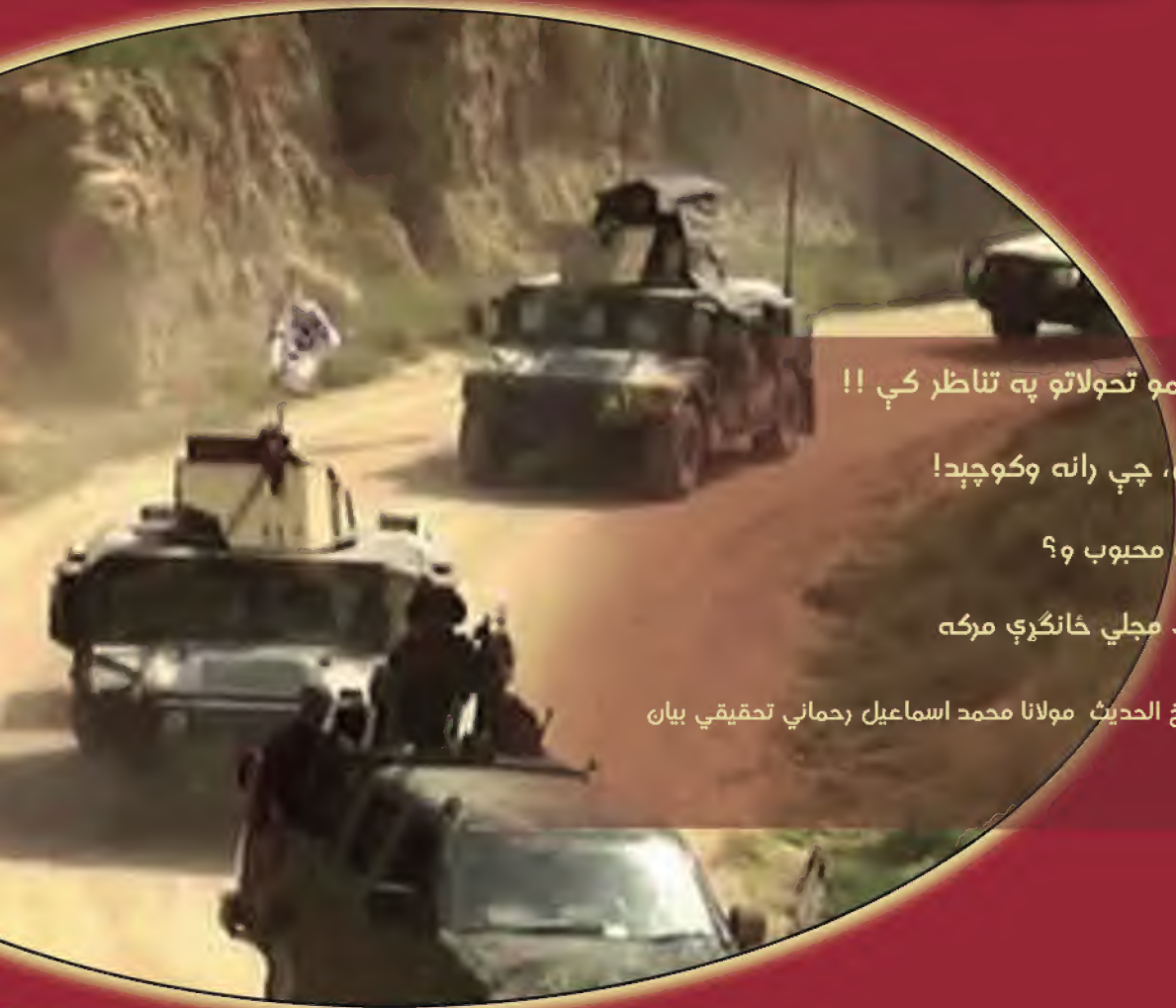

محرک

ديارلسم کال، دويمه، پرلپسې ۹۱مه گڼه، قوس ۱۳۹۴ل، ربیع الاول ۱۴۳۷هـ، جنوري ۲۰۱۶م

د ستر مفتي مولانا محمد فريد رحمہ اللہ په اړه د فقيه العصر مولانا نور محمد ثاقب تاثيرات

۲۰۱۵ کال د جهادي بریاوو او مهمو تحولاتو په تناظر کې !!

هغه سليم، شريف او حقاني انسان، چې رانه وکوچېد!

مرحوم سيد محمد حقاني ولې ټولو ته محبوب و؟

له ښاغلي خبير احمد مجاهد سره د څرک مجلي څانگړې مرکه

د امير المؤمنين د ټاکنې په اړه د فقيه، شيخ الحديث مولانا محمد اسماعيل رحمانې تحقيقي بيان

قطاع الطريق او محاربين

محرک

علمي، فرهنگي، ټولنيزه اسلامي خپرونه

لړليك

مخ	عنوان	گڼه
۱	سرليکنه.....	۱
۲	هغه سليم، شريف او حقاني انسان، چې وکوچيد!	۲
۵	له نوميالي ليکوال ملاخبر احمد مجاهد سره مرکه	۳
۹	د جدي د شپږمې په پلمه	۴
۱۱	د حقاني صاحب پر فراق څو کرښې	۵
۱۳	د شهيد مولوي رضاء الله ژوند او کارنامو ته کتنه	۶
۱۵	مرحوم سيد محمد حقاني ولې ټولو ته محبوب و؟	۷
۱۸	د حقاني صاحب په ياد کې	۸
۱۹	د مجاهدينو په نوم قطاع طريق او محاربين	۹
۲۲	د اسلامي امارت سره دروسې درواېطو افواها	۱۰
۲۶	د افغاني مفاخرو دوهم جلد کتاب چاپ شو	۱۱
۲۷	ميلاد النبي يعني درسول الله ﷺ د سيرت.	۱۲
۳۰	مفتي صاحب! په ايمان راته ووايه!	۱۳
۳۷	د وحدت ملي حکومت په گړنگونو سردۍ!!	۱۴
۴۰	د شاگرد او استاد مواصفات	۱۵
۴۶	لنډ تاريخي حقايق	۱۶
۴۸	گلکڅونه	۱۷
۵۳	بحران اخلاق در دنياى امروز	۱۸
۵۵	آفريقا وهفتاد سال واحد پول مشترک	۱۹
۵۷	دامير المؤمنين د ټاکنې په اړه دهيواد دوتلي عالم...	۲۰
۶۵	غربي اشغالگر او په اسلامي نړۍ کې د تعليم	۲۱
۷۱	د مرحوم ملا الله داد طبيب ژوند ته کتنه	۲۲
۷۵	قوانين خانه ی مسلمان	۲۳
۸۱	د نړۍ ستر مفتي محمد فريد صاحب په اړه تاثيرات	۲۴
۶۹	د ملکي تلفاتو دمخنيوي ادارې ۲۰۱۵ کال راپور	۲۵
۹۴	که غواړې چې ليکنه مو جالبه شي	۲۶
۹۶	الفوز الأكبر في شرح الفقه الأكبر	۲۷

دريالسم کال، دويمه، پرلپسې ۹۱ مه گڼه، قوس ۱۳۹۴ ل،
ربيع الأول ۱۴۳۷ هـ، جنوري ۲۰۱۶ م

امتياز:

د امتياز خاوند: د افغانستان اسلامي امارت
د فرهنگي چارو کميسيون

مسؤل مدير: عبيد تنوير

ليکوال پلاوی: ډاکټر صابر، حميد، جميل مېرني
او افضل محمد تراب

گډون:

افغانستان: ۱۸۰ افغانۍ
پاکستان: ۲۴۰ ګلدارې
امريکا: ۶۰ ډالره
اروپا: ۶۰ يورو
يوه گڼه: ۱۵ افغانۍ
۲۵ ګلدارې

يادونه

حتمي نه ده چې په څرک کې خپرې شوې مقالې
دادارې د پاليسي ترجماني وکړي هره ليکنه د ليکوال
خپل نظر دی.

تخنیکي چارې: تخنیکي خانګه

پتې:

srak_111@yahoo.com

کال د جهادي بریاوو او مهمو تحولاتو په تناظر کې!!

د ۲۰۱۵ کال په پیل کې دگران هیواد افغانستان دحریم اوحرمت داخلي اوخارجي دښمنانو اټکل کړی وو چې دکابل څلورلکه ملي اردواوخارگر جال به ددوی په اند دخو زره مجاهدينوپه مقابل کې لدې امله پریکنده بریا ولري چې له تیرو څوارلسو کلونو راهیسې یې دکابل رژیم داردو دښتونو، جگړیزې وړتیا اوتجهیز په برخه کې په ملیاردونو ډالر ولگول، سوونه اوزرگونه غربي اومریکايي جنرالان اواستادان یې په روزنه سترې اوستومانه شول، هرډول وسلې، وسایط اولاړم تجهیزات یې دهغوی په اختیار کې ورکړل اوترڅنگ یې ډالري میدیا ددغې اردو دخلولو اوپرسولو په خاطر ډول ډول سندري اوتبلیغات په کار واچول.

دناټواو امریکا دهرجنرالان دشونډو په سر همدا خبره زیاته په شد ومد تاویده چې د ۲۰۱۵ کال په اوږدوکې به ملي اردو په یواځې ځان دطالبانو په وړاندې کلکه اوسخته جگړه وکړي اوهغه سیمې چې دطالبانو په ولکه کې دي هغه به ترینه تصفیه کوي!!

خو دمقتدر رب جل جلاله پریکړه اوفصله بیا بل خیل وه، مجاهدينو دروان کال په اوږدو کې نه یواځې خپلې مفتوحه اوپراخي سیمې په ډیرې میرانې وساتلي، بلکې دچریکي بریدونو ترخوايې دهیواد په گڼو ولایتونوکې ځپونکي جبهه یی جگړې دخاصو تکتیکونو له مخې په داسې ډول تنظیم او پیاده کړي، چې په ډیرو کمو زیانونو مجاهدينو دکنډوزپه څیر حساس اوستراتیژیک ولایت په بشپړه توگه فتح، سترې فوځي زیرمې، زرگونه وسایط، ټانگونه، بې شمیره رنجنراوپه زرهاوو میله ډول ډول وسلې دمجاهدينو لاسته ورغللې.

دغه راز دکال په اوږدوکې خارجي اوداخلي دښمن په کابل کې ښه وټکول شو په گڼو حساسو تعلیمي، سیاسي، استخباراتي اوفوځي مرکزونو یې په مسلسل اوموثر ډول بریدونه ترسره شول، دهلمند په پنځو اهمو ولسوالیو اوقرارگاوو سربیره دیابلیلو ولایتونو شاوخوا ۱۷ ولسوالی او پراخي سیمې مجاهدينو ولکه اوقبضه کړي.

چې دمجاهدينو همدغو حیرانونکوبریدونو اوبریاوو دکابل ادارې مورال اوځواک له صفرسره ضرب اوتولې غورځي پرځي یې له خاورو سره خاوري کړي.

دکابل ددوه سري رژیم له واکمنو څخه نوره لار ورکه شوه خپل فریاد یې بادارانو ته ورساوه چې (که عاجلې مرستې ته یې راونه دانگي نو طالبان به لکه دکنډوز په څیر کابل هم ترینه ونیسي).

بادارانو یې هم دخو ناستو اوسرمشریزو غونډو په ترڅ کې نمایشي ډاډگیرنې ورکړي، خودعمل میدان ته رادانگل نور دهغوی هم دوس اوتوان خبره نه وه.

دافغانستان غلیمانو چې په عملي اوجنگي میدان کې تاریخي رسوایي ولیدله، نو مخ یې څارگرو اوشیطاني اوتوبوتو ته واپاوه، داسلامي امارت دموسس، مرحوم عالیقدر امیرالمومنین ملامحمدعمر مجاهد رحمه الله دوفات له اعلان سره سم یې دزهرجنو تبلیغات اوبې استاده افواوو په نشر او اشاعت سره، هڅه وکړه ترڅو داسلامي امارت متحد صف کمزوری او الله مکړه سره متلاشي یې کړي.

خو الله تعالی داسلامي امارت دنوي زعیم محترم ملا اخترمحمد منصور حفظه الله په ټاکل کیدو داسلام او هیواد دغلیمانو ټولې حربې او گرد دامونه په خپل ځای اووخت کې شنډ اوتارو مار کړل، دافغانستان او اسلامي امت په کچه له نوي زعیم سره له خلوص ډک بیعتونه ترسره شول اوداسلامي امارت مراندي ترپخوازیات دولسونو زړونو ته ننوتې اودامید غوتې یې راوتوکیدې.

نو ویلای شو چې ۲۰۱۵ کال دکابل دشړیدلي رژیم دخلور لکه ملي او امنیتي ځواک لپاره دشکست اوماتي ترڅنگ داسلامي امارت دشاندارو فتوحاتو او په نړیواله او سیمه ییزه کچه دمثبتو تحولاتو زیري اوتل پاتي یادونه لرل.

مور وویل چې یو
سلیم انسان مو له لاسه
ورکړ:

هو سلیم انسان!
د جناب مولوي
سید محمد حقاني صاحب

چې رانه وکوچید!

ذبیح الله مجاهد

هغه مستعار نومونه چې په

جهادی بهیر کې ورته غوره شوي وو او په
بیلابیلو کړیو کې پرې پیژندل کیده، هغه دوه نومونه وو، یو
سلیم او بل شریف، خپل اصلي تخلص یې حقاني وو، ځکه د
دارالعلوم حقاني څخه یې فراغت او د علمي پړاو تکامل
شوی وو.

سلیم حاجي یو سلیم الطبع او سلیم الخلقه انسان وو،
داسې سلیم چې هیڅ حادثې، پېښې، ناورین، تاوان او
خفگان له خپل ارزښتمند اخلاقي مسیر څخه نشوای
اړولای.

په خورا سخت، له کړاو او خفگان څخه ډک حال کې
به هم سلیم حاجي د حوصلې او متانت یو سمبول وو، تاته
به یې ډاډ درکاوه، حوصله به یې در لوړوله او داسې پریکړه
به یې کوله چې ژور تعقل، تدبر او حکمت به په کې کارول
شوی وو.

احساساتي انسان نه وو، ستوغ، پوچ، له نزاکت څخه
لرې او د ادب له چوکاټه خارج خبره یې نه کوله، که به
مشر وو یا کشر، که به دهرې سوبې خاوند وو، سلیم حاجي
به ورسره د سلیم عقل له مخې برخورد کاوه او دهرچا
ارزښت ته په خورا قدر او شرافتمندی قایله وو.

د سلیم حاجي بل نوم شریف وو:

شریف حاجي د شرافت یوه نمونه او ټوټه وه، حیاء یې
سخته ډیره او په ټولو کړو وړو غالبه وه، د ناستې او پاستې

مرگ حق

دی، الله تعالی ته څوک بې د مرگ د خوند له څکلو څخه
نشي ورتلای، مرگ د مؤمن تحفه ده، مرگ دالله تعالی د
وصال جسر (پل) دی، انبیاء علیهم السلام چې د ځمکې پرمخ
تر ټولو غوره انسان حتی موجودات الله تعالی پیدا کړي وو،
هغوی هم مرگ څکلی او بیا د ابدیت پر لور تللي دي.

مور هم مرو او داحقه او د بریا په لور داسې لار بولو
چې هر مؤمن خپل وروستي هدف ته رسوي، خو د ځینو
خلکو وفات بیا ډیره ستره خلاء رامنځته کوي چې په پاتې
شوونو باندې دروند او دوامداره اغیز پرېږدي، د ځینو
شخصیتونو د ژوند او وفات څخه درسونه اخیستل کیږي،
اقتداء پسې کیږي او مثبتات یې خپلېږي او د راتلونکو
ژوندیو لپاره خورا پسته او آسانه لارښيي.

ورمه ورځ همدې مرگ چې د هیڅ انسان لمن نه
پرېږدي، له مور څخه یو سلیم، شریف او حقاني انسان داسې
یوړ چې هیڅ پرې پوه نشو.

داسې یې ناڅاپه رانه په هوا کړ چې تصور یې نشو
کولای، غږ یې اوس هم زموږ په غوږ کې دی، کارونه یې لا
ناتمام او مشورې یې لا نا انجامه پاتې دي.

د دغه سلیم او شریف انسان وفات ده جناب ته نه!
بلکې مور ته لویه صدمه را ورسوله، داسې صدمه چې له
هیڅ اړخ څخه به یې جیره نشو کړای.

پروخت، د خوراک او څښاک پروخت، د خوب او وینې پروخت، د خبرو او غوږ نیولو پروخت او د تگ او سفر پروخت له ورايه ښکاریده چې ته له یو شریف انسان سره مخ یې، داسې شریف چې په هرڅه پوره دی خو د شرافتمندی له امله له تاسره ځان برابر بولي، مشر دی خو له تاسره ځان یوشان بولي، عالم دی خو له تاسره ځان لکه ته داسې بولي، له غرور، تکبر، په ځان فخر، او ریاء څخه ډیر لرې او پاک.

د شریف حاجي تخلص حقاني وو:

حقاني صاحب د حق ویلو، حق دید، حق اوریدلو، حق منلو او حق اوسیدلو یو دنگ منار وو، کله به یې چې یقین وو چې دا لاره حقه ده، د هیڅ شي په بدل کې یې هم هغه مسیر نه پرېښود، د منازعاتو او مشاجرو په اړه د فیصلې پرمهال به یې حق ته کتل، د غوصې او خفگان له امله له حق څخه نشو تیریدای، د عمر تر پایه په حق پاتې شو او له حق سره ملگری د حق په لاره له حق سره وصل شو. والله المنه

مولوي سيد محمد حقاني صاحب د هیچا ترمنځ شخړه او اختلاف نه غوښت، له هغو کړو وړو څخه سخت لرې او په فاصله کې اوسیده چې د اختلاف سبب به گرځیدل، د خپلو وروڼو ترمنځ، دخپلوانو ترمنځ، دملگرو ترمنځ، د خپل جهادي صف ترمنځ او حتی دعامو مسلمانانو ترمنځ تل د خبرو، تفاهم، درگذر، حوصلې او یو دبل د احترام غوښتونکی وو.

کله به چې خبر شو د چا ترمنځ اختلاف واقع شوی، حتما یې لومړی د تلفون په مټ، بیا د ورتگ او لیدو کتو په مټ او په نهایت کې د مجلسونو او مکرر ناستو په مټ، د علماء کرامو په ملگریټیا او د هوښیارو خلکو څخه د مشورو په وسیله به یې هغه خفگان او اختلاف له منځه وړ.

زما یاد دي چې داوسیدو په شاوخوا سیمه کې به یې د دوو دلگۍ مشرانو یا جهادي سرگروپانو ترمنځ هم کوم مشکل واقع شوی وو، نو به یې خپله سعيه نه سپموله او رسیدگي به یې کوله، د اسلامي امارت په صف کې دننه یې د اختلاف په وړاندې سخته مبارزه او ډیرې هڅې او کوښښونه کړي دي، هرڅوک چې هرځای له امارت څخه خوابدی شوي او مایوسه شوی دی، حقاني صاحب په هغو ځان ستړی کړی چې تر ډیره یې مخلصانه هڅو نتیجه هم ورکوله.

حقاني صاحب د مجاهدینو سخت دوستدار وو، هر مجاهد ډیر لوړ قیمت ورته درلود، خصوصاً مشران مجاهدین ملگري یې خپل وجود او تن بلل او په مخکې یې هر ډول قربانۍ ته تیار وو.

د علماء کرامو او مشائخو یې سخت درناوی درلود، ډیر په نرم، له ادب او اخلاقو ډک حالت کې به ورسره مخ کیده، قدر به یې کاوه او خبروته به یې د تعجبونو په اظهار(شه!!!؟) دقیق غوږ نیوه.

د هر ملگري سخته ډیر قدر شناس وو، دهرچا منزلت او مقام یې ډیر ښه او په آسانی سره درک کولای شوای، له هر چاسره به یې رویه او کړنه له عطوفت او مهربانۍ څخه ډک وه.

دروند عادت یې درلود، دروند انسان به یې خوښیده، خبرې او عمل یې له درنښت څخه ډک وو.

تر دې حده چې د اسلامي امارت په اعلامیو او ځینو رسمي نشراتو کې به یې د داسې الفاظو استعمال ته اجازه نه ورکوله چې مقابل جانب ته به په کې یو ډول هم سپکې او سپورې ویل شوي وی، تل یې هڅه کوله چې د اسلامي امارت پالیسي او دریځ خورا دروند، قدرمن او له عزته ډک وي، په استدلال کې به یې ویل چې نبي کریم صلی الله علیه

وسلم څومره دښمنان درلودل او څومره د کفارو لخوا کړیدلی وو، خو بیا یې هم په هیڅ حدیث کې سپک الفاظ او سپکه خبره نشو ثابته لای.

په تیر پسرلي کې یې راته وویل (هڅه مې روانه کړی ده چې دخپل ژوند ټول کره وړه له نبوي سنتو سره برابر کړم)، اوس مې هڅه او مطالعه پیل کړي هغه حدیث راټولوم او سره یوځای کوم یې چې د ۲۴ ساعته ژوند انځور پکې شوی وي، او هیله لرم چې خپل ژوند مې هم د نبوي سنتو چوکاټ ته مکمل داخل شي او دلیکل شوو احادیثو لنډه مجموعه د نورو مسلمانانو د استفادې لپاره هم تیاره کړم، په هغه وخت کې یې د راټولو شوو احادیثو شمیر ۴۷ ته رسولی وو.

له بیت المال سره محتاط، په جهادي کارونو کې ډیر حریص او په ټول صف کې د ډیر نظم غوښتونکی او طرفدار وو.

د ملگرو او هرچا سره برخورد به یې دومره صمیمانه او له نزاکت څخه ډک وو چې یوه خبره به یې څو ځله له بل چا څخه هم اوریدلې وه، خو کله به چې تا په ناڅېرۍ کې بیا ورته بیانوله نو به دغسې درته متوجه او غوږ وو، لکه واقعا چې له تا څخه یې اوس او نوې اوري، تر دې حده چې تعجب به یې هم درته کاوه او لابه یې د معلوماتو په ورکړه کې تشویقولي.

حقاني صاحب له هرچا سره د لیدو په وخت کې متبسم وو، خندان به وو او په خورا ورین تندي به مخ کیده، د ملگرو د شخصي ژوند په اړه به یې هم پوښتنې کولې، ځان به یې خبراوه او هڅه یې کوله چې د ملگرو او متعلقینو ژوند یې ښه او خوشحاله وي.

د روغ رنځور پوښتنه به یې کوله، دیځ او گرمۍ په موسم کې به یې ستا په حال ځان آگاه کاوه او د غم یا

مصیبت پر وخت به یې ترخپله وسله لاس درسره کاوه، نصیحت، دصبر او استقامت تلقین به یې درکاوه.

لنډه دا چې حقاني صاحب دې په څنگ کې موجود وو تابه فکر کاوه چې یو ښه مشفق او مهربانه ورور درسره دی او خورا به پرې ډاډه او تکیه وي.

حقاني صاحب دکارونو په اړه ډیر حریص او با مسئولیته وو، ډیر پرکاره او نوښتگر وو، د رایې او نظر خاوند وو، د کار په مهال به یې پیچلو مسائلو ته خورا ښه او له تدبیر څخه ډکه لار پیدا کوله، په مجالسو کې به یې د هرچا نظر په خورا ښه ډول اوریده، ښه ټکي به یې په خوښۍ سره منل، د چا ناسم نظر به یې په خورا خوښۍ او معقول ډول ځواباوه او هغه ته به یې قناعت پرې ورکاوه.

دحقاني صاحب وفات، ان شاءالله ده جناب ته دالله د وصال لار لنډه کړه، خو پاتې شونو ملگرو، وروڼو، اولادونو او ټولو دوستانو او متعلقینو ته یې داسې عملي درس ورکړ چې که څوک یې په لاره لاړ شي، خوي او عادات یې خپل کړي، اخلاق او رویه یې تعقیب کړي نو به لکه دی همداسې محبوب او منلی شخصیت ترې جوړیږي، مرگ د ټولو پسې دی، ټول د ده غوندې په یوه بهانه مرو خو باید داسې مړه شو چې هیڅوک رانه خفه نه وي، هیڅوک مو زهیر کړی نه وي، هیڅوک مو بد یاد نکړي او ټول راپسې د هجر او فراق په اور کې اوبښکې تویې کړي او ساندي ووهي.

اللهم اغفره وارحمه ولا تعذبه، وتجاو زعنه و ادخله الجنة النعيم ونسئلك صبراً جميلاً و اجراً جزيلاً و صلى الله تعالى على خير خلقه محمد وآله و اصحابه اجمعين يا رب العلمين

محترم ملاخېير احمد مجاهد سره

د څرک مجلي ځانگړې مرکه :

دمحترم منصور صاحب په توسط الله تعالى امارت له توتېه کيدو او انشعاب څخه بچ اوداسلام د دښمنانو شومي هيلي نابودي وگرزېدې.

حقدار اومناسب خلک دي ،يعني بايد راپورته شي اوبلوا گډه کړي .

خو چې کله الله تعالى داسلام لوی اورښتینی خادم اوداسلامي امارت موسس ، محترم ملاصاحب خپل لورته وباله اودوفات خبری نشر- شو اوپه ځای یی محترم ملاخترمحمد منصور حفظه الله داهل حل وعقد دمجلس له لوري غوره اودهيواد ۳۴ ولايتونو امارتي مشرانو ، واليانو ، قومندانانو ، مجاهدينو علمای کرامو مشايخو او داسلامي امت جهادي اودیني قائدينو ورسره مخلصانه بيعتونه ترسره کړل اومنصورصاحب یې دامير په صفت ومانه ، نويوشمير حلقې اوڅيري چې شمير یې سخت لږ اوهيڅ ډول حساب نه پرې کيده اونه پرې کيږي ،هغوی له همدې ډول نارواو شعارونه سره چې گواکي دزعيم په ټاکلوکې عجله شوي ، دشورا اکثریت اعضانه وو حاضر او ياد اچې منصور صاحب اتفاقي امير نه دی او جانب مقابل او مخالف یې باغي نه شميرل کيږي ، نو په دغسې- بهانه جويو او غلطو پروپاگندو یې پيل وکړ ، خبره تردې مخ ته ولاړه چې دوه درې تنه په خپل منځ کې کيناستل يوه ځان امير او نورو ځانونه مرستيالان اعلان کړل .

پوښتنه : په دې ورستيو کې ديوشميرملایانو له

لوري داسې يوه فتوا رسنيو ته مخې ته راغلي ، چې داسلامي امارت دزعيم او امير په ټاکنه یې ملاحظات ښکاره کړي اوترټولو خطرناکه خبره پکې دا راوړل شوي ، چې په اوسني وخت کې ددوی په اند شرعي امير وجود نلري ، نو ځکه یې په مخالف جانب دباغي حکم نشي- کيدلای ، تاسې دغه فتوا ليدلي ؟ اوڅه فکر کوي چې ددغه ډول فتواوو ترشا څوک ولاړ اوقرار لري ؟

ځواب : هو دغسې څه پاني او دستخطونه دفتوا په

نوم خپاره شوي اوماهم وليدل ، شک نشته چې داسلامي امارت واحد زعامت او دتصميم نيوني واحده مرجع ، دنړيوال استعمار ، سيمه ييزو دښمنانو اوداخلي غليمانو په سترگو کې له ډيره وخته تيره اوځورونکی ازغی وو ، دوی سخت په انتظار کې وو چې څه وخت به داسلامي امارت موسس عاليقدر اميرالمومنين ملامحمدعمر مجاهد وفات اوياشهيد شي ، نو بيا به دوی داسلامي امارت دټوټه کولو اوويشلو شيطاني طرحي ته دعمل جامه وراغوندي ، يعني داسلامي امارت په داخل اوصوفوکې به طالب مشرانو اوقومندانانوته داذهنيټ ورکوي ، چې تربل هرچا همدوی دقيادت او زعامت لپاره زيات

زما تحليل داده چې ددغو خبرو شاته هماغه زور غليم او مغرضي حلقې موجودې دي، چې داسلامي امارت وحدت اودتصميم نيوني حاکمه او مسلطه مرجع نشي. تحمل کولای اودامارت په صفوفو کې دجنگ اوسولي طرحي اومصنوعي څيري نشي. خوندي کولای، نوځکه په هرنامه کوشش باسي، ترڅو اسلامي امارت کمزورې ډله رابرسيره کړي، دواحدقيادت هغه برم اوهيبت يې وروځپي، چې دهمدغو موخو لپاره يې وينو چې ډول ډول حربي او منفي تبليغات يې په کار اچولي، چې دفتوا بازو لري هم دهمدغو حلقو هڅه ده چې دځينو ساده لوحو څيرو په شکل کې بروز اوشهرت ورکوي.

خو نتيجه ځکه نلري چې اوس الله الحمد اسلامي امارت ترپخوازيات مستحکم او مسلط دی، څوک داسې لوی مشکل نشي جوړولی، هرڅوک په دې پوهيږي چې يوځل څوک دامارت مخلص او دمرحوم ملاصاحب نقش قدم تعقيبوي هغه به هيڅکله هم نه په دغسي تبليغاتو تيرنه ووزي اونه به يې په ذهن او فکر کې کوم خلل راشي، ځکه منصور صاحب مرحوم ملاصاحب ټاکلی وو او تربل هرچا ورته محبوب اوپوره اعتماد يې پرې درلود اودملاصاحب په ژوند اوبيا دهغه له وفات ورسته يې چې داسلامي امارت کومه مديرانسه اوابرومندانسه رهبري کړي داسلام اوجهاد دلاري سپاهيان به يې هيڅکله هيره نکړي، همداراز منصور داسې ندی چې په زور او جبر يې الله مکره قيادت اورهبري قبضه کړي، بلکې دغه دروند بار ته داسلامي امارت درهبري شورا اکثريت غړو او نومياليو مشايخو مجبور او اماده کړ او داخو يو واقعيت هم دی چې له ملاصاحب ورسته په اوس وخت کې منصور صاحب يو لوی غنيمت او انعام دی چې الله تعالی ولوراه، چې دهغه په توسط امارت له ټوټه کيدو او انشعاب څخه وژغورل شواو دجهاد بنسټونه بيرته محکم وگرځيدل.

هو هغه څوک چې مثبت تنقيد او مستنده ديني ملاحظه ولري، پکار ده چې احترام ورته وشي، غور ورته ونيول شي اوبيرته دامارت په غير کې ونازل شي، ولې هغه څوک چې بنيادي کينه په زړه کي لري، دځان دنصبولو او حاکمولو کوشش کوي او يا پردی طرحي عملي کوي، زما په اند دغه رنگه خلک الله تعالی خپله له دې صف څخه تجريدوي او باسي يې ځکه الهي وعده ده چې ليميز الله الخبيث من الطيب و يجعل الخبيث بعضه على بعض فيرکمه جميعا فيجعله في جهنم»؛(سوره انفال/آيت ۳۹) يعني چې الله تعالی، ناپاک او پاک سره جدا اوتصفيه کړي او وگرځوي ناپاکه خلک بعضی په بعضي باندي او دوی ټول سره راجمع او په جهنم کې واچوي.

پوښتنه :

په فتوا کې دزابل جنگ ته هم گوته نيول شوي، هغه يې خپل منځي جنگ بللی، تاسي په دې باب څه نظر لري؟

ځواب :

نه پوهيږو چې دزابل جنگ ته ځيني خلک په کوم دليل خپل منځي جنگ وايي، څو مياشتي چې په مسلسل ډول يوچاته عذرونه وشي، داسلامي امارت له لوري لوړپوړي وفدونه ځانونه ستړي کړي، استادان اوعلمای کراموانتهايي ستومانی وگالي او ځولی ورته وغوړوي چې او (منصور دادالله) دالله په خاطر له اختطاف گرو اوداعشيانو څخه لاس واخله حمایه يې پرېږده اومنصور دادالله هرځل درانه وفدونه ځوابوي اوسپکاوی يې کوي، هغه بله کومه لار وه چې اسلامي امارت غوره کړي وای؟

زه به تاسي ته دزابل دهغه راپور هغه څو جملې چې داسلامي امارت لخوا هغه وفد ته چې دزابل زبده اوجيد علمای کرام پکې شامل ووپه لاس ورکړل شوي وو او اختيار ورسپارل شوو چې دغه مادي مونږ دسترپه سترگومنو که منصور دادالله ورته غاړه کيږدي

هغه داچې که (منصور دادالله له داعشیانو ځان جلا کړي موږ ورسره کار نلرو، تاسو ورشئ زاری او خواست ورته وکړئ چې له داعشي- ازبکستانيانو ځان جلا کړي په دې لاندې خبرو کې که هره یوه مني موږ ورته حاضر یو. ۱ - که په امارت کې کار کوي لږیک ورته وایو خدای دې راولي. ۲ - که په امارت کې کار نه کوي ستاسو میلمه دی تاسو چې مناسب بولئ همالته دي اوسي د کور خرڅ او د لسو شخصي پیره دارانو خرڅ به هم امارت ورکوي بیغمه دي اوسي خو د امارت خلاف فعالیت به نه کوي. ۳ - که د امارت اوامر نه مني له دې ځایه دې لاړ شي دلته دې خلکو ته مشکلات نه جوړوي. ۴ - او که مخالفت هم کوي او له دې سیمې هم نه ځي نو بیا دې له ازبکستانيانو ځان جلا کړي تاسو ورته یو کلی مشخص معلوم کړئ د امارت مجاهدین به هغه کلي ته نه ورځي او نه به ورسره کار لري خو له ازبکستانيانو جلاوالی یې ضرور دی ځکه امارت مجبور دی چې آخر د ازبکستاني داعشیانو په خلاف عملیات وکړي ځکه دوی له داعش سره یوځای شوي، په امارت یې بغاوت کړی امر او اصول نه مني او په دې ټول ولایت کې یې جهاد او مجاهدینو ته لوی جنجالونه او بدننامۍ پیدا کړي دي) خو منصور دادالله دغې یوې خبرې ته هم غاړه کینښود .

له هغه ورسته چې داعشیانو دمنصور دادالله په مرسته دلویی لاري مسافر وتښتول چي پکې ښځي اوسپین ژيري هم وو او حتی له تښتول شوو ښځو سره دداعشیانو دهرډول فیجعو اعمالو راپورنه هرچا واوریدل اوپه دغه کار سره دافغان ولس اومیشتونو قومونو ترمنځ دجنگ اوداخلې تصادف لوی تصادم او اور بلولو ته لمن ووهل شوه ، نوایا اسلامي امارت ته جایزه او مناسبه نه وه چې ددغسي طواغیتو او جنایتکارونو جرړي یې ویستلي وای ؟

یوڅوک چې داسلامي امارت په خلاف دداعش ملا ټینگوی ، بې وزله مسافر ښځي اوماشومان تښتوي اوفجیع اعمال ورسره ترسره کوي اودظلم اوبربریت یو دور حاکموي ، دهغو مخه چې اسلامي امارت ونه نیسي، نو

څوک به یې نیسي ایا لوی ملاصاحب دهمدغسي- جابرانوپه خلاف ددغه امارت بنسټ نه وو ایښي ؟

پوښتنه :

په دې ورستیو کې داسلامي امارت دزعیم په اړه په مسلسل ډول داخبرونه او اوافواوي خپري شوي چې گواکي هغه په خپل منځي تاوتریخوالي کې ټپي او بیا شهید شوی ، ددغو اوازو په خپراوي کې ستاسي په اند دچا لاس دخپل وو او خاص هدف یې څه وو ؟

ځواب : شک نشته چې محترم منصور صاحب ، څو کاله داسلامي امارت قیادت اورهبري په داسې شرایطو کې په خورا مدبرانه او مشفقانه انداز ترسره کړه ، چې مرحوم عالیقدر امیرالمومنین ملامحمدعمر مجاهد رحمه الله ژوندی وو ، په دې معنا چې مرحوم ملاصاحب دخپل رحلت ترپای شیبو پورې دمنصور صاحب له کړنو څخه خوښ اوپوره اعتماد یې پرې درلود له بل اړخه منصور صاحب دجهاد او امارت په ټولو اموروکې که هغه داخلي وو که خارجي ، الله تعالی ترینه لاسبری اوسرفرازه راوویست ، دمجاهدینو ترمنځ یې داخوت اووحدت فضا په بیساري ډول حاکمه وساتله، داخلي او نړیوال دښمن ته یې دخاصو تکتیکونو له امله په هر میدان کې تاریخي شکست او ماتې ورکړه ، ولس یې نور په امارت او مجاهدینو رامات او همکار وگرځاوه او دسیاست په میدان کې یې داسلامي امارت برحق دریځ دنیا ته دخپلو وینښو مطبوعاتي اودیپلوماتیکوسرچینواو استاخو په ژبه په رسا اومنطقي ژبه ورساوو ، تردې چې دوست او دښمن ته ثابته شوه چې اسلامي امارت یواځي دفوځي ډگر وړتیا او اتلولي نلري، بلکې په سیاسي او دیپلوماتیک میدان کې هم الله تعالی ددې توان او استعداد ورکړی چې له خپلې تگلارې او موقف څخه کلکه دفاع اوساتنه وکړي .

دغه راز له هرچا سره دافکر وو چې که لوی ملاصاحب وفات شي ، نو څوک به دهغه ځایناستی گرځي اوپه څه ډول به مجاهدین ، مسؤلین او علمای کرام په هغه متفق کیږي ، الله تعالی همدغه منصور صاحب دیوه منل شوی ، اتفاقي او مهربان زعيم او رهبر په توگه رامخي ته کړ ، له هغه سره دستاسري افغانستان او اسلامي امت په کچه سرشاره اوله خلوص نه ډکو بیعتونو داسلام او هیواد ددښمنانو ټول فریبونه او دسیسې-خنثی او دقیادت لویه او مهمه موضوع الله تعالی حل وگرځوله.

په دې وخت کې داسلام او هیواد غلیمانو او هغو حلقو چې په زړونو کې یې له ډیره وخته نفاق او حسد ځای نیولی وو او داکرغیږن هوس یې په ذهن کې گرځیده چې څنگه متحد اسلامي امارت ټوټه ټوټه او داسلام دغه مرصوص صف کمزوری وویني ، نو د عالیقدر منصور صاحب بیساري مقبولیت او جامعیت له ډیرې کینې په جنون راوستل ، په مختلفو حربو یې لاس پوري کړ ، چا ته یې دادنده وسپارله چې دقیادت په ټاکل کیدو اعتراضونه وکړي ، چا ته یې دا وظیفه ورکړه چې دبیلې ډلي جوړیدو لپاره گواښونه وکړي او څه نمایشي-غونډې ترسره کړي او څوک یې دپته وگمارل چې په منصور صاحب اونورو مشرانو باندې بې ځایه تورونه ولگوي .

او چې کله په دغو ټولو شیطاني دسیسو کې ناکام او مختوري شول ، نو دورستی سلگی په توگه یې دمنصور صاحب دزخمي کیدو او شهادت تشو افواوو او شایعو ته مخه کړه .

خو څنگه چې داسلامي امارت اساس په پاک نیت او خلوص ایښودل شوی او ډیرې پاکي ویني ددغه صف دساتني او بري لپاره نذرانه شوي او په هغه سربیره دالله ددین در بښتیني خادم اوداسلامي امارت دموسس مرحوم امیرالمومنین ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله

دعاگانې چې ددې صف او اساس لپاره یې کړي کلک باور دی چې الله تعالی به هغه قبولي کړي وي ، نو که داسلام دښمنان هرڅومره لومي اودامونه په کار واچوي او داسلامي امارت دزعامت کمزوري وغواړي ، الله تعالی به یې رسوا اوشرمنده کوي .

غلیم دافکر درلود چې محترم منصور صاحب به دورستیو افواوو په اړه خاموشي غوره کړي او دطالبانواوعام ولس اذهان به کرار کرار داخبره واخلي چې خدای مکړه په رښتیا هم څه حادثه رامنځته شوي ، ولې دمحترم زعيم تاريخي او هراړخيزي وينا که له یوې خوا دخپل مجاهد ولس او مسلمان امت زړونه ټکور او ډاډه کړل ، ترڅنگ یې داستعمار په استخباراتي شبکو او اجیرو مطبوعاتو داسې کارنده گوزار هم وکړ چې نور به یې یوه خبره هم چاته داوریږدو اوباور وړنه وي اولدې ورسته چې هره خبره دوی کوي ، خلک به ورته وايي چې تاسې دروغجن اوکذابین یی .

مناسبه ده چې میډیا او خبري رسني خپل تشخص او حیثیت دهغو افواهاو په خپرولواونشر- داغمن او بې اعتباره نکړي چې هیڅ حقیقت ونلري اوصرف استخبارتي حلقې یې دوی ته په اختیار کې ورکوي.

دغه کار دمطبوعاتو رول مشکوکوي او دا خبره په حقیقت بدلوي چې زیاتره رسنۍ داستعمار په چوپړ کې بوختي اومصروفي دي.

دجدي د شپږمې په پامه!!

عبید- تنویر

دا چې د شوروي وحشي ځواک مات او د زرگونو عسکرو په وژل کيدو يې د افغانستان خاوره پريښوده، بلکې دافغان جهاد په برکت د ټول شوروي اتحاد امپراطوري هم محوه اوناوډه وگرځيده.

اوس چې د پخواني شوروي د کرغيزنو لښکرو له شکست اوگونډه کيدو څخه ۳۷ کاله تيرېږي، دافغانستان خاوره اومسلمان ولس ديو بل جهان خور استکبار (امريکا) ترناروا اومکار يرغل او وحشت لاندې شپي او ورځي تيروي.

امريکا اومتحدينو يې د يونيم لکو عسکرو او پرمختللي جنګي ټکنالوژۍ سربيره ۴ لکه ملي اردو او يونيم تريليون ډالر په کار واچول او خپل ټول زور يې وواهه ، ترڅو دافغان ولس ديني غرور اوبه اود خپلواکۍ گټلوله داعيې څخه يې واړوي

خو الله تعالی، داسلامي امارت ترقيادت لاندې دافغان ننگيالي ولس په جهادي متو کې دومره قوت او هيبت واچاوه، چې دامريکا او ۴۹ اشربانو هيوادونو، قوتونه او طلسمونه يې يوپه بل پسې-رسوا اوله شکست سره مخ کړل، خبره اوس دې سرحدته ورسیده چې امريکايان غواړي د سيمي اونړيوالو فشارونوپه نتيجه اړکړي ترڅو طالبان دکابل له کاواکه ادارې سره خبرو ته کښينوي اوپه دې ډول

دجدي ۶ چې زمونږ په گران هيواد افغانستان دسرو لښکرو دوحشيانه تجاوز او هجوم له ورځي سره مصادفه ده ، که هرڅومره ددغې نيتې اوورځي دفجايعو په اړه ليکل وشي ، کم اولږ به ځکه وي چې دروسانو دناولي او ناترسه يرغل له ورځې راپه دې خوا چې نيردي څلورلسيزي جوړېږي اوس يې هم په زمونږ په هيواد کې منفي اثرات او ناوړينونه روان او افغان ولس ترينه سخت په کړاوو کي دی .

د ۱۳۵۸ل کال دجدي په شپږمه نيټه دپخواني شوروي سرو لښکرو ، ديولک لس زره پوځيانوپه مټ اود داخلي لاسپوڅو(خلقيانو او پرچميانو) په مرسته په افغانستان يرغل راوړ ، لس کاله په مستقيم ډول روسان اوڅوکاله يې اجيران دافغان مظلوم ولس په خلاف په ډيره بې رحمۍ وجنگيدل، يونيم ميلون مسلمان هيوادوال يې شهيدان ، درې ميلونه يې معيوب ، اوله پنځو ميلونوزيات يې هجرت او کډوالۍ ته اړويستل .

افغان ميرني ولس ، داستکبارله لاسه دغه ټول کړاوونه ، اوږده ناوړينونه اوقربانۍ تحمل او وزغملې ، خوله خپلې برحقې داعيې اوپاک عزم څخه يوه لويشت هم وروسته اوشاته نشول.

هماغه وو چې الله تعالی ، دمتحدافغان ولس دتورې اومتين عزم په نتيجه کې نه

متلونه

- ۱ ، تر ټولو غټ دولت دموړدعا ده.
- ۲ ، په دنيا كښې فقط دموړ مينه سوچه ده.
- ۳ ، په كور كښې پلار برکت او موړ راحت ده.
- ۴ ، موړنۍ ژبه دموړنه زده كيږي ځكه دموړ غوندي خوږه وي.
- ۵ كور په ديوالونو نه په كورنۍ ښكلۍ وي.
- ۶ ، دسړي شخصيت په صورت نه په سيرت جوړيږي
- ۷ ، دمشرانو قدر كوه كه ته مشر شوې كشران به دې قدر كوي.
- ۸ ، اولاد به ډير په خوږه او لږ به ئې په ترڅه پوهوي
- ۹ ، پر خبره ي څومره سوچ وشي هومره پخه شي
- ۱۰ ، مينه كوه خو دھوس څخه ځان ساته
- ۱۱ ، چي هوښيار وې دځان صفت به نه كوې
- ۱۲ ، دبدن ستوماني خوب راولي او دذهن ستوماني ئې تښتوي.
- ۱۳ ، په عمر سړۍ هله پوهيږي چي ورنه تير شي.
- ۱۴ ، چي دهرچاوي هغه دهیچا هم نه وي.
- ۱۵ ، شيطان له پيل نه تر پايه انسان په لوږه ويروي
- ۱۶ ، سړۍ چي نرۍ وي نو زمړۍ وي چي غټ وي نو لټ وي.
- ۱۷ ، دژوند گران كارونه په همت اسانيږي.
- ۱۸ ، مسلسل همت دښه ژوند ضمانت دۍ.
- ۱۹ ، طمع سړۍ تيتوي او همت ئې لوړوي.
- ۲۰ ، دسيوري په اړديدو دونې قدنه لوړيږي.
- ۲۱ ، دښارنه لرې خلك دميلمه ډير قدر كوي.
- ۲۲ ، غره ته كه ختل گران دي نو ترې كوزېدل هم اسان نه دي.

كله چې امريكايانو په افغانستان يرغل راوړ ، روسي جنرالانو صرف امريكايانو ته همدا توصيه كوله چې پام افغانستان دھضمولو هيواد او ولس ته يې دتسليمولو خيال اوفكر ونكړي ، خو امريكايان چې دخپلې فوځي تكنالوجۍ دغرور په نيلۍ سپاره او د عقل سترگي يې ورپټي كړي وي ، دروسانو يادوني يې اوتۍ بوتۍ گڼلي ، چې اوس دهماغه روسانو له برخليک او ذليل حالت سره لاس اوگريوان دۍ .

همداډول لكه چې روسي جنرال مايروف له افغانستان څخه دتښتې په مهال دامو په سيند دافغانستان جگړه دروسانو لويه اشتباه او جفا وبلله ، دافغانستان اوپاكستان په هكله دامريكاخاص استاځي (هالبروك) كله چې دمرگ په بستر په پروت وو ، داخبره يې په صراحت وكړه چې دافغانستان جنگ بايد نور ودريږي او په هره بيه چې وي امريكايي پوځيان دي له افغانستان څخه راويستل شي، ځكه نور امريكايان هلته جنگ نشي گټلاۍ.

خلاصه داچې روسان اوامريكايان دواړه دافغانانوقسم خورلۍ غليمان و اودي، روسانو داشراروپه نوم وژل اوامريكايان يې دترهگروپه نوم؛ خو الله تعالى شوروي دافغانانوپه ميرانې دنابودۍ كندي ته وروغورځاوه اورهبرانويې اعتراف هم وكړ چې دافغانستان اشغال دشوروي دنسكوريدوسبب وگرځيد، ولې امريكايان لاهم په دې فكر كې دي چې دشوروي په برخليک به نه اخته كيږي ، ځكه چې مجهزه تكنالوجۍ لري اوله بل لوري دامنيتي تړون په لاسليک سره به دافغان ولس له گوزار څخه په امان كې پاتې شي .

خو دابه ددوی دجهل او سرتمگۍ ورستۍ حد او يو پوچ خيال وي .

د حقاني صاحب

پر فراق خو کرښې

سید سعید

کي ددغه خوځښت سره ملگری شوی او په مختلفو پوستونو یې دندی ترسره کړي دي، د کندهار د اطلاعاتو او کلتور رئیس، د بهرنیو چارو وزارت معین، پاکستان کي د افغانستان سفیر او د چارو د ادارې د عمومي رئیس په توګه یې اوږده موده د افغانستان په اسلامي امارت کي نه هیردونکي خدمتونه کړي دي.

پرافغانستان د امریکايي یرغل څخه وروسته د جهادي مقاومت په لومړنیو کلونو کي داسلامي امارت د فرهنګي کمیسیون د مرستیال په حیث غوره شوی ؤ چي دوفات تر وخت پوري یې همدا دنده په ډیره ښه توګه سرته ورسوله.

حقاني صاحب د فرهنګي کمیسیون دمرستیال په صفت د فرهنګي او مطبوعاتي جهاد د لا ښه موثریت په موخه ډیري خولې توي کړې،مختلفو سیمو ته یې سفرونه وکړل، ستریاوي، بې خوابی یې وزغملې، په مطبوعاتي او فرهنګي ډګر کي یې د سنگر د مجاهد کماحقه ترجماني وکړه او له بیلابیلو لارو څخه په استفاده یې دامارت برحقه داعیه هیوادوالو او نړیوالو ته واوروله.

کل نفس ذائقة الموت ثم الينا ترجعون
مرګ هغه تریخ حقیقت او واقعیت دی چي هیڅوک په هیڅ ځای کي نشي ترې خلاصیدای، که کوم شخص هر څومره ډیر ژوند هم وکړي بالاخره به دمرګي غیږي ته پناه وړي او د ځواکمن څښتن تعالی حضورته به حاضریري» کل نفس ذائقة الموت ثم الينا ترجعون»

داسبابو په نړۍ کي د مرګ د کیف، وخت او لامل په اړه انسان سره بیلابیلي پوښتني او توجیهات موجود وي، وخت په وخت یې څیري او بیانوي، خو واقعیت دادی چي الله تعالی یې په خپل معجز کلام کي توضیح کوي: «اذا جاء اجلهم فلا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون»

په ډیري خواشینۍ سره مي خبر ترلاسه کړ چي د حلم، علم، پوهي، تدبیر او اخلاص ځلانده ستوری (الحاج مولوي سید محمد حقاني صاحب) زموږ داسمان له مداره راولوید.

انا لله وانا اليه راجعون!

مولوي سید محمد حقاني دکندهار ښار اوسیدونکي ؤ، دطالبانو داسلامي تحریک په ابتداء

مرحوم حقاني صاحب متواضع، حلیم، پوه، زړسوانده او د عالي اخلاقو څښتن مجاهد مشرؤ، په کومه ناسته او اداره کې چې به نوموړی دخپلو ماتحت ملگرو سره ناست ؤ، چې کوم څوک يې په مشرۍ خبر نه وای بيخي گومان به يې نه وای کړی چې نوموړی ددې ادارې او ياناستي په راس کې دی.

حقاني صاحب ته تشریفاتو او تکلفاتو خوند نه ورکاوه، دنوراني څيرې خاوندؤ او زیاتره وخت به يې پرشونډو موسکا خپره وه، سیاسي او فرهنگي پیچلي مسایل به يې په سره سینه او سلیسه ژبه څیرل، عالم او ډیر شریف شخصیت ؤ.

د مطبوعاتي جهاد د پیاوړتیا په موخه يې د عالمانو او لیکوالو کورونو او کار ځایونوته تگ راتگ کاوه، هغوی يې تشویق کول، د خدمت زمینه يې ورته برابره وله، مشورې يې ورسره کولې او وخت په وخت به يې دفرهنگي ملگرو د جوړ ناجوړ پوښتني گرویرني کولې.

اته کاله وړاندي مي حقاني صاحب د قدردان استاد انجنیر عبدالله گل ریان صاحب په کور کې ولید، دامي له نوموړی سره لومړنی ملاقات ؤ خو دومره صمیمانه او ظریفانه چې تا به ویل په کلونو کلونو ملگري سره پاته شوي یو، دهماغه لومړنی ملاقات خواړه مي تراوسه پوري په حلق کې شته، د حقاني صاحب سره د نورو لیدنو کتنو خواړه یادونه او ښکلي خاطرې مي اوس د حافظې په سکرین زیرو بم کیږي او دنوموړي خندانه څیره مي تر سترگو سترگو کیږي، لوی رب دي ترې راضي شي!

دارواښاد حقاني صاحب سره مي ډیره موده په یوه اداره کې کار وکړ، داسي چې مرحوم امیر زه مامور وم، خو هیڅکله مي نه خپله د نوموړی څخه یوه ترخه خبره اوریدلې اونه مي هم د بل ملگري څخه داسي څه اوریدلي او یا حس کړي چې د ارواښاد حقاني څخه دي گیلمن او یا خسته شوی وي.

د مرحوم مولوي سید محمد حقاني صاحب د مرگ خبر ډیر غمونکی دی، بیلتون يې ډیرگران او دردونکی دی، د حقاني صاحب فراق نه یوازي د نوموړي کورنۍ او ملگرو ته، بلکه داسلامي امارت لپاره لویه ضایعه ده.

الله تعالی دي خدای بخښلی حقاني ته جنت الفردوس او عالي مقامات ور په برخه کړي، بچیانو، ورونو، کورنۍ، دوستانو او ملگرو ته دې صبر جمیل او اجر جزیل ورکړي. امین

د شهيد مولوي رضاء الله مشهور

په ملا عاجز د ژوند او کارنامو نه ګڼنه

جهاد په سپېڅلي لاره کې په عملي ډول د خپل دين او قوم خدمت وکړي په همدې سلسله کې کله چې د نړۍ تر ټولو ستر وحشي ځواک په افغانستان تېرى وکړ، اسلامي نظام يې ړنگ کړ او د هيواد په بېلابېلو سيمو کې يې وحشيانه عمليات او بمبارونه پيل کړل نو د هيواد د نورو سيمو په څېر يې د لغمان ولايت د عليشنگ ولسوالۍ د ماسموت عليا په سيمه کې په وحشيانه ډول بمباري وکړه چې په ترڅ کې يې تقريباً (۳۸) عام وګړي شهيدان او زخميان شول؛ په دې ظالمانه بمبارونو او ظلمونو سره د مولوي صاحب جهادي عزم او جذبه چې لا د وړاندې پارېدلى وه قوي شوه او مولوي صاحب په قاطع او څرګند ډول خپل عمليات پيل کړل.

شهيد مولوي صاحب په ډېره کمه موده کې په خپلو چريکي او تعرضي بريدونو کې لوى شهرت تر لاسه او د دښمنانو توجه هم ورته ورځ تر بلې زياتېده.

مولوي صاحب ته د اسلامي امارت د مشرانو له لوري په مکرر ډول د ځينو لويو مسؤوليتونو د ترسره کولو وړانديزونه کېدل خو مولوي صاحب به ويل چې زه هر قسم خدمت او قربانۍ ته تيار يم او د ژوند تر وروستي سلګۍ پورې به د اسلامي امارت په صف کې خپل خدمت تر سره کوم خو د مشکيلاتو له امله د مسؤوليت له منلو معذرت غواړم.

کله چې وحشي-صفته صليبيانو او د هغو داخلي بې وجدانه اجيرانو يو وار بيا د عليشنگ ولسوالۍ د ماسموت عليا په کلي يوه لويه چاپه ووهله او د کلي پاس جګې غونډۍ باندې يې مورچې نېولې وې شهيد مولوي صاحب له خپلو

شهيد مولوي صاحب عاجز چې اصلي نوم يې رضاخان وو او په ملا رضاء الله عاجز او ملا پلليک باندې يې شهرت درلود د دوست محمد زوى، د محمد دين لمسى او په قوم (دليک) وو چې د خپلې علاقې يو با غيرته او بهادر قوم شمېرل کېږي؛ نوموړى د لغمان ولايت د عليشنگ ولسوالۍ د ماسموت عليا کلي اوسېدونکى وو.

زوکړه :

شهيد مولوي صاحب عاجز په ۱۹۸۰م کال کې په خپلې مذکوره سيمې کې دې دنيا ته سترګې غړولې وې.

زده کړه :

شهيد مولوي صاحب لومړنۍ زده کړې د پاکستان په مردان سيمه کې د يو مخور او تکړه ديني عالم مولوي عبدالحى پهلوان صاحب سره وکړې او ابتدايي کتابونه يې له همدې عالم څخه ولوستل او پاتې نور فنون يې د پاکستان په مختلفو سيمو لکه مردان، پېښور، کوهاټ، اسلام آباد او کراچۍ په مختلفو او مشهور مدارسو کې ولوستل او بيا يې د دوره حديث لپاره په (۱۴۲۶هـ ق) کال کې د پاکستان د خير پښتونخوا په ستر ديني مرکز دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک کې داخله واخسته او د فراغت سند يې ترلاسه کړ.

د جهاد پيل :

نوموړى يو با استعداد او د صلاحيت خاوند عالم وو، نو له همدې کبله غوښتل يې چې د دعوت تر څنگ د

ملگرو سره پرې تندريز بريد وکړ او گڼ شمېر امريکايان يې مړه او ټپيان کړل چې د ۷ امريکايي عسکرو مرگ ژوبله له رسنيو هم تاييد شوی وه.

دا چې امريکايي يرغلگرو به د ماسموت په ساحې په مکرر ډول چاپې وهلې او په دې سلسله کې ولسي خلکو ته دروند مالي او ځاني زيان رسېده او دښمنانو هم خلکو ته د خپلو ظلمونو او تيريو يواځينی سبب په دې سيمه کې د مولوي صاحب موجوديت گانه نو په همدې سبب کليوالو له مولوي صاحب څخه وغوښتل چې له سيمې دي هجرت وکړي؛ نو مولوي صاحب هم د نورستان ولايت د دواب ولسوالۍ د ژونيا درې ته مهاجر شو تقريباً څو کاله هلته مېشت وو.

نقير او شاعري په پشه يي ژبه کې:

شهيد مولوي صاحب عاجز نه دا چې يو با شجاعته او زړور مجاهد وو بلکه يو جيد او فصيح واعظ او يو تکړه شاعر هم وو؛ مولوي صاحب به اکثره په پشه يي ژبې بيانونه کول او شعرونه به يې ليکل؛ مولوي صاحب د دعوت او شاعرۍ په برخه کې دومره شهرت پيدا کړ چې د لغمان ولايت برسيره ځينو نورو څنگ لوريو ولايتونو لکه نورستان، کاپيسا، او د کابل ولايت په ختيځو سيمو کې مېشتو پشه يي قومونو په سيمو کې به د مولوي صاحب غږ د مساجدو په لودسپيکرونو او موبايونو او نورو وسايلو نه به اورېدل کېده او حتی ماشومانو به په لارو او کوڅو کې د مولوي صاحب ترانې په ډېر خوند زمزمه کولې.

دا چې مولوي صاحب به د يو نوښت په ډول عقيدوي او نظرياتي مسايل په داسې ډول په مضحکو او خوشحالوونکو کليمو کې پيل چې د هر چا توجه به ورته جلب کېده نو په همدې سبب مولوي صاحب د يوه ځانگړي سبک خاوند بللی شو.

د زندان حالات: شهيد مولوي صاحب عاجز يو ځل د يرغلگرو په لاس بندي هم شو او د جلال اباد په مرکزي محبس کې يې ۱۷ مياشتې قيد تر کړ؛ مولوي صاحب د بند

په بهير کې د شجاعت او زړورتوب داستانونه پرې ښودل چې د هغه مهال زندانيان يې تر اوسه پورې ياد ساتي؛ مولوي صاحب به په زندان کې د موجوده امريکا جوړې ادارې په وړاندې په ښکاره ډول جهادي بيانونه کول او د زندان موفينو تعذيبونو او اخطارونو هيڅ پروا يې به يې نه کاوه.

شجاعت او بهادري:

دا چې مولوي صاحب به همېشه د کورني او اقتصادي مشکيلاتو سره لاس او گرېوان وو چې د لغمان او نورستان په ساحو کې به کېدل؛ د مولوي صاحب د حق گوۍ په برخه کې يې مثاله وو او د سيمې هغه اربکي او ظالم قوماندانان به يې په خپلو شعرونو کې په څرگند ډول يادول چې تر هر چا په ظلم او وحشت کې تير وو؛ دوی به مولوي صاحب ته بار بار اخطارونه ورکول خو مولوي صاحب به ورته ويل چې زه د شهادت غوښتونکی او ارمان جن يم او په دې لاره کې له هيڅ چا وېره نه لرم.

شهادت:

دا چې يرغلگرو او دا خلي غلامانو د مولوي صاحب د شهيد کولو او يا هم د نېولو لپاره ډېر کوښښونه وکړل او د دې لپاره يې د سر بيې جايزې هم اعلان کړل خو مولوي صاحب بيا هم الله (جل جلاله) دی د دښمنانو له شره وژغوره بل اخيره شهيد مولوي صاحب (۱۳۹۲ هـ ش / ۳ قوس) سره سمون خوري د خپلو ملگرو سره د لغمان مرکز مهترلام ښار په ختيځې څنډې کې پروت د شمېي په سيمه کې د اربکيانو په يوې پوستې د شپې په محال بريد وکړ، مولوي صاحب د استشهاديانو په ډله کې وو؛ د پوستې د فتحې په جريان کې مولوي صاحب د خپل يو بل تکړه ملگري حميدالله کفرشکن سره يو ځای په شهادت ورسېد. [انالله وانا اليه راجعون]

محبوب دی حکه

د بخاري او

مسلم حديث

دی چې: عَنْ

أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَحَبَّ

عَبْدًا دَعَا جَبْرِيلَ فَقَالَ إِنِّي أَحِبُّ فُلَانًا

فَأَجَبَهُ قَالَ فَيُحِبُّهُ جَبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي السَّمَاءِ فَيَقُولُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فُلَانًا فَأُحِبُّوهُ فَيُحِبُّهُ أَهْلُ السَّمَاءِ قَالَ ثُمَّ يُوضَعُ لَهُ الْقَبُولُ فِي الْأَرْضِ وَإِذَا أَبْغَضَ عَبْدًا دَعَا جَبْرِيلَ فَيَقُولُ إِنِّي أَبْغَضُ فُلَانًا فَأَبْغِضْهُ قَالَ فَيَبْغِضُهُ جَبْرِيلُ ثُمَّ يُنَادِي فِي أَهْلِ السَّمَاءِ إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ فُلَانًا فَأَبْغِضُوهُ قَالَ فَيَبْغِضُونَهُ ثُمَّ تَوْضَعُ لَهُ الْبُغْضَاءُ فِي الْأَرْضِ. متفق عليه بزيادة في رواية مسلم

ابي هريره رضی الله عنه وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: كله چې الله تعالى له يو چاسره محبت لري نو جبريل راوغواړي او ورته ووايي چې زه له فلان شخص سره محبت لرم ته هم ورسره محبت كوه،نو جبريل ورسره محبت كوي او بيا جبريل اهل السماء ملائكو ته ووايي چې الله تعالى له فلان شخص سره محبت لري تاسو هم ورسره محبت كوئ،بيا ملائكه هم له هغه شخص سره محبت لري تر دې چې وروسته دغه محبت خلكي ته رانتقال شي او الله تعالى همدغه كس په خلكه كې هم محبوب وگرځوي.

بالمقابل بغض يا بداييسيدل هم كټ مټ همداسې دي،د الله تعالى په نزد چې خوك مبغوض وي،نو د هغه كس په اړه حضرت جبريل ته ووايي

مرحوم سيد محمد حقاني

ولي ټولو ته محبوب و؟

قاري حبيب

مرحوم مولوي

سيد محمد حقاني مې له تيرو اوو كلونو راهيسې پيژانده.له ډيره وخته سره ملگري و، د ۲۰۰۹م كال د اوړي له هغې ورځې چې په لومړي ځل سره شناخته شوو بيا تر پرون يك شنبې چې په اوښلنو سترگو مو د يوه تل ياد ملگري په حيث ورسره مخه ښه وكړه او د عقبې په خوامو رخصت كړ.رحمه الله تعالى

د مرحوم مولوي سيد محمد حقاني د وفات په اړه د ده د ملگرو او عامو هغو خلكو چې نوموړی يي پېژاند غبرگون او د محبت اظهار تر معمول حد زيات و، په فيسبوک، ويب پاڼو او عامو مجالسو کې ډيرو خلكو ورباندې افسوس وكړ او حتی هغو خلكو هم ورته خورا ډيره مينه وركړه چې نوموړی په ژوند کې يوازې يو ځل ليدلی او په يوه مجلس کې يي ورسره شركت كړی و.

د نوموړي لپاره د مسلمانانو تر منځ دا محبوبيت ډير ستر افتخار دی،ځكه دالله تعالى په نزد د يو چا د محبوبيت او مبغوضيت تر ټولو ستره علامه داده چې نوموړی د ځمكې د خلكو په زړونو كې څنگه ځای لري،كه څوك د الله تعالى دمخلق په زړونو كې محبوب وي نو بې له شكه دالله تعالى په نزد هم

چې فلانی زما بدایسي ته هم ورسره بغض کوه، بیا جبریل هغه شخص بد ایسوي تر دې چې جبریل نور ملایکو ته ووايي چې فلان شخص د الله تعالی مبعوض دی بیا یې ملائکه هم بدایسوي تر دې چې د نوموړي شخص په اړه بغض دځمکې مخلوق ته رانقل شي او د ځمکې پر مخ هم هغه مبعوض شي او د هرچا نفرت ترې کیږي.

د دې متفق علیه حدیث له مخې په اسلامي ټولنه کې د یوچا لپاره عام محبوبیت د سعادت خورا ستره نښه ده چې د ډیر بختور شخص به په نصیب کیږي. دلته زه د حاضر او ناظر الله تعالی په وړاندې د مرحوم حقاني صاحب تزکیه نه کوم او نه یې هم معصوم بولم، مگر د خپلو ملگرو او عامو خلکو تر منځ د بي کچې محبوبیت درلودو له امله د لوړ حدیث شریف مضمون ته په پام سره د نوموړي د عامه محبوبیت ځیني علتونه درسره شریکوم، که الله تعالی وکړي دغه صفات د یو مکلف انسان په حیث شخصا په ما او ټولو انسانانو کې پیدا کړي ترڅو د الله تعالی د محبت او مقبولیت وړ وگرځو او د الله تعالی د مخلوق د ازار، اذیت، تحقیر او بالاخره عامه منفوریت په ځای له هغوی سره ښه تعامل ولرو او د یوه سالم، مثبت او ګټور شخص په حیث د ټولنې په سعادت، جوړښت او رفاه کې ونډه واخلو.

د حقاني صاحب یو ستر خوی شرافت او لوړه اخلاقي رویه وه، نوموړی د اداري سلسله مراتب له اړخه زموږ مشر و، مګر د څو کلنې ملګرتیا په ترڅ کې مې له نوموړي هیڅکله داسې قول، فعل یا چلند حس نه کړ چې ځان د نوموړي په نسبت حقیر یا تر امر لاندې حس کړم، نوموړي په اداري ماحول کې له

کارکوونکو سره په افقي تعامل باور درلود، تجربو ثابته کړې چې په اداري ماحول کې د عمودي تعامل په نسبت افقي چلند په مراتبو ښه اثر لري، په افقي چلند کې آمر خپلو ترلاس لاندې کسانو ته د مأمورینو نه بلکې د ملګرو په نظر ګوري، فرمان یې د آمر نه بلکې د التماس په لهجه وي او د ملګرتیا یو ماحول یې جوړ کړی وي، په اصل کې دا چلند د رسول الله صلی الله علیه وسلم طریقه ده، چې خپل تر لاس لاندې کسان یې اصحاب یعني ملګري بلل، له هغوی سره تعامل یې بشپړ طبعي او د لوړو دیني انساني اخلاقو او صمیمیت څخه مالا مال و.

د مرحوم حقاني صاحب بل صفت چې له امله یې نوموړی په هر چا خوږ لګېده، خوشرويي، همیشنی موسکا او مینه ناک چلند و، هیڅکله یې غوسه او سخت ګیري نه کوله، د ترڅو تجربو د زغم، له پامه غورځولو او هیرولو چل یې زده و.

نوموړي د شرافت او اخلاقو کړښو ته همیشنی تعهد درلود، هیڅکله په ټیټو او کم ارزښته موضوعاتو نه غږېده، هیڅکله مې د ضدبازی، سیالی، انتقام، قومپالنې، منطقه پرستی، تاوېلي ماوېلي او دغسې نور مبتذل او بي ارزښته بحثونه حتی په ډیرو خصوصي مجالسو کې هم ترې وانه وریدل، د ګیلې، شکایت او غیبت عادت یې نه درلود او تر ډیره حده یې په اشخاصو بحث نه کاوو بلکې په موضوعاتو به غږېده.

په شخصي لحاظ پاک او حیاناک و، له همیشنی او ظرافت سره سره مې نه یادېږي چې د بي باکۍ تر حده دې ټوکې کړې وي، له خلکو سره یې چلندد هغوی د عمر، منصب، استعداد او ټولنیز مقام په

اساس نه بلکې د خپل شرافت او مروت په مبنۍ و، هر مسلمان ته په احترام قائل و، د مجلس په مهال یو ښه اوریدونکی و چې د مخاطب خبره به یې په پوره شوق او داد سره اورېده.

د جناب حقاني صاحب ښه چلند دده ټولو متعلقینو ته معلوم و خو دلته مې دا موضوع ځکه راپورته کړه ترڅو یې د یوه حقیقت رابرسیره کولو لپاره بهانه کړم. نن سبا په انسانانو کې د استعدادونو کمی نشته، د ښه صورت، ځیرکۍ او بیلابیلو فني، علمي او تخنیکي استعدادونو کسان خورا ډیر دي، حتی ویل کیږي چې اوسنی انسان دومره هوښیار شوی چې د شپږم ټولګي شاګرد د دوه زیرزي پخواني فیلسوف افلاطون په نسبت ډیر معلومات لري، خو نن سبا چې انسانان د کوم صفت له فقر سره مخامخ دي هغه انسانیت یا سریتوب دی. له دیني او منطقي اړخه د انسان د کمال صفت مروت دی، مروت له مرء یعنی سړي لغت څخه اخیستل شوی چې مطلب یې سریتوب یا جوانمردي ده، مروت چې له دیني اړخه د احادیثو د روایت او شهادت لپاره مهم شرط بلل شوی ټولو مکرمو اخلاقو ته شامل دی، مروت په انسان کې هغه ملکه یا قریحه ده چې انسان په هر حال کې د حسنه اخلاقو او ښه تعامل په کولو په طبعي شکل مجبوروي او له بدو، پستو او ناشایسته کړنو څخه یې راګرځوي.

نن سبا په دنیا کې تر ټولو ارزښتمن شی پیسه یا مال بلل کیږي اما د ځوانمردانو په قاموس کې د پیسې او دنیوي ګټې په نسبت سریتوب او اخلاقي

حيثیت خورا ډیر ارزښت لري. د فارسي مشهور شاعر فردوسي همدې حقیقت ته داسې اشاره کړې.

ز بهر درم تند و بدخو مباش

تو باید که باشی درم گو مباش

یعني د پیسې یا درهم لپاره تند او بداخلاقه مه جوړېږه، ځکه (ته) باید وې، درهم که نه وي هم پروا یې نشته. مطلب دا چې اخلاقي حیثیت یو داسې ارزښت دی چې د هیڅ شي په مقابل کې هم باید له لاسه ورنکړل شي.

په پای کې به ووايم چې جناب حقاني صاحب خو نه دومره سرمایه دار و چې په خلکو یې خیراتونه او صدقې کړې وي او بیا د هغه له امله په خلکو کې محبوب شوی وي او نه یې هم منصب دومره اجتماعي او ستر و، خو نوموړی چې له هرچا سره مخ شوی یوازې ورسره په مسنونه طریقه، په پراخ تندي، په خوشرویه څیره او هغوی ته په اهمیت ورکولو ورسره مخامخ شوی، چې له همدې امله ورته الله تعالی د مسلمانانو په زړونو کې داسې ځای ورکړ چې تصور یې نه کېدو.

الله تعالی دې په جناب حقاني رحم وکړي او برکات ته یې په ورونو او اولادونو کیږدي. آمین
یارب العلمین

د حقاني صاحب په یاد کې

محمد سهیل شاهین

خدایه څه شول هغه ښکلی ښکلی خلک

په ظاهر په باطن سپین سپیڅلی خلک

مرگ حق دی، یوه ورځ راتلونکی دی خو د عالم مرگ د عالم مرگ وی، هغه هم د هیواد د تاریخ پدی نازکه مرحله کی چی پوهو او مجاهدو علماوو ته له بل هر وخت نه زیاته اړتیا ده. حقاني صاحب هم د داسی علماوو څخه و.

زه حقاني صاحب له نږدی پیژنم. په اسلام آباد کی د افغانستان په سفارت کی ورسره د کار کولو ویاړ لرم. په ډیرو ملاقاتونو کی به دواړه یو ځای وو. د عالم او مجاهد ترڅنگ هغه یو ښه دیپلومات هم و. څیرک، باریک بین او پوه. د هیواد اسلامي او ملی مصالح یی ښه تمثیلول او ډیر ورته گران و. اجتماعي گټی یی په شخصي گټو مقدمی گڼلی.

هغه وخت مو د ډیرو هیوادونو له سفارتونو سره اړیکی درلودی. په یوه میلمستیا کی چی زموږ له خوا د انگریزانو څخه د افغانستان د خپلواکی د بیا اخیستلو د کلیزی د لمانځلو په مناسبت جوړه شوی وه، د څلویښتو هیوادونو څخه د زیاتو هیوادونو سفیرانو او د نړیوالو سازمانونو استازو پکښی گډون کړی وو. دا پداسی حال کی وه چی د نړیوالی ټولنی په تیره بیا د غربی هیوادونو رسمی تگلاره داوه چی اسلامی امارت منزوی کړی او بیلا بیل توروڼه به یی پری لگول خو د حقاني صاحب او ورسره ملگرو د نه ستری کیدونکو دیپلوماتیکو هڅو له امله ډیرو هیوادونو ته د امارت اصولی موقف روښانه شوی و او راشه درشه یی ورسره درلوده.

حقاني صاحب د دیپلوماتیک فعالیت ترڅنگ مطبوعاتو ته هم پام درلود. هغه وخت چی نوموړی په اسلام آباد کی د افغانستان سفیر و، له رسنیو سره به یی وخت په وخت مرکي

کولی. د امارت په خلاف لگیدلی توروڼو ته به یی معقول ځواب وایه. کله کله به دغه مرکي او مطبوعاتی بیانونه دومره مؤثر و چی ځینی غربی سفارتونه به مجبور شول چی رسنیو ته مخه کړی او زموږ ځواب ووايي.

په هغه وخت کی نړیوالو ته زموږ پیغام دا و چی د نړیوالو له خوا د امارت د منزوی کولو، کمزوری کولو او د زور له لاری خپلو مقاصدو ته د رسیدلو پالیسی به په افغانستان او سیمه کی نوی مسائل وزیروی. خو دا خبره هغه وخت نه چا اوریده او نه یی منله. د زور او سازش د پالیسی عواقب نن موږ په افغانستان او نړی کی وینو او دوی یی هم وینی. افغانستان او نړی په جبه زار بدله شوې چی یو قدم اخلی بل یی په ځمکه کی ننوزي.

یوې قوی ستنې حیثیت درلود. لاسته راوړنې یی په نړی کی موافق او مخالف دواړو ته معلومی دی. نړیوال مطبوعات او د نړی حکومتی حلقی د امارت د مطبوعاتو په قوت او مؤثریت اعتراف کوی. په لږو وسایلو او نامساعدو حالاتو کی یی له هغو ټولو نه میدان وړی چی هرڅه په اختیار کی لری. لکن د دی بری ترشا د همدې هستي لوی لاس و. الله تعالی ددوی درنی کورنی ته صبر جمیل او اجر عظیم نصیب کړی او الله تعالی دی اسلامی امارت ددغه شان حقپالو، اسلامپالو او هیوادپالو هستیو څخه نه خالی کوی. کار، یاد او استقامت یی د لاری ډیوه ده.

ستاد ښایست گلونه ډیر دی

ځولی می تنگه ده، زه به کوم کوم ټولومه

دمجاهدينو په نوم!

قطاع الطريق اومحاربين

م - سعيد

اوپنې ددوی ادل بدل اویاوشړل شي له ځمکې نه داددوی شرمندگي ده په دنیا کې اودوی لپاره په اخرت کې عذاب لوی دی.

وعن ابی هريرة رضى الله عنه قال جاء رجل فقال يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ارايت رجل يريد اخذ مالي قال فلا تعطه قال ارايت ان قاتلني قال قاتله قال ارايت ان قتلني قال فانت شهيد قال ارايت ان قتلته قال هو في النار

ژباړه: له ابوهريره رضى الله عنه څخه روايت دی چې یوسړی راغی ویي ويل: يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ته ماته خبر راكړه یوسړی چې زما مال اخلي (یعنی څه وکړم) نبی کریم صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل: مه یی ورکوه. هغه وویل خبر راكړه كه ماسره جنگ كوي نبی علیه السلام ورته وویل: ته ورسره جنگ وكړه. هغه وویل: كه ته خبر راكړې كه مالره قتل كړي؟ نبی علیه السلام وویل: ته شهید یې، هغه وویل: ته خبر راكړه كه زه یی قتل كړم؟ نبی علیه السلام وویل: هغه په اور كې دی.

دلته دایوه مسئله ډیره ضروري ده چې بیان كړی شي هغه داده چې ځینې خلك دجهاد په نوم له خلكونه په زوره مالونه اخلي اودا كار دثواب بولي خو حقیقت دادی چې دجهاد په نوم له چانه په زوره مال اخیستل دالوی ظلم دی چې په دې کې دانسانانو تېستول (اختطاف) هم داخل دی ځكه چې له اختطاف نه زیات شمیر نقصات راپیدا کیږي چې یوڅو یې دادی: (۱) دا اختطاف په وجه له خلكونه مالونه په نارواطریقه اخیستل کیږي ځكه چې اختطاف كوونكي ددې لپاره اختطاف كوي چې له خلكونه پرې مالونه واخلي اوله خلكونه مالونه اخیستل په داسې طریقه چې دهغوی خوښه اورضانه وي دا شرعاً حرام اونا روا عمل دی. نبی کریم صلى الله عليه وسلم په هغه ورځ باندې چې فرمایلي دي: الا ان الله حرم عليكم دمائكم واموالكم واعراضكم كحرمة يومكم هذا في شهركم هذا في بلدكم هذا رواه البخاري. ژباړه: خبردار! الله تعالی ستاسو وینې اوما لونه

وخاهدوا بأموالكم وانفسكم في سبيل الله ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ط

جهاد چې په عباداتو کې یو خاص مقام لري تردې پورې چې په ټولونیکو اعمالو کې بهترین عمل ورته ویل شوی دی، ډیر زیات فضائل یی په قران کریم او احادیثو کې راغلي دي چې علماء کرامولوی لوی کتابونه په دې موضوع لیکلي دي په یوڅو پاڼو کې یی راټولول ناشونی دی، خودومره باید ووايو چې جهاد دا علاء کلمة الله اودالله تعالی درضا حاصلولو لپاره اجرا و ثواب لري، كه اعلاء کلمة الله یعنې دالله تعالی کلمه (دین) پورته کول په کې مقصودنه وي بلکه یواځې مال اوزرمطلب وي اویا داسې نور اغراض په کې وي نودا جهاد دالله تعالی په نزد جهادنه بلل کیږي. جهاد هغه دی چې خالص دالله تعالی درضا لپاره وي له دنیاوي اغراضو باید بلکل پاک وي. امام بخاري پخپل کتاب کې یو باب منع د کړی دی (باب لا ینال فلان شهید) او په دې باب کې یی دهغو خلكو متعلق چې دوی دالله تعالی درضا لپاره جهاد نه وي کړی بلکه دنورو دنیوي اغراضو لپاره یی کړی وي ډیرې واقعې رانقل کړي دي.

او هغه خلك چې دمسلمان په مال اونا موس باندې حمله کوي، مال ورنه اخلي اویا ناموس ورڅخه اخلي اودالله تعالی دا حکامو خلاف کوي دوی ته محاربین ویل کیږي له دوی سره جهاد له قران او احادیثونه ثابت دی. په قران کریم کې رب العالمین فرمایلي دي: انما جزاء الذين يحاربون الله ورسوله ويسعون في الارض فسادا ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم وارجلهم من خلاف او ينفوا من الارض ذلك لهم خزي في الدنيا ولهم في الآخرة عذاب عظيم.

ژباړه: يقيناً جزاء دهغه كسانو چې جنگ كوي دالله تعالی اورسول صلى الله عليه وسلم سره او كوشش كوي په ځمكه كې دفساد دچې قتل شي دوی يابه سولۍ كړی شي دوی اویا پرې كړی شي لاسونه

محترم گړخولي دي لکه داوړخ، دامياشت اوداښاري چې محترم گړخولي دي. دحجة الوداع په موقع باندې دعرفات په ميدان کې په داسې حال کې چې محسن انسانيت خطيب اعظم خاتم الانبياء محمد مصطفی صلی الله عليه وسلم دزرگونوصحابه کراموپه موجودگۍ کې اعلان وکړ چې خبرداردمسلمان وينه، مال او عزت الله تعالى ته داسې محترم دي لکه دغه ورځ (نهم دذوالحجې)، دغه مياشت (ذوالحجې) اودغه ښار (مکه معظمه) چې څنگه الله ته محترم دي.

ددې خبرې دښه وضاحت لپاره دلته دتبوک دغزااجمالي ذکرکوو، دتبوک غزاچې دهجرت په نهم کال پېښه شوې ده جیش العسرة اوغزوة العسرة هم ورته ويل کيږي دامام طبراني اودسيرت دنوروعلموپه قول چې دسختې گرمۍ شپې ورځې وې په مدينه منوره کې کجورې پخې شوې وې اودمدينې دخلکوهمداکجورې دمعاش ذريعه وه، له قوي اومغروردښمن سره دمسلمانانومقابلې وه، اووه سوه ميله اندازه دجهادلپاره سفرؤ، دوه کسانومجاهدينوته يوه سوارۍ وه، سخت فقراوفاقه وه، له دې ټولوتکليفونو اوسختيو سره سره دیرش زره مجاهدين دجهادپه نيت دقربانۍ لپاره تيارشول اودنبی عليه السلام امرته یی لبيک ووايه. ددې جنگ سبب داووجې نصاری عربوهرقل ته خط وروليږه اوپه کې ويي ليکل چې داسې چې راوتلی دی اودنبوت دعوه کوي کمزوری شوی دی که ته له مونږسره کومک وکړې اودده په خلاف يوه منصوبه برابره کړې، هغه ورته يوشميرجنگيالي راوليږل. کله چې نبی عليه السلام ته خبرراورسيدچې هرقل اودلحم اوجزام قبيلوعرب نصاری اراده لري چې دنبی عليه السلام مقابلې اوجنگ لپاره حجازته راشي په داسې حال کې چې داډيرې دسختۍ اوتکليف شپې ورځې وې خوصحابه وبياهم جهادته شانکړه اوپه پوره تابعداری سره یی دنبی عليه السلام امرته لبيک ووايه. نبی عليه السلام صحابه کراموته دچندې کولوامروکړصحابه کرام چه ډيرستري اوستومانه و، خوبيايی هم په پوره ايماني جذبې سره په زړه پورې چنده وکړه، نبی عليه السلام دخپلواصحابو په دې کارډيرزيات خوشحاله شواورب العالمين هم ددوی ستاينه په قران کريم کې وکړه اوهغوکسانوته یی زورنه ورکړه چې ددې چنده کوونکو پسې رد بد وايي. رب تعالى فرمايی: الذين يلمزون المطوعين من المؤمنين في الصدقات والذين لايجدون الاجهدهم فيسخرن منهم سخرالله منهم. له دې قيصې نه مونږ داخبره راملومه شوه چې دجهادلپاره چنده کول په داسې طريقه چې دورکونکي خپله رضاوخوښه وي ډيرښه کاردی اودنبی عليه السلام طريقه ده. نبی کريم صلی الله عليه السلام له چانه په

زوراوزبردستۍ سره څه نه دي اخيستي اونه یی په چاباندې دالازمي کړې ده چې ته بايدخامخادومره اندازه مال راوړې اوکه یی رانه وړې نوبياپه تاته سزادرکوو. بلکه خپلوملگروته به یی ترغيب ورکاوه اوهغوی به یی چندې ورکولوته تشويق کړل.

(۲) ددې منحوس کارله امله له مسلمانانونه دسکون ژوندپورته کيږي اوژوندیي په ډاراوویره کې تيريږي چې داهم د شريعت په رڼاکې حرام اوناړوادی. نبی کريم صلی الله عليه وسلم فرمايی دي: لايجل لمسلم ان يروع مسلما. (مشکوة شريف ص ۳۰۸).

ژباړه: نه دی روا مسلمان ته چې دی بل مسلمان وډارکړي. ددې حديث په تشریح کې محدثينوليکلي دي چې مشهورتابعي ابن ابی لیلی فرمايی دي: مونږته صحابه کراموبيان کړی دی چه يوځل مونږله نبی کريم صلی الله عليه وسلم سره په يوه سفرکې ملگري ؤ، يوصحابي ويده شواوبل صحابي رسی. دهغه ترجماموپورې وتړله چې په دې سره هغه ويده کس وډارشونونبی عليه السلام وفرمايل: لايجل الخ ددې حديث مطلب دادی چې هرمسلمان لپاره دبل مسلمان ورورويړول اوډارول حرام دي که هغه په خبروسره وي لکه دهمکي ورکول اوياپه عمل سره وي لکه يومسلمان ته ټوپک نيول اويا په نوروطريقوسره وي. له جهادنه مقصدپه دنياکې دامن اوصالح قايمول دي نه دخلکوويړول. دنبی کريم صلی الله عليه وسلم له غزواتونه بلکل داخبره ښکاره ده چې دهغوی په مقابل کې کوم خلک چې جنگيدل دهغوی اهداف دنياته واضح دي چې له کلونوکلونونه راپه دې خواله فساد، انسان زورنې، غلا، چپاول، شوکمار، قتل، وحشت اوقوم پرستي سره عادت ؤ، هغوی نظام نه درلوداوددروغ اوپت مندژوندتيرولولپاره یی په خپل مينځ کې معقول اومتفق اصول نه درلودل، بدامنی اوفساداوچ ته رسيدلی ؤ. نبی کريم صلی الله عليه وسلم هغوی له شرک، بت پرستۍ، غصب، غلا اولوبت ماری نه منع کړل اوديواورښتني خدای عبادت ته یی راوبلل، دظلم اوزورتوره پرده یی له ټولنې ټوله کړه اودانصاف رڼايی په نړۍ کې خپره کړه.

(۳) دااختطاف لپاره اختطاف کونکی پخپل مسلمان ورورباندي اسلحه اوچتوي چې داهم په شريعت کې نارواعمل دی. نبی کريم صلی الله عليه وسلم فرمايی دي: من حمل علينا السلاح فليس منا (مشکوة شريف ص ۳۰۵).

ژباړه: څوک چې پرمونږباندي اسلحه اوچته کړي هغه له مونږڅخه نه دی. داسلحې له اوچتولونه اگرکه په توقوکې هم وي سخت وعيدراغلی دی، ځکه چې ددې حديث پسې متصل په مشکوة

شريف كې داحديث هم دى چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي چاچې يواځې اشاره وكړه مسلمان ورورته په وسپنې سره نوېې شكه په دغه كس باندې فرشتې ترهغه پورې لعنت وايي څوپورې يې چې هغه وسپنه نه وي ايښې.

(۴)اختطاف دمسلمانانوپه ټولگي كې فتنه خپرول دي چې داهم په شريعت كې نارواعمل دى. نبى كريم صلى الله عليه وسلم فرمايي: من خرج على أمتي يضرب برهاوفاجرهابولايتحاشى من مومنهابولايفى لذى عهدعهده،فليس منى ولست منه.رواه مسلم

(۵)څوك چه قطاع الطريق دي همدوى اختطاف كونكي هم دي ځكه چې دقطاع الطريق شرطونه په دوى كې په بشپړه توگه شته دي،چې يو شرط يى دادى : ان يكون لهم شوكة ومنعة بحيث لم يكن للمارة المقاومة معهم ژباړه: دوى به پوره قدرت لري په داسې شان سره چې لاروي ددوى دمقابلې اومخ نيوي توان ونلري.

فتاوى عالمگيري ليكلي دي:

والمكابر بالظلم وقطاع الطريق وجميع الظلمة والاعوان والساعات يباح قتل الكل يثاب قاتلهم كذا فى البحر الرائق (فتاوى عالمگيري ج ۲ ص ۱۶۷)

ژباړه:څوك چې په ښكاره ظلم كوي ،لارې وهي ، ظالمان اودهغوى كومك كونكي اودفساد خپرولو والا ددوى ټولو مرگ روادى اوقاتل ته به يى خداى پاك ثواب وركوي.

(۶)په فتاوى تنقيح الحامديه كې راغلي دي:

سئل فى رجل عوانى مفسد غمازيسعى فى الارض بالفسادويقع الشر بين العبادويغرى على أخذالاموال بالباطل وذبح العبادويؤذى المسلمين بيده ولسانه ولايدع عن تلك الافعال الا بالقتل فماحكمه والجواب اذاكان كذلك اذااخرجهم من المسلمين بذلك يقتل ويثاب قاتله لمافيه من دفع شره عن عبادالله تعالى(الفتاوى تنقيح الحامديه ج ۱ ص ۱۰۳)

ژباړه:پوښتنه وشوه دهغه چاپه هكله چې كومك كوي له مفسد،جاسوس سره اوكوشش كونكى وي په خپرولو دفسادكې اودخلكو ترمينځ شراچوي اوله خلكونه مال په زورورې اوپه زبردستۍ سره يى ورنه اخلي اوعاجزه خلك وژني اوخلكوته په لاس اوژبه ضرررسوي.دابدكارونه نه پريږدي ترڅوپورې چې ونه وژلى شي نوددې سړي څه حكم دى ؟جواب كله چې دا بد عملونه كوي اويوه

ډله دمسلمانانويى په بدواعمالوكواهي وركړي نوودې وژل شي اوقاتل ته به يى الله تعالى ثواب وركړي ځكه چې نورمسلمانان يى له شرنه خلاص شي.

(۷) په حديث شريف كې دي نبى كريم صلى الله عليه وسلم فرمايي:

من انتهب نهبه فليس منا (مشكوة شريف ص ۲۵۵)

ژباړه:چاچې ډاكه وغورزوله په ډاكه غورزولوسره نوهغه له مونږنه ندى.ددې حديث په تشرېح كې داحاديثوشارحينو ليكلي دي چې كوم سړى ډاكه واچوي يايى چاباندې زبردستي وكړه اوله هغه نه يى مال واخيسته اويا يى غلاوكړه داټول صورتونه په دې حديث كې داخل دي.

(۸)نبى كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: والمؤمن من امنه الناس على دمائهم واموالهم.

ژباړه:مومن هغه دى چه له هغه نه خلك په امان كې وي پخپلو وينواوماونوباندې.

(۹) حديث كې راځي نبى عليه السلام فرمايى: الايحل مال امرئ الابطيبي نفس منه(مشكوة شريف ص ۲۵۵) ژباړه:خبردارنه دى حلال ديومسلمان مال ليكن دهغه دزړه په خوشحالي سره روادى.ددې حديث په شرحه كې كتابونو ليكلي دي چې چنده كول يواځې په هغه صورت كې جايزدى چې چنده وركونكى يى دخپل زړه په خوشحالي سره وركړي ځكه چې له دې حديث نه مخكې داالفاظ هم شته الا لا تظلموا يعنې ظلم مه كوى ځينې خلك له دې وجې چنده وركوي كه زه چيرې چنده ورنه كړم نوداځمونږرسوايي ده اواينده لپاره چنده كونكي مانه پريږدي ياما وژني اوياضررراته رسوي نو داسې چنده جايزنده دا نارواعمل دى .كه چيرې مجاهدين په زورله خلكونه مالي مرسته وغواړي نو دا شرعا اوعرفانارواده دگټې په ځاى نه جبرانيدونكى زيان لري .دغه كاردولس نفرت اوخوابدي رامنځته كوي .خو الله الحمدچيرته به داڅوك ثابته نه كړي چې مجاهدينو دې دا رنگه منحوس اعمال كړي وي بلكه داكارونه زياتره ځايونو كې دمجاهدينو په نوم نورخلك كوي بايد چې مونږ اوتاسو دمجاهد اوقطاع الطريق فرق وپيژنو او هيڅكله له قطاع الطريق نه په مجاهدتعبير ونه كړو.

او دلويدیځ اصل اهداف

شهيد زوی

هغه جنگ چې امريکا يې په ۱۵ ورځو کې دگټلومه ښکاره کوله کابوتريوې نيمې لسيزې اوږد شو چې دادامريکا دجنگونو په تاريخ کې دجنگ ترټولو اوږده موده ده .

په دې اوږد جنگ کې چې امريکا اومتحدينوته يې له تصورواټکلونونه وتلي ډېرزيات ځاني اومالي زيانونه ورواوږېدل ؛ حيثيت يې دخاوروسره خاورې شو؛اعتبارته يې لوی تاوان ورسېد؛ پرنړۍ قائم رعب يې له منځه ولاړ؛ په نړۍ کې لازيات بدنام شول خوچې په ټاکلو اهدافوکې يې هيڅ هم ترلاسه نکړل اونه يې دوی ته دترلاسه کېدلواهدونه پاتې شول نودفاعي حالت يې غوره کړاو اوس يې واک ته دطالبانودرسېدلواوداسلامي حاکميت دراتللو مخنيوي ته خپله ټوله توجو راواړوله.

امريکا اومتحدينو يې دجگړې په جريان کې هم دمختلفو لارو ډېرې هڅې وکړې چې داسلامي امارت مشران دجهاد نه لاس په سراودکابل گوډاگۍ ادارې سره يوځای شي خو پدې هکله هم دسختې ناکامۍ سره مخامخ شول ؛ د سپيڅلي جهاد په ليکوکې عملي شريک مشران خودېره لرې خبره ده داشغالگرو په زندانونوکې زنداني شويوهردلوړې اوتيټې پايې زنداني باندې دوی په کلونو کلونوهڅې وکړې خوالحمدلله يومشريې هم په لومو کې رابښکېل نه شوانه يې ددوی غوښتنه ومنله

نودهرې لارې نه ناهيلې امريکا اومتحدينو يې اوس ټوله وجوداسلامي امارت بدنامولو؛ ورباندې د ولس اومسلمان ملت دېې باوره کولوود مجاهدينوپه صفوفوکې درزونو اچولوته را اړولی ده.

دداعش پرضد داسلامي امارت سره دروسې دروابطوترعنوان لاندې ډيپل شوې تبليغاتي لړۍ په ترڅ کې اوس ځنې غربي رسنۍ په مبالغې کولوکې دومره وړاندې ولاړې چې داسلامي امارت دزعيم اميرالمؤمنين ملا اخترمحمد منصور اودروسې د ولسمشرپوتين ترمنځ يې په تاجکستان کې دليدوکتوادعا هم وکړه.

هو!په نوجنگونوکې چې ددښمن پرضد تبليغاتي ډگرگرم اوفعال ساتل خورازيات اهميت لري بايد داومنو چې ټول لويديځ اویخصوصاً امريکا دا اهميت ډېرښه درک کړی دجنگ له پيله يې دې ډگرته ډېره توجوکړيده ؛ دخپلواهدافودترلاسه کولو لپاره يې په تېرو۱۵کلونوکې له نړيوالورسنيو نه ډېرکاراخستۍ اورښتيا داده چې په داسې سپين سترگۍ يې دارسنۍ استخدام کړې چې نړيوال يې پرې ټول بې اعتماده کړل ، حيثيت يې له منځه ولاړ اودبې طرفۍ اوازادۍ ټولې دعوې يې خلکو ته دخندا وړ خبرې وگرځېدې.

داسلام اومسلمانانوپرضد د صليبي تاراکگرو له لورې داعلان شوې جگړې ډومبۍ ډگرچې جنگ خپلۍ اوغريب افغانستان وگرځول شواودنړۍ ددې سترو ښکروړوله لورې دمسلطې کړې شوې روانې جگړې موده تر۱۵ کلونو اوږده شوه نوداشغالگروپه پرتله افغانانوته دزياتو ځاني ، مالي اومعنوي تاوانونو ورواوږېدل هغه طبعي حقيقت دی چې زموږ لپاره ترې انکارناشونی دی خوبهرنويړغلگرواویخصوصاً امريکاته چې کوم ځاني اومالي تاوانونه ورواوښتل هغه هم په خپل ذات کې دومره زيات اوستردی چې هيڅکله به يې هم دوی هېرنکړي.

زمونډ دښمن د حقيقت درک کړيدی چې زمونډ دکاميابۍ راز
زمونډ په وحدت اودواحدقائد ترقيادت لاندې په جهادجاري ساتلوکې
مضمردی؛ دښمن ته مودا هم معلومه شويده چې ترڅو مونډيوموتی
يوکه داوسني صليبي اتحاد نه هم څوچنده ستردښمن سره
موتريپريوجنگ اوږد شي راباندې برلاسی کېدای نه شي نوڅکه
وس مکار دښمن له نورو ټولولارو خپله توجوراپولی ده اوخپل ټول
وسايل يې د دطالبانو ترمنځ خپلمنځي اختلافاتو اچولواود جهاد دصف
ماتولوته ځانگړي کړيدي؛ ددښمن رسنئ پدې اړه ډېر پوچ تبليغات
کوي؛ ډېرله دروغو ډک راپورونه اوبې اساسه خبرونه خپروي؛
کوچنوخبروته ډېره هوا ورکوي؛ جورنالستيک اصول ترپښولاندې
کوي اوحقايق مسخ کوي.

داسلامي امارت له لورې داميرالمؤمنين ملامحمد عمر
مجاهد رحمه الله تعالى دوفات داعلان اودخپل نوی امير دټاکل
کېدوپرمهال دغرب رسنيو داسلامي امارت پرضد څومره پوچ
تبليغات وکړل؟! ټول امارت په خپل نوي امير متفق اوراټول واويله
څلور پنځو تنانوپه بيعت کې تاخيرکړی و خو همدا دڅلورو
پنځو تنانو تاخير يې په دوه برخو دامارت دويشل کېدلو اودطالبانو
دوحدت په ماتېدلوتعبيراوه اوپه مسلسل ډول به يې ويل چې
گواکې دتل لپاره طالبان په دوه برخو وويشل شول؛ يواځې پدې يې
هم بسيا نه کوله بلکې دابه يې هم ويل چې په دوه برخو وويشل شوی
طالبان په خپلومنځونوکې ښکړپه ښکړدي اودهېواد په مختلفو برخو
کې ددواړو ډلو ترمنځ جگړې رامنځته شويدي چې دواړو لوروته گڼ
ځاني تلفات هم اوبنتي دي حال دا چې دهېواد په گوډ گوډ کې په
ډېر جوش اوولولې دنوي امير سره دبيعت کولولپاره جلسې جوړېدې
اوپه لوړه او تيټه کچه دامارت ټولومستولینودامارت دنوي زعيم نه
خپل اطاعت اعلاناوه.

همداراز چې کابومياشت دمخه دزابل په شمالي سيمو کې
داسلامي امارت دمجاهدينواوداعش ته منسوبو وسلوالو ترمنځ يوه
ورځنۍ جگړه رامنځته شوه نومکار دښمن يوځل بياخپلې رسنئ
داسلامي امارت پرضد دتبليغاتي وسيلې په توگه وکارولې
اوداجنگ يې دامارت دمجاهدينوترمنځ خپلمنځي شخړه وبلله او

دجگړې دواړواړخواوته يې دخورازياتوخاني تلفاتود وراوښتلو
درواغجن خبرونه خپاره کړل.

دښمن په ډېره لوړه پيمانه دطالبانو پرضد ټولې هغه فکري
حربي استعمالوي چې له امله يې فکرونه منحرف او منظم صفونه
ټوټه - ټوټه کېدای شي

ډېرې زياتې هڅې يې وکړې چې مجاهدين پخپلو کې سره
واچوي او دوی ورته د سيالگرو په توگه پر لوړه غونډۍ کېني؛
پدې لارکې يې ډېرې زياتې پيسې هم ولگولې؛ خوله نېکه مرغه
چې مجاهدينو تاريخي استقامت ښکاره کړ؛ د بې اتفاقی، نفاق
اوشقاق نه يې ځانونه وژغورل؛ په ډېروسختو حالاتوکې يې خپل
يووالی وساتلو؛ خپل صف يې ماتېدواوخپل وحدت يې ړنگېدوته
پرېښود؛ خپل جهاديې دواحدقيادت په اطاعت کې روان
وساتلواومريکاوتوله صليبي نړۍ يې پدې هڅو اوټولو شومو
پلانونوکې ناکامه کړه؛ نوڅکه يې دداخلي اوبهرني اشغالگردښمن
په مقابل کې روان جهادي بهير له يونه بل کال ته قوي کېدلو او
صفونه يې لا زيات منظم اوغښتلي کيدل، چې په برکت يې دښمن
پدې ډگرکې هم دسختې ماتې سره مخامخ اودزياتې ناهيلۍ
ښکارشو

داسلامي امارت پرضد ددښمن دهمدې بې اساسه تبليغاتوپه
لړکې اوس نړيوالو رسنيودداعش پرضد داسلامي امارت سره
دروسې دروابطوتر عنوان لاندې نوې موضوع ډېره زياته گرمه
کړيده؛ سره له دې چې موضوع تړاو داسلامي امارت سره دی او
همدا اسلامي دموضوع يو اړخ دی خوبې له دې چې داسلامي
امارت سره تماس ونيسول شي اواصل حقايق معلوم کړی شي دې
موضوع ته ډېره هوا ورکړه؛ گردي مېزونه پرې جوړ شول؛ مقالې
پرې خپرې شوې دشنونکو اوڅېړونکو شننې اوتبصرې رامخې ته
شوې اودپيل شوې دې تبليغاتي لړۍ په ترڅ کې اوس ځنې غربي
رسنئ په مبالغې کولوکې دومره وړاندې ولاړې چې داسلامي
امارت دزعيم اميرالمؤمنين ملا اختر محمد منصور اودروسې د
ولسمشر پوتين ترمنځ يې دليدوکتوادعا هم وکړه؛ سنډی تپايمزنومي
برتانونۍ ورځپاڼې په يو تازه خپور کړي راپورکې ادعا کړيده چې په

تېرسپټمبرمياشت کې داسلامي امارت دزعيم اودروسي دولسمشرترمنځ په تاجکستان کې لیده کاته شويدي .

اسلامي امارت چې ۴۹ هېوادونونه جوړېدني دتاريخ دترټولوسترصليبي اتحاد سره دتېرې يوې نيمې لسيزې راهيسې په جنگ اخته دی همدې اتحاد اوپه سرکې يې امريکاته داصل دښمن په نظرگوري اوورنه دخپل ملت اوهېواد ازادي اودلته دامن ، سولې اوعدل نه ډک واقعي اسلامي نظام قيام اوسوکاله اوباثباته افغانستان خپل اصل هدف گڼي .

داسلامي امارت هرشر اوکشردهد ددومره عالي گڼي چي خپل سرونه ترې جاروي ؛ددې هدف دترلاسه کولولپاره دخپل پېغام رسولواونړۍ دحقيقونه دخبرولوپه موخه په کوم نړيوال کانفرانس کې گډون ،دکوم هېواد سره روابط ټينگول ؛چې اړين وگڼل شي دروايطوجوړولو لپاره ځنې هېوادونوته دخپلوافرادولېږدول ؛ دقيودواوشروطونولگولو پرته دچامرسته راجلبول اودېته ورته نوروټولو گټورومشروعو لاروتعقيبول اسلامي امارت خپل حق گڼي نوځکه پدې اړه نه دچا دمخالفت نه وېرېږي اونه دکوم ملامت کونکي دملامتيا پرواساتي ؛ که روسان دومره نران شي چې غربي اشغالگروته دتاوان رسولولپاره ډگرته راووځي اويالېږتلرېه مجاهدينوته جنگي وسايلوورکولوته چمتوکېږي نو اسلامي امارت ددې اقدام هرکلی کوي اويوځل نه چې شل ځل هم ورسره ملاقات ته تيارېږي ؛خو روسانو چې پدې اړه څومره بې غيرتي ښکاره کړه هيچا به هم دخپل دښمن په مقابل کې نه وي ښکاره کړي دروسانو پرضد دافغانانو جهاد دافغانانو خپل جهاد واودخپلوموخولپاره يې قربانۍ ورکولې خوپه دې جهادکې يې چې مرستې گولې ښه په نره يې ترې اخستې اوخپل جهاديې دکاميابۍ ترمنزله رساوه ؛ امريکا چې افغانانوته دجنگي وسايلوورکولوته چمتوشوه نوافغانانوترې ښه په جرأت دا وسايل ترلاسه کړل اوبڼه په خلاص مټ يې دروسانواو کمونستانو پرضد وکارول اوس چې امريکاودناتوغرو غربي هېوادونو دستوني نه دسيمې دټولوزېرمودتېرولودټولې سيمې دسرکشوهېوادونودټکولوپه موخه پرافغانستان يرغل وکړ ؛داهېوايې اشغال اودروسانوپه شمول دسيمې ټولوهېوادونولپاره

خوراستر خطر وگرځېد نواوس ددې ډېره اړتيا وه وخت وچې ددې سترپه مخنيوي کې يې برخه اخستې اودطالبانومادي مرستې يې کړې وای خونړۍ وليدله چې روسيه پدې جنگ کې دامريکازيره خوره وگرځېده اودالروپه مقابل کې يې دامريکا ملاتړوکړاو دمنځنۍ آسيا هېوادونوکې دامريکا اوجوړولوته راځي شو .

دادروسانونکومه کاميابه پاليسي نه وه بلکې دمادياتوحرص اودامريکاهاغه رعب اووېره وه کومې چې ټوله نړۍ پسې اخستې وه ؛ اصلاً روسانوهيڅ داگومان نه کولوچې گڼې داستره امريکا اوغونډه ناټوبه گڼې دغربيوافغانانوپه لاس شکست وخوري نوخپل خيريې دامريکاپه ملاتړکې ليدلو؛ که روسانولېږتلرېه خپلې وسلې بازارسياه ته عرضه کړي وای دې به هم طالبانوته ډېره گټه رسولی وای ځکه چې دامريکايانو پرضد کارېدونکې کابوټولې وسلې روسي ساخت دي کومې چې دتېرانقلاب نه راپاتې دي ؛ ددې وسلونرخونه اوس ۲۰۱۵ په پرتله کابويوپه لس چنده لوړشويدي ځکه چې نورې بازار ته نه راځي ؛ توربازارته دويستلوپه صورت کې روسانوله دې لارې ډېرې پيسې هم ترلاسه کولی شوې اوخپل دښمن ته يې تاوان هم رسولای شوې خو دامريکانه وېرې ؛ اسلام دښمنۍ اودافغانانوته دانتقام اخستلوخواهش له دې کارنه هم منع کړل نو ځکه اسلامي امارت دروسانوسره په رابطې کې هيڅ گټه نه ويني ؛ دداعش ياکومې بلې ډلې پرضد اسلامي امارت دروسانو په شمول دهيجانه هم نه دمرستې حاصلول غواړي ؛ نه دچامرستې ته اړتيا لري .

همدا رازاسلامي امارت دخپل هېوادنه بهرېدې ډلې يادبلې کومې ډلې پرضد دروسانوپه شمول دهيچا مرسته هم نه کوي او داځکه چې ددې ډلې پرضد داسلامي امارت اقدام دسخت ضرورت اومجبوريت پراساس دی؛ له دې امله نه چې گڼی ورته داصل دښمن په نظرگوري .

هرچاته معلومه ده چې په تېرو ۱۴ کلونوکې اسلامي امارت ،ټول ملت اودنړۍ دگوډ گوډ نه راغلو مجاهدينو ډېرې سترې قربانۍ ورکړې او ورکوي يې چې دهمدې سترو قربانيوپه برکت سترصليبي اتحاد په گوندوشو ؛ دې قربانيو ته اسلامي امارت خورادډېرقدريه

نظرگوري داسترې قربانۍ هيڅکله هم نه هېروي؛ په سر يې دهیچاسره سودا نه کوي؛ ضایع کېدو ته یې نه پرېږدي او نه چاته اجازه ورکوي چې داقربانۍ ضایع کړي.

اوس چې صلیبي اتحاد په ګونډو شویډی پدې حساس وخت کې دجهاد په صف کې لږانتشارهم اسلامي امارت دځان اوټول عالم اسلام لپاره ډېر تاواني اوسترشرعي جرم بولي نو ځکه ورنه دځان ساتلو خپل ټول کونښنونه کوي.

داسلامي امارت مزاج داندۍ چې مسلمان ته داصل دښمن په نظر وگوري؛ دمسلمان پرضد دتورې راپورته کولوشوق نه لري اونه هم مسلمان کشي خوښوي؛ توره دډېرمجبوریت اواشدضرورت له مخې راپورته کوي اوچې راپورته یې کړي په ډېراحتیاط یې بیاچلوي.

اسلامي امارت ډېرې هڅې وکړې چې خبره دداعش سره وسله والې نښتې ته ونه رسېږي ځکه چې ددې ډلې لوړپوړي مشران که څه هم دپردوپه لومو کې رانښکېل شويدي خوداچې عام جنگيالي او واړه مشران یې کم عمره غولول شوي جذباتي ځوانان دي نوځکه یې اسلامي امارت دپوهولوډېرې هڅې وکړې اوپه کومو درې څلوروولایتونوکې چې ددې ډلې جنگيالوشتون درلود ډېرو کوچنو خلکو اووړوگروپونه ته یې هم دامارت پرلوررتبه چارواکو مشتمل وفدونه ورواستول شول؛ داوفدونه اودولایت په سطحه دقومي مشرانوجرگې به دداعش دې گروپونو په ډېروسختواودغرورنه په ډکوالفاظوجوابولې خوااسلامي امارت یې بیا هم دپوهولوکونښنونه کول؛ له بده مرغه چې دوئ داکونښنونه داسلامي امارت په بزدلی یاد کړل؛ اسلامي امارت یې په پرله پسې توگه په گوډاګیتوب تورناوه اوداسلامي امارت مجاهدین یې پرته له مرتدینو په بل هیڅ نوم نه یادول؛ له عمل نه یې داسې ښکارېده چې دداعش سره له تړاو لرونکوپرتو یې هیڅوک هم مسلمانان نه گڼل نوځکه خو به یې دپیسولپاره خلک تښتول؛ ددوئ مالونه به یې غنیمت گڼل؛ په یواوېل نوم به یې بې گناه ولسي- وگړي وژل تردې چې خبره دعاموخلکو دښځو دتښتولو، دوینځوپه خېرد استخدامولو، بې عفته کولو اوبیا یې په ډېرې بې رحمۍ دوزلو ترحدو ورسېده

نودطالبانو دقیام اوداسلامي امارت دتاسیس هدف چې ددغسې وحشتونواو ظلمونونه خپل ملت ته نجات ورکول اوپه صحیح معنوکې داسلام دسپیڅلي نظام نفاذ و، ددې هدف دترلاسه کولولپاره یې دکابودوه لسیزو اوږده مبارزه اوپکې خوراسترې قربانۍ ټولې نړۍ ته معلومې دي؛ خپل دې مقدس هدف ته داسلامي امارت ژمنتیا هم له چاپته نده، روانه ستره مبارزه یې هم دهمدې لپاره ده او دژبنيزو، قومي، لسانی، سمني اومذهبي توپیرونوپرته اسلامي امارت دداسې وحشت نه دخپل ټول ولس ساتنه خپل مسئولیت بولي اودامسئولیت به په کامل جرأت اداکوي.

ولس اومسلمان ملت دې مطمئن وي چې داسلامي امارت مجاهدین به دخپلو وینواوسرونوپه قربانۍ دشریعت اوشریعت ته دوفادارومسلمانانوته دفاع کوي په سخت حالت کې به هیڅکله ولس یواځې پرېږدي اونه به چاته دشریعت دناسم تعبیراو تحریف اجازه ورکړي اونه به څوک دپته پرېږدي چې زموږ پرولس خپل منحرف فکر مسلط کړي.

سره له دې چې اسلامي امارت دمجبوریت پر اساس دیادی ډلې پرضد په ښه جرأت اقدام کول اړین وبلل خو زموږ اصل اشغالگردښمن دې نه خوشالېږي اونه دې داخوبونه ویني چې گینې اسلامي امارت خپله توجوداصل دښمن نه و اړوله؛ الله الحمد چې سره دټولو هڅو داعش دومره لوی طاقت جوړ نه شو چې په ټول هېواد کې دمجاهدینوتوجو داصل دښمن نه واړوي؛ دهېواد په ټولوولایتونوکې داسلامي امارت نفوذ دی یواځې دیوولایت په یوې څنډې کې داډله شتون لري چې داهم دتشویش وپخبره نده؛ دې اتل ملت چې ۴۹د اشغالگرو هېوادونو په مقابل کې تر۱۵ کلونو جنگ جاري وساتلای شو او دالله په فضل اومرسته یې دشکست سره مخامخ کړل نوداکوچنی تهدید هم له منځه وړای شي ان شاءالله تعالی.

د افغانستان مفاخرو

د هیواد نومیالی عالمان غازیان، ادیبان پوهان
او هغه نومیالی میرومنی چې د تل لپاره یې نومونه

د تاریخ په پاڼو کې خوندي دي

د افغاني مفاخرو

دوهم جلد کتاب چاپ شو

مخونو په زخامت دوه جلد ه شاه کار کتابونه چې دوهم جلد یې تازه له چاپ څخه راوتلی وړاندې کړي . د افغاني مفاخرو د کتاب ځانگړتیا داده چې درانه مولف مبارک اسلاف په پښتو معیاري ژبه ، اسانه لیکدود او دلچسپه لهجه معرفي او یاد کړي ، د جملو له طوالت ، په مدح کې له افراط او له کمزورو حوالو او معلوماتو څخه یې ځان ساتلی ، چې همدغه کمال یې د کتاب مقبولیت او شهرت ته زیات قوت وربښلی . که څه هم د لیکوال او مولف نور اثار او په کتابي شکل قیمتي راټولوني هم شته لکه (نهج الملمه فی حل المقدمه و کتاب الایمان من الصحيح لمسلم ، اصول التفسیر رساله ده ، چې هغه دواړه د قاضي محمدا مین صاحب ملفوظات دي چې ښاغلي مولوي صاحب د کتاب په بڼه لیکلي او چاپ کړي دي عربي کې . اصول الفقه ، اصول البلاغه ، اصول النحو ، اصول الصرف ، اصول الحديث او اصول المنطق د ددې علومو هغه جامع ورقي دي چې لویو لویو مشایخو پرې تقریظونه کړيدي او د یویند مکتبي چاپ کړي دغه راز یې ، اعداد الصرف د ارشاد الصرف پشتو شرح ، جمال قلم د خطاطي فن کې جامع کتاب دي چې اووه قسمه خطونه پکې دي او څو ځله چاپ شوی ، چې هریو په خپل ځای او مقام کې ارزښتمني هڅي او غوره تالیفات دي خو د افغاني مفاخرو کتاب اوتالیف زړه وړونکی ځکه دی چې په دې طرز او طریقه چې هم دې مفاخر او نومیالي تر ډیره بریده دیني مشاهیر وي ، بیا دې ژبه اولیکل هم معیاري او په ټول برابر وي ، په هغه سربیره دې مراجع او سرچیني هم مستندي او صرف په چاپیلي نه وي بیا او هم دې په ښکلي قطع او صحافت چاپ شوي وي ، زما په فکر دا یو بې ساری او ډیر تقدیر او تمجید وړ خدمت او له اسلافو سره د خلف درېښتني تعهد او وفاداری ښه په ډاگه کوي . الله تعالی دي ، قدرمن مولف ، مولوي مفتي محمد گل سعید صاحب ته د دغو ټولو هڅو نیکی بدلي او عوضونه په دنیا او آخرت ورکړي او مونږ ته دې ددې توفیق راپه برخه کې چې د مولوی صاحب دکار او ستړیاوو قدرونه وکړو ، تشویق یې کړو ، اثار یې واخلو او خپل وروڼه او اولادونه وهڅوو چې افغاني مفاخر د زړه په مینه ولولي او ځانونه دخپلو مشایخو ، اسلافو او نومیالیو له قدر او قیمت اگاهه وگرځي .

مورخین د تاریخ په اوږدو کې د ټولني دارزښتونو ، اصالتونو او مفاخرو ساتونکي او پایه بل عبارت هغو ته یوډول ژوند ښونکي دي ، دغه ارزښتونه او مفاخر د نور و اقشارو او طبقو په نسبت د علماوو ، فقهاوو او د اسلامي پوهانو په وجود کې زیات جلوه دار او ځلنده دي ، ځکه دهغوئ د ژوند ، فکر ، عمل او وینا مصدر او سرچینه دین ، شریعت او فقهی استنباطات دي ، همدغه فقها او دیني اسلاف دي چې د دیني علومونو په اشاعت ، تدریس ، تصنیف او د حقې وینا د ویلو او رسولو په مټ له دین او شریعت څخه کلکه ساتنه او بېترینه دفاع کوي ، ټولنه او واکمن له ظلم ، مفسادو څخه ، عدل ، انصاف او غوره اخلاقو ته سوقوي او هغه حقوق چې سپیڅلي شریعت هرچاته ټاکلي او ورکړي هغه په اسانه ژبه او ښکلي اسلوب خلکو ته رسوي ، نو له شک پرته چې همدوی بیا امت او ټولني ته داسوه او قدوه مقام او ځای لري او ددې وړ او حقدار دي چې خلک ورته پیروي او اطاعت وکړي . اوس که یو څوک راپورته کيږي ، د اسلام او شریعت د دغو مشالونو او درخشانو ستورو یاد ، کارنامي او خدمتونه د قلم په نوک رانغاړي او د تاریخ پاڼو ته یې سپاري ، نو دغه ستره وتل پاتې هڅه به دیولسمې هجري پېړۍ د لوی مورخ ، محدث او د احنافو د سرخیل (الشیخ حسن العجیمي) دهغې زړیني وینا اړومرو مصداق ونه گرځي چې وایي من ورځ أحدا من أهل الفضل والکمال فهو فی شفاعته . ؟ ، یعنی هغه څوک چې د فضل او اهل کمال خلکو ، یعنی علماوو ، صلحاوو ، اولیاوو او د الله تعالی د نیکو بندگانو تاریخ ولیکي او یاد یې تازه کړي ، دغه کس د الله تعالی د دغونیکو بندگانو د شفاعت په دایره کې رازي او په ورځ د حشر به دا مقرب بندگان د مورخ په حق کې سوال اوارزو کوي چې یا الله ته یې جنت داخل کړه . زمونږ ځوان ، هڅاند او دلور دیني او اجتماعي احساس خاوند عالم ، ښاغلی مولوي محمد گل سعید چې دخپلو افغاني اسلافو او نومیالیو د ژوند او کارنامو لیکلو ستر کار ته مټي بدو هلي اوله خیر القرون څخه یې رانیولې تردې دمه یې د اسلافو ، محدثینو ، مشایخو ، علماوو ، غازیانو او مجاهدینو تاریخ لیکلو اونوی نسل ته دهغوئ دورپیژندلو لړۍ پیل کړې ، له شک پرته چې کار او هڅه یې ډیره قیمتي او بې جوړې ده . ښاغلی مولف په دې توانیدلی چې د افغاني مفاخرو تر عنوان لاندې ، ۶۰۰

میلاد النبی

یعنی در رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم دسیرت بیان

لهذا الشهر في الاسلام فضل
ومنقبة تفوق على الشهور
ربيع في ربيع في ربيع
ونور فوق نور فوق نور

بیانول ناشونی دی زمونہ غرض دادی چہ
دپیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم سیرت بیانول اودده پہ
مبارک مولودباندی مجلس جوړل پہ شریعت کی څہ
حکم لري؟ دا خبره دلمرپه څیربنکاره او واضحه ده چہ
دخوړپیغمبر صلی اللہ علیہ السلام سیرت مبارک
بیانول پہ دینی لحاظ سره هروخت اوهره لحظه کی
باعث دخیر او برکت دی او په دنیوی لحاظ سره
د حضور صلی اللہ علیہ وسلم مناقب، کمالات، شمائل
او سیرت بیانول به حده مفید او دانسانیت لوی خدمت
دی. دانسان په زندگی کی داسی یو وخت نشته چہ
هغه کی دې د نبي علیہ السلام سیرت بیانول
ناروا او منع وي. حکیم الامت حضرت اشرف علی
تھانوی رحمۃ اللہ علیہ فرمایي: دوعظ لپاره مجلس
منعقد کول او په کی د نبي علیہ السلام سیرت بیانول
بلانکی رجا یزدی بلکه مستحب اوسنت عمل
دی. میلاد یعنی له رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
سره دعقیدت او محبت اظهار داعین ایمان دی. در رسول
اللہ صلی اللہ علیہ وسلم له ولادته تروفاته پورې

ربیع الاول هغه له برکتونو ډکه میاشت ده چه
په دې مبارکه میاشت کی دانسانیت محسن خاتم
الانبياء حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم دنیاته
تشریف راوړی دی په دې وخت کی دگمراهی
اوجاهالت تیارې دځمکې پر مخ خپرې وې خلکو دخپل
حقیقي خالق عبادت پرینسی و او د بتانوعبادت یی کاوه
کفر، شرک، قتل، غارت، ظلم، غلا، زنا او نورو ناروا
کارونو کی خلک اخته و، دخپلو بدو اعمالو په وجه
انسان دهلاکت دکندي په غاړه و. او انسان ته دانسان
په سترگه نه کتل کیدل اونه له چاسره دانسان قدر و،
هماغه وچې خوړپیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم دنیاته
تشریف راوړنوي خلکو ته دانسانیت او بشریت ټول
حقوق په ډاگه کړل او انسان ته یی دانسان
قدر وروپیژاند. مونږ دپیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم په
سیرت باندې بحث نه کوو ځکه چہ دپیغمبر صلی اللہ
علیه وسلم سیرت بیانول زیات اړخونه لري او علماؤ
پرې لوی لوی کتابونه لیکلي دي اونه دادیوڅو
ورځو کار دی بلکه په ډیره موده کی هم مکمل سیرت

دژوندتول اړخونه اودهغه دمبارک ژوند دواقععاتو، غزواتو اودژوند دحالاتو یادونه باعث درحمت خداوندي دی اودهرمسلمان دافريضة ده چه دهغه دزندگۍ حالات ځان ته معلوم کړي اودخپلې زندگۍ لپاره یی مشال وگرځوي. په دې کې شک نشته چه دمولودشریف په نوم مجلس په هغورواجي طریقوسره لکه ځینې خلک یی چه دائرروي په شریعت کې هیڅ اساس نه لري. هغه رواجونه لکه دنبی کریم صلی الله علیه وسلم لپاره په مجلس کې ځای خالي پرېښودل، دنبی کریم صلی الله علیه وسلم دنوم اخیستوسره ولاړه (قیام) کول، بې ضرورته راډونه اوچراغونه لگول، جلوسونه ایستل او.....

مولودشریف یعنې دسیرت النبی صلی الله علیه وسلم مجلس په دوه ډوله منعقدکېږي. یوهغه مولوددی چه له رسوماتواورواجونوخالي وي داسې مولودلمانځل ددین دنشراواشاعت ذریعه دی اوهرهغه کارچه ددین دنشراواشاعت ذریعه وي هغه مندوب وي نودارنگه مولودمجلس منعقدکول هم مندوب دی. شیخ الحدیث مولاناحمدالله جان دډاگۍ دامت برکاتهم العالیه لیکلي دي: ان المیلادفردمن افرادنشرالعلم وکل فردمن افرادنشرالعلم مندوب فالملیادمندوب(البصائرص ۲۰۲). بل هغه دمولود شریف مجلس منعقدکول دي چه په رسوماتو اوبدعاتو مشتمل وي دارنگه مولودپه شریعت کې هیڅ ثبوت اوجوازه نه لري. یعنې ځینې خلکوپه دې مسئله کې افراط کړی دی اوځینونوروپه کې له تفریط نه کاراخیستی، خوحق خبره داده چه نه په کې افراط کول په کاردی اونه په کې تفریط کول ښه دي. بلکه داسې بایدووویل شي چې په داسې

طریقې سره مولودشریف مجلس جوړول چې هغه له رسوماتوخالي وي اومنکرات په کې نه وي ډیرښه کاردی اوباعث درحمت خداوندي دی اوکه له رسوماتواومنکراتونه ډک مجلس وي نوداناروادۍ په شریعت کې هیڅ اساس نه لري دثواب په ځای په کې گناه اوعذاب دی.

دنبی کریم صلی الله علیه وسلم سیرت، ولادت باسعادت، حالات، اخلاق وکردار اودهغه دپاک ژوندیویوارخ بیانول اودهغو تذکره اواشاعت نه یواځې مندوب اومستحسن دی بلکه دادمسلمانانو اهمه فريضه اوباعث رحمت خداوندي دی، اوهمدادتبلیغ وتعلیم روح اودتولواسلامي تعلیماتوخلاصه اونچوړدی، اوپه همدې کې دمسلمانانوفلاح اوکامیابی ده، چې څومره هم ممکنه وي بایدچه دنبی صلی الله علیه وسلم دسیرت اشاعت اوداسوه حسنه تبلیغ وشي. ددې تبلیغ ښه لاره دمولود شریف مجلس منعقدکول دي په داسې طریقې باندې چې له رسوماتواورواجونوپاک وي پخپله پروردگارعالم دنبی علیه السلام دشریعت اودسنتودژوندی ساتلوخبرپه خپل دې قول (ورفعنالك ذکرک) سره ورکړی دی. البته ددې خبرې خیال ساتل په کاردی چې ددې بابرکته مجلس جوړولو لپاره ددولسم ورځ خاص کول په کارنه دی ځکه چې شریعت ددې ورځې تعین نه دی کړی.

دپښتونخوا دسرحدایالت لوی متبحر عالم اوستر فقیه مرحوم شیخ الحدیث مولانا مفتي محمد فرید رحمة الله علیه په فتاوی فریدیې کې لیکلي دي:

سوال: نن صباڅلک چي مولود شريف کوي اوداد ثواب کارگني اوپه دې کې فايده هم شته، تقريرونه په کې کيږي اودنبي عليه السلام په زندگي باندې رڼا چول کيږي نوددې شرعاً حکم دی؟

جواب: مولود شريف که دتبليغ او وعظ داجتماع نوم وي نور وادی او که دنبي عليه السلام دولادت بيانولونوم وي نوبياخو يولوی عبادت دی، لیکن عوارض خارجیه، اسراف اودحاضر وناظر د عقیدې دخطر له وجې نه دمولود شريف موجوده رواجي مجلسونه منع د کول منع دي. (فتاوی فریدیه ج ۱ ص ۳۰۸)

پاتې شوه دا خبره چه دامياشت ولې ددې مجلسونو لپاره تعين شوې ده اوپه نورومياشتوکې یی خلک ولې نه کوي؟ اوولې په ولادت باسعادت دنبي عليه السلام باندې خوشحالي کول کيږي اوپه وفات باندې یی غم اوخفگان نه کول کيږي؟ ددې ټولو خبرو بڼه تحقيق اووضاحت علامه سيوطي رحمه الله عليه په الحاوي للفتاوی کې کړی دی چې ورسره یی دځينو معاندینو دشبها تودفع هم ویلې ده. ددې لپاره چې ځمونږ په دې لیکنه کې تطویل رانشي نومونږ له هغو خبرو نه تیر یږو اوله اختصار نه کاراخلو.

شيخ محمد کامل بن مصطفى طرابلسي الحنفي په الفتاوی الکاملیه (ص ۲۶۳) کې دمیلاد شريف په هکله لیکلي دي:

ان قراءة المولد على الوجه المشروع ممدوحة شرعاً لاشتمالها على تعظيمه صلى الله عليه وسلم

واظهار علامات نبوته، وفي شرح العلقمي على الجامع الصغير في الحديث أن عمل المواد الشريف النبوي الصواب انه من البدع الحسنة المندوبة اذا خلا عن المنكرات شرعاً، وقال علي القاري رحمه الله تعالى: وعمل المولد بقراءة القرآن والانشاد لمذائح النبوية واطعام الطعام والصدقات أمر حسن يثاب فاعله الثواب الجزيل بقصد الجميل وان كان عمل المذكور لم ينقل عن السلف الصالح في القرون الثلاثة الفاضلة وانما حدث بعدها فذلك بدعة حسنة عند من حقق العلم واتقنه ثم لازال أهل الاسلام في سائر الاقطار والمدن العظام يحتفلون في مولده لى الله عليه وسلم نقله في بهجة الفتاوى.

د ژباړې خلاصه: مولود شريف په داسې طريقه لمانځل چې له منكراتو خالي وي ښه كار دی ځكه چې دنبي عليه السلام په تعظيم مشتمل دی ملاعلي قاري ويلي دي چې ميلاد شريف په داسې طريقه لمانځل چې دقران كريم تلاوت اودنبي كريم صلى الله عليه وسلم مدحه په کې وشي اومسكينانوته خوراك وركړاى شي داښه كار دی كونكي ته يي ثواب وركول كيږي اكر كه دا عمل له مخكينيو علماوڅخه نه دی نقل شوى اوپه قرون ثلاثه وكې هم نه واووروسته را ايجاد شو خوښه كار دی په نزددمحققينو عالمانو باندې او بيا مسلمانانو هميشه دا عمل كاوه په ټولو اطرافواوبنارونو.

مامدحت محمد ا بمقالتی

ولكن مدحت مقالتی بمحمدا

مفتي صاحب!

په ايمان راته ووايه...!

مولوي سلمان احمد صافي

دا جمله د مولانا بجلي گر صيب ده ، بجليگر صيب خو تعارف ته اړتيا نلري ځكه چې هغه زما تر تعارف ډېر اوچت دی . كيداى شى دا جمله به تاسو هم ځيني اوريدلي وي.

وايى چيري يوې هديرې ته د جنازې لپاره تللى وم ، يو ملا امام دى د مري له جسد سره اخوا ديخوا كيږي ، خاورو باندى دم و چپ كوي او خلكو ته وايى ، هلكه دايى خپو ته واچوئ ، هلكه دا يې سر ته واچوئ ، دا هلته واچوئ او دا هلته.

بجليگر صايب وايى : زه غلى غوندى راغلم پټ مې ورته وويل : ملا صيب ! په ايمانى راته ووايه خداى به يې په دې وبخى چې دا ته كوم كار كوي؟! واى ده راته ويل : غلى شه بجليگره ! حاضري مى لگوله حاضري ...! (گويا د دې مري خپلوانو ته مې ځان ښكاره كولو چې بيا يو څه راته راكړي . كنه غرض مى دا نه و چې په دې خپل دم و چپ باندي دا مري په خداى وبخېښم).

د مولانا بجليگر مرحوم دا خبره هغه مهال را ياده شوه چې په ټولنيزه رسنى فيسبوک كې مې يوه فتوى وليدله او بيا مې ولوستله. په دې فتوى كې راغلي چې نن سبا په افغانستان كې شرعي امير وجود نلري.

بيا مې همدا سرليك په ځينو نورو آزادو خبري ويبپاڼو كې هم ترسترگو شو چې اكثر و يې همدا مهم ټكى ورته عنوان كړى وو . ماته عجيبه ځكه ښكاره شوه چې دا ډول فتواوي معمولاً علماء كرام په داسي مسائلو كې وركوي چې د عامه مسلمانانو مصالح پكي خوندي كيږي ، نه داچې هغوى ته نقصان ورسوي . ځكه چې شريعت هيڅكله د مسلمانانو د خيرنيگني خلاف احكام نلري . هرڅه يې د مسلمان بلكي د ټول انسانيت پخير دي.

خو په ياده سياسي فتوا كې له ورايه څرگنديدل چې مسلمانانو ته د بې اتفاقي ، گډوډۍ او انارشيزم بلنه وركوي ، او دا هغه ټكى دى چې شارع عليه السلام هميشه مسلمانان له دا ډول فتنې څخه وپرولي او دا يې د دوى د تباهي ترټول غټ سبب بللى چې مسلمانان دې يو امير ونلري او د ځنگله د ځناورو غوندي ژوند دي كوي.

د يوې خبري وضاحت..

مخكې تر دې چې د فتوا په اړه نوري خبري وكړو ، يو ټكى واضح كول غواړم ، هغه داچې پر دې فتوا چې كومو علماؤ دستخطونه كړى ، په دې كې دوې ډلې خلك دي : چې په خپلو كې همفكره نه دي . يو څو كسه علماء پكښي

دي ، د هغوی په عقیده او نظر زه تر ډېره حده خبر يم هغوی رښتيا هم ډېر پاک زړي مسلمانان دي ، يقيناً چې دوی له قضیې نه سم خبر نه دي ، بلکې په ډېر ناوړه شکل پوهول شوي دي.

او په دې فتوا سره د هغوی غرض هرو مرو دا نه ؤ چې د فتوا له عنوانه ښکاري چې گویا امير او امارت نفی کړي، هرج و مرج ته اجازه ورکړي ، بلکې هغوی پخپل نیت کې مخلصان وو ، دوی نیت درلودی چې د خپلمنځي جگړې پېښه رامنځ ته نه شي . او غالباً همدغه خلک به وو چې وار له مخه لا دستخطونه تري اخیستل شوي ؤ . له فتوای سره نښلول شوي وو . دا بېله خبره ده چې دوی ولي په پټو سترگو دستخطونه کول ؟ اما نیت یی په هر صورت غلط نه وو.

مگر په دوی کې یو شمېر ملایان واقعاً فتنه گر دي ، دسیسه جوړونکي دي ، هغه د چا خبره د اوباما تبر ته لاستي جوړوونکي ملایان دي . په دې عنوان چې گویا موږ د مسلمانانو ترمنځ د جنگ جگړو او وینو تویولو مخه نیسو ؛ برعکس یې هڅه کړی چې مسلمانان په فتنه کې واچوي ، ټولو مجاهدینو ته وایی چې امیر شرعي او امارت شرعي نشته ، هر سړی پوه سو او خپل کار یې . دا څومره غټ ظلم دی.

او دا هغه خلک وو چې په لومړي سر کې د اختلاف گرو ملگري شول ، او د هغوی اختلاف ترلمر واضح وو چې له ملاخترمحمد منصور سره یې د قومي عصبیت او یا د نورو امتیازاتو غوښتنو ستونزه لرله . دغه ملایان چې په هغه دسیسه کې ناکام شول ، نو یې وویل چې دا خو هسی بدنام شوو ، چې د قوم ، پیسو ، امتیازاتو او قدرت پرسر مو ناکام اختلاف وکړ ، نو راځئ د دغو نورو پاک زړو علماؤ له اخلاص او سادګۍ نه هم ګټه پورته کړو ترڅو دا جوړ امارت ته خو یوه لغته ورکړو . مگر په دې کې هم رسوا کیدونکي دي . انشاء الله . نو زما په دې لیکنه کې خطاب یوازي همدغې وروستی ډلې ملایانو ته ده.

په هر صورت...

ملاصاحبانو پخپله فتوا کې ویلي ، چونکه د شرعي امیر لپاره ډېر شرایط دي او هغه شرایط د طالبانو په نوي امیر کې وجود نلري ، لهذا هغه شرعي امیر نه دی ، اطاعت یې لازم نه دی ، له ده څخه مخالف باغي نه بلل کیږي ، هرچا ته اجازه شته چې پخپل سر څه کولای شي ودي کړي ، او دا امیر حق نلري چې د فساد کوونکو مخه ونیسی ، ځکه چې دا نوی امیر پر هغو شرایطو برابر نه دی کوم چې اسلامي شریعت ورته وضع کړي دي . بیا یې د دې لپاره ډېرو کتابونو ته حوالې ورکړي.

په دې اړه له ما سره څو پوښتنې پيدا شوي...

- الومړۍ پوښتنه دا ده چې د دغو مفتي صاحبانو دې ټکي ته نه دي پام شوي چې اسلامي شریعت خو د مفتي او قاضي لپاره هم کلک شرایط وضع کړي ، ان دا یی لا ویلي چې قاضي او مفتي به د غصي په وخت کې فیصله او فتوا نه کوي ، له چا سره چې یې شخصي عقده وي ؛ د هغه پر ضد به فتوا نه ورکوي یعنی که وری کړي ؛ هغه فتوا یې قابل عمل نه ده ... نو آیا په دې ملاصاحبانو کې هغه شرایط ټول موجود دي چې شریعت ورته ټاکلي ، مفتي صاحبان دي خدای ته مخ کړي او پخپل گریوان کې دې وگوري چې واقعاً دوی هیڅ ډول سیاسي ملحوظات نلري؟ هیڅ نوع

شخصي مخالفت نلري ، له نوي امير او امارت سره هيڅ عقده نلري ، دوی واقعاً د ټول مسلمان ولس خیر په نظر کې نیولی او که د یوڅو معلومو کړيو په لارښوونه یې د څو اشخاصو د دفاع لپاره دا فتوی جوړه کړي ؟

که په تاسو کې هغه صفات نه وي ، (او ښکاره خبره ده دا به تاسو هم منئ چې نسته) نو بیا د سیاسي دښمنۍ پر اساس لیکل شویو څو پاڼو ته څنگه د شرعي فتوا رنگ ورکوي ؟ ، او په ملاختر محمد منصور کې بیا د راشده خلفاؤ صفات لټوي ؟

دا به هم درسره ومنو چې د امیر لپاره شرایط واقعاً ډېر او سخت دي ، نو تاسو ووايست چې تر دې مخکې مرحوم امیر ، امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد ، له ټولو هغو صفاتو برخمن وو چې تاسو په کتابونو کې لټولي او له منصور صاحب په غواړئ ؟

حال دا چې د هغه مرحوم (امیر المؤمنین رحمه الله) په قوماندده خو تاسو د هلمند غفار اخندزاده ، د غزني قاري بابا ، د کندهار سرکاتب ، د هرات اسماعیل خان او داسی نور باغیان بلل ، او هغوی خو معلوم الحاله مسلمانان مجاهدین وو .

۲- د دغو مولوي صاحبانو په فتوا کې راغلی چې ملا اختر محمد منصور ځکه شرعي امیر نه دی ، چې اهل الحل والعقد نه دی ټاکلی ، ولې چې اهل الحل والعقد په اوس وخت کې په مشکله موندل کيږي . نو دا مهم شرط چې نفی شو ، مشروط هم منتهی شو چې مشروعیت امیر دی .

نو ملا صاحبانو ! آیا ملا محمد عمر مجاهد صاحب کرامو ټاکلی وو ، که د همدغي زماني خلکو ؟ که تاسی وایست چې هغه ته خو ۱۵۰۰ علماء را ټول شوی وو . دا سمه ده ، مگر هغوی خو د امیر المؤمنین لقب ورکړ . تر دې مخکې خو همدغو څو تنو مجاهدینو دی امیر وټاکه چې په قوماندده یې عملاً جهاد شروع وو ، او تر دې غونډې دوه کاله مخکې تحریک پیل شوی و او تر دې وخته په زړه او وکسان د مخالف لوري او طالبانو تلف شوي و او جهاد یې هم د فساد په مقابل کې وو ، نه د سرو کافرانو په وړاندې . علماؤ خو فقط هغه لا پسې تائید کړ . نو د هغه د امارت په وخت کې خو تاسو هم په جهادي خدمتونو لگيا واست . وظیفې او معاشات مو درلودل . ممکن اوس به یې هم منئ ځکه چې ستاسو خو یوه دعوا دا ده چې موږ د مرحوم ملا محمد عمر مجاهد په دفاع کې د ملاختر محمد منصور مخالفت کوو .

۳- ملا صاحبانو پخپله فتوا کې د امیر د امارت د مشروعیت لپاره یو شرط دا بیان کړی چې قدرت او تسلط به لري ، چونکه ملاختر محمد منصور قدرت او تسلط نلري ، لهذا امارت یې مشروع نه دی .

دا سمه ده چې د امیر لپاره سلطه ضروري ده ، خو دې ته به فکر وکړو چې شرعي سلطه وایی څه ته ؟ هومره قدرت او تسلط چې ملا محمد عمر مجاهد په دا ۱۲ کاله کې درلودی او د همدغه تسلط په وجه د هغه مرحوم امارت مشروعیت درلود ، حکم یی نافذ وو ، جهاد یې تر قوماندده لاندې صحي وو ، مسلح مخالف یې باغي بلل کیده ، نو اوسنی امیر منصور صاحب ته خو همدغه قدرت را انتقال شوی او تر هغه لا زیات شوی دی کم شوی خو بیخي نه دی .

مجاهدین چې په افغانستان کې مسلط دي ، په هرځای کې چې وغواړي ، د همدې نوي امیر په حکم حتی حدود الله هم په محضر عام کې جاري کولای شي ، په ۳۴ ولایتونو کې چې مسئولین لري ، قاضیان لري او نافذه قوه لري

، هغوی د ولس ټول معاملات د شریعت له مخي خلاصوي ، حکومت ته دومره نه ځي لکه څومره چې طالبانو ته راځي ، نو آیا دا شرعي تسلط نه بلل کيږي ؟ او که تاسو تسلط دا بولئ چې د کابل دارالآمان کې د پارلمان ودانۍ او د ارگ ماڼۍ باید له منصور صاحب سره وای ، بیا یې حکم نافذ ، او دی شرعي امیر و ؟ نو دا خو له ملاصاحب مرحوم سره هم نه وو ؟

۴- ملاعبدالرؤف صاحب په یاده سیاسي فتوا کې راغلي چې په اوسني امیر کې د امارت شرایط پوره نه دي ، دا موږ هم منو چې د راشده خلیفه شرایط پکې نشته چې بیا د خلیفه المسلمین لقب خپل کړي ، مگر د څوارلسمي پیړۍ د مسلمانانو د یو سواد اعظم لپاره هم ستا په نظر د امارت لیاقت نلري ؟

امام قرطبي رحمه الله خو د مسلمانانو د امیر لپاره لاندې صفات اساسي او کافي بللي:

۱- مسلمان به وي ۲- نارینه به وي ۳- بالغ به وي ۴- عاقل به وي ۵- د دین عالم به وي ۶- عادل او صالح به وي ۷- حُر (آزاد) به وي ۸- صحتمند به وي ۹- زړه ور او شجاع به وي ۱۰- د حکومت په چارو او اسلامي سیاست به پوه وي.

اوس تاسو څه فکر کوئ چې دا صفات په اوسني امیر کې نشته ؟ که نشته هغه کوم صفات دي؟ ابوبکر صدیق رض په لمانځه کې رسول الله صلی الله علیه وسلم مخکي کړ ، لمونځ یې پسی وکړ ، صحابه وو یې هغه دلیل کافي وګاڼه او د رسول الله صلی الله علیه وسلم جانشین یې وټاکه ، که چیري یې په ژوند کې هغه خپل نائب هم ټاکلی وای او د ده په نیابت کې یې اوږده موده د مسلمانانو امور انجام کړي وای ، نو بیا به هم صحابه وو په هغه کې شک وو چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم خلیفه کیدلای نشي . ؟ مشر ملاصاحب خو په ټول تحریک کې همدغه سړی منتخب کړی و ، د ده تر وفات وروسته داسی خلکو پسی تائید کړ چې هغوی هم زموږ او ستاسو په عصر کې که اهل الحل والعقد ګڼل کیدل ؛ همدغه خلک به وي ، له دې پرته که هرڅوک راتللی بیا به هم ستاسو اعتراض حل شوی نه وای ، مګر چې آسماني فرشتې را نازلې شوي وای.

۵- په فتوا کې لیکل شوي چې په زور بیعت اخیستل سم کار نه دی د شریعت له نظره . گویا ملاختر محمد منصور له دې امله هم شرعي امیر نه دی چې چا ورسره بیعت نه دی کړی ، هغه چا چې کړی ؛ هغه منصور صاحب په زوره مجبوه کړي ، بیعت یې تري اخیستی دی . او یا اوس چې څوک مخالفت ته نه پریرېدي مقصد یې له هغوی نه د بیعت اخیستل دي.

دا ډېره عجیبه خبره ده ، په دا څوارلس کاله کې حتی په دا شل کاله کې خو په ټوله دنیا کې هیڅ څوک هم په دې ونه وتوانیدل چې په طالب یوه خبره ومني ، نه چا په زور او نه چا په زر دې ته وهڅولای شوی چې ته کښینه یا ولاړ شه ، ته دا وکړه یا ها وکړه . نو منصور صاحب څومره تکره شو او له ده سره کوم داسي جادو وو چې له بدخشانه تر هراته یې په ۵۰ ورځي کې ټول طالبان دې ته مجبور کړل چې زما سره بیعت وکړئ ...؟!

که دا بیعت د ایمان او وجدان په تقاضا نه وي ، د امیر المؤمنین ملا محمد عمر مجاهد د جوړ کړي کور د بقاء او ژوند ساتلو په غرض نه وي ، له اسلام او مسلمانانو سره د وفادارۍ په اساس نه وي ، د یو ریښتیني اسلامي او ملي

احساس له مخي نه وي ، بلکي د پیسو په وجه وي او یا د زور له امله وي ، نو زر او زور خو بیا دواړه له دښمن امریکا سره شته ، هغه ولي نشي کولای طالب خپلي یوې وړې غوښتنې ته مجبور کړي.

او یا داچې د مفتي صایب د فتوا په خیره ، هغه څوک چې مخالفت کوي ، له منصور سره بیعت نه کوي نو هغه (منصور) یې په مرگ گواښي . زه فکر کوم چې دا هم یوه صریح افترا ده ، بیخي ډېری خلک دي چې په کورونو کې ناست دي تراوسه چا نه ورته ویلي او نه به ترقیامته ورته ووايي چې تاسو له منصور سره بیعت ولي نه کوئ ، کنه نو مړه به مو کړو . هیڅ بېلگه یې نه لیدله شوي او نه به یې څوک وړاندي کړي.

د یوه جماعة او یوه امیر په اړه د اسلام ترکیز!...

د امیرانو ، قومندانانو او ډلو تعدد نه شرعاً ، نه عقلاً او نه منطقاً جایز دی ، ځکه چې نقصان یې ډېر بدیهي او د ټول مسلمان ملت په تاوان دی . په اسلام کې د یوه جماعة ، یوه امیر او له هغه نه د اطاعت په اړه ډېر تاکید شوی . لکه چې د اسلام دویم خلیفه امیرالمؤمنین عمرابن الخطاب رضی الله تعالی عنه فرمایي:

«إِنَّهُ لَا إِسْلَامَ إِلَّا بِجَمَاعَةٍ ، وَلَا جَمَاعَةَ إِلَّا بِإِمَارَةٍ ، وَلَا إِمَارَةَ إِلَّا بِطَاعَةٍ . رواه الدارمي.

بیشکه چې اسلام له جماعة پرته نشته ، (یعنی اسلام بری نشی موندلی) او جماعة بې امیره نشی راتلی او امارت له اطاعة پرته نشي قائمیدلای.

همدارنگه د یو معلوم الحاله اسلامي جماعة د امیر په وړاندي مخالفت کول په داسی حال کې چې هیڅ نوع د شرعي مخالف عمل ځینی لیدل شوی نه وي ، خورا ناوړه او منکر عمل بلل شوی، امام طحاوي رح زموږ د احنافو ترتولو سترمحدث او فقیه عالم دی هغه داسي فرمایي:

« -وقال الامام أبو جعفر الطحاوي رحمه الله في شرح العقيدة الطحاوية:

(ولا نرى الخروج على أئمتنا وولاية أمورنا وإن جاروا ولا ندعو عليهم ولا ننزع يدا من طاعتهم ونرى طاعة الله عز وجل ما لم يأمرنا بمعصية وندعو لهم بالصلاح والعافية).

-امام ابو جعفر الطحاوي رحمه الله وایی : موږ د خپلو امراؤو او اولی الامر و سره مخالفت او د هغوی نافرمانی نه کوو ، که څه هم ظلم کوي ، نه موږ هغوی ته بددعاء کوو ، او نه موږ د هغوی له اطاعته روگرداني کوو ، موږ د هغوی اطاعت په حقیقت کې د الله تعالی اطاعة گڼو ترڅو چې یې موږ په معصية نه یو امر کړي او موږ هغوی ته د اصلاح او عافیت دوعاگانې کوو.

-په حجة الوداع کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایي:

«ولواستعمل علیکم عبد یقود کم کتاب الله، فاسمعوا له واطیعوا» (رواه مسلم).

که یو غلام پرتاسې امیرشو او هغه دالله ج د کتاب د حکمونو سره سم پرتاسې حکومت کوي د هغه واورئ او اطاعت یې وکړئ

-بل حدیث شریف دی « :من خرج من الطاعة وفارق الجماعة فمات ميتة جاهلية.»

او چاچې د مسلمانانو ډله پریښوده او د امیر له اطاعت کولو څخه ووتی او په دې حالت کې ورته مرگ راغی نو هغه پر جاهلیت ومړ. د ابن عمر رض په روایت کې راغلي؛

«- من خلع یدا من طاعة لقی الله يوم القيامة ولا حجة له ومن مات وليس فی عنقه بیعة مات میتة جاهلیة»

او چاچې د امیر له اطاعت څخه لاس ونيو (یعنې دهغه اطاعت یې ونکړ) د قیامت په ورځ به هغه د الله تعالی په وړاندې راشي، چې د خلاصون لپاره به هیڅ ورسره نه وي. او کوم مسلمان چې له دنیا څخه په داسې حالت کې رخصت شي، چې د امیر د بیعت له کړۍ څخه یې غاړه وزگار نه وي، نو یقیناً چې هغه د جاهلیت په مرگ مړ شو.

-په بل حدیث شریف کې دي چې: «من فارق الجماعة شبراً فکانما خلع ربة الاسلام من عنقه» (ترمذی)

یعنې څوک چې د جماعت (ډلې) څخه د یوې لویشت په اندازه هم بیرون شو د هغه حکم داسې دی لکه چې هغه د اسلام د اطاعت کړی له خپلې غاړې وایسته او په بل روایت کې دي: «دخل النار» (خرجه الحاكم).

-یعنې څوک چې د جماعت څخه بیرون شو، د هغه ځای جهنم دی.

-قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «من اتاكم وامرکم جميع على رجل واحد يريد ان يشق عصاکم اويفرق جماعتکم فاقتلوه» رواه مسلم ص ۱۲۸ ج ۲.

رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: که څوک تاسوته راغی په داسې حال کې چې تاسو پر یوه امیر سره متحد واست او دغه تن اراده درلوده چې ستاسو لکره (اتحاد) مات کړي یا ستاسو په ډله او جماعت کې تفرق او نفاق اچوي نو ویې وژنی.

شیطاني وسوسي!...

نو کله چې دا هم معلومه شوه چې مسلمانان باید هرو مرو په یوه جماعة او ډله کې سره راغونډ شي ځکه چې له جماعة پرته اسلام نشته یعنې اسلام بری نشي موندلای، او د هغې لپاره د امیر اشد ضرورت دی ځکه چې له امیره پرته جماعة نشي جوړیدلای، او دا هم واضح شوه چې د امیر لپاره پورتنی لس صفات چې امام قرطبي ذکر کړي، شریعت کافي گڼلې. نو بیا ولي یو څوک چې ځان ته واقعي مسلمان وایی، د شیطاني وسوسو او حرامو دسیسو پیروي کوي، پخپله خو یې اوږې د اسلام له دغه صریح حکم څخه سپکي کړي وي. لا نور هم کوشش کوي چې د نورو مسلمانانو په تفرق ښه زړه پخ کړي. او په داسې سختو شرایطو کې لکه نن چې د افغانستان مسلمانان او مجاهدین ورسره مخ دي، پرځای د دې چې مرسته او لاس نیوی یې وکړي، برعکس د کفارو او دوښمنانو پلانونه ورسره عملي کوي...؟!

د يادي فتوا هدف رښتیا همدا دی ؟...

ښاغلي مولوی صاحبان د خپلي فتوا مقصد دا بیانوي چې گویا د طالبانو ترمنځ د خپل منځي جگړو د خطر مخه نیسي. مگر د فتوا عنوان او محتوا یې بیا پر دې خبره را څرخي چې په افغانستان کې شرعي امیر نشته. چې امیر نشته نو هرڅوک کولای شي چې ځان ته امارت او قومانداني اعلان کړي، هغه که مادرسل وي، که داعش وي، که نیازی وي، که ننګیالی وي او یا بل څوک ... نور دوی د هیڅ یوې قومندې ماتحت نه دي، نه د چا باغیان بلل کیږی، نه ورباندې کوم امیر شته.

نو که له دې فتوا نه په استفادې يو غل را پورته کيږي او ځان ته امارت او جهاد اعلانوي ، نو د هغه مخنيوی به بيا څوک کوي ؟ ځکه چې شرعي امير خو وجود نلري ، ستاسو په خبره ، چې په قومنده يې څوک د هغه غله پر خلاف وجنگيږي او پر هغه يې حکم نافذ شي!!؟ نو د هغې ستري خرابۍ مسئوليت به بيا د چا په غاړه وي؟ نو له دې نه واضح ښکاري چې د ملاصاحبانو له فتوا نه هدف اصلاحي نه ، بلکې سياسي ، عنادي او مغرضانه دی.

اخيري خبره...

په دې کې هيڅ شک نشته چې د علماؤ داسې نصيحتونه چې هغه مجاهدين او عام مسلمانان له خپلمنځي اختلافاتو را گرځوي ، او دوی وخت پر وخت د خپلو هداياتو په رڼاکي د خپلمنځي فتنو مخه نيسي او همدا يې غرض وي ، دا رښتيا هم هغه عمل دی چې عين د قرآن او د پيغمبر په احاديثو باندې عمل دی ، پر دې که څوک اعتراض کوي ؛ په مسلماني کې به يې شک وي.

خو متاسفانه چې د يادې سياسي فتوا څخه د اصلاح نه بلکې د فتنو را ولاړولو ، بدبختيو پيدا کولو ، او د گډوډيو رامنځ ته کولو ، د مسلمانانو د صف د ماتولو او د دښمن سره د مرستي کولو ، د تنظيمي وختونو د بيا را اعاده کولو او د مسلمانانو د وينو تويولو صاف بوی را ځي.

ملاصاحبانو! تردې به آسانه فتوا دا نه وای چې دغه د گوتو په شمار څو کسانو باندې يې ږغ کړی وای چې يا خو له سواد اعظم سره ملگري شئ او يا له مقابلې او تخريبه لاس واخلئ ، که د منصور په امارت خوښ نه ياست نو ترهغه مهاله پر کور کښينئ ترڅو چې حالت له اضطرابه را وزي او د مجاهدينو دغه بريال ته رسيدونکې قافله تر يوه منزله ځان رسوي. بيا به هغه وخت تاسي خپلي مايوسۍ او اعتراضات د امارت او مجاهدينو په وړاندې کښيږدئ.

په اوس وخت کې ستاسو مخالفونه د جهاد او مجاهدينو په سخت نقصان دي . آيا دغو مفتي صاحبانو داسي يوه فتوا نشوای ورکولای ؟؟؟ چې په دې سره به مو ظاهري دعوا ريښتيني ثابته شوي وای.

د دې څه اړتيا وه چې تاسو ويل شرعي امير نشته لهذا خپل منځي جنگونه مه کوئ . آيا دا د سياف فتواگانو ته ورته نه ده چې هميشه يې د باطني خبث کاسه ډکه شي را ووزي په کابل کې د خبريالانو د مايکونو په مخکي فتوا صادره کړي چې د طالبانو جهاد او امارت شرعي نه دی ، لهذا افغان عسکر شهيدان دي ، او طالبان جهنميان دي ؟؟؟

نو ملاصاحبانو! خدای مکره که ستاسو په دغه کوچني فتوايي حرکت باندې د مسلمانانو دا صف د کافر او مرتد دښمن په وړاندې دري وړي کيږي او مسلمانان له رسوايي سره مخ کيږي ؟ تاسو څه فکر کوئ چې تاسو به د الله تعالی په وړاندې د څومره ستري خطا ارتکاب کړی وي ؟!

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي : که څوک تاسو ته راغی په داسي حال کې چې تاسو پر يوه امير سره متحد واست او دغه تن اراده درلوده چې ستاسو لکړه (اتحاد) مات کړي يا ستاسو په ډله او جماعت کې تفرق او نفاق واچوي نو ويې وژنئ.

والی الله المشتکی وبه المستعان. اللهم لاتزغ قلوبنا بعد اذهدیتنا و هب لنا من لدنک رحمة انک أنت الوهاب

د وحدت ملي حکومت

په ګرنگونو سر دی !!

حکم ضیاء

۱ : داخلي اختلافات : د وحدت ملي تر نامه لاندې د جوړ شوي حکومت تر ټولو لویه ستونزه داخلي اختلافات دي؛ لکه څنګه چې نظام د دوه وو اشخاصو ترمنځ مساوي وېشل شوی دی نو په همدې سبب هیڅ لوری په خپلو کارونو کې د دواړو د رضایت پرته په اسانۍ سره کومې پرې کړې ته نه رسېږي.

د وحدت ملي دواړه واکمنان یواځې په دې لګیا دي چې څنګه امتیازات په مساوي ډول ووېشي او خپله برخه څنګه پوره ترلاسه کړي دوی ته د خپلو تیمونو د غړو رضایت او ګټې تر لاسه کول تر هر څه ډېر مهم دي نه د ولس ګټې او مفادات دوی کوښښ کوي چې د خپلو تیمونو غړي خوشحاله وساتي ترڅو په آینده کې هم د دوی ملا وتړي.

همدارنګه له رهبرۍ ښکته تر ټیټ رتبه او عادي کارکوونکو پورې د دواړو تیمونو غړي له یو بل سره په سیالۍ کې دي نو کله چې یو نظام له سره نه تر پایه پورې په دوه برخو وېشل شوي وي نو دوی به څنګه ولس ته خدمت وکړي؟ څنګه به د ولس رضایت تر لاسه کړي؟ څنګه به قانوني حکومت منځ ته راوړي؟ کارونه به څنګه سره هم غړې کوي؟ او بل اخیره تر څو پورې به دغه حالت دوام کوي؟....

په کابل کې د جان کېږي له لوري جوړ شوی نظام د خپل ډول له مخې د هیواد په تاریخ کې بې ساری دی؛ کله هم د هیواد په تاریخ کې داسې نه دي شوي او نه به و شي چې په ښکاره ډول د بهیرني اشغالګرو له لوري دي د یوه حکومت دوه مشران وټاکل شي، دوی به هره لاندېه د یرغلګرو په مشوره هواروي، بې قیده او بې شرطه پرته له کتنې او ملاحظې به د هیواد د خرڅلاو تړون امضا کوي او ورته ډېرې نورې خبرې.

په حقیقت کې یرغلګر غواړي چې د مجاهدینو په وړاندې دي یو خنډ موجود وي اګر که هغه هر څوک وي، نو د همدې هدف لپاره یې د وحدت ملي د حکومت تر نامه لاندې پخواني جنګ سالاران، د شر او فساد ډلګۍ، د خلق او پرچم کمونستان او غربي دیموکراتان او سیکولران یې پکې را جمع کړل خوا الله (جل جلاله) د دوی کید او مکر ناکامه کړ؛ نه قانوني حکومت را منځ ته شو، نه امنیت ښه شو، له ولس سره د حکومت فاصله ورځ تر بلې مخ په زیاتېدو ده، د بهرنیانو اډې محفوظې نه شوې، مجاهدین د کمزورۍ پر ځای ورځ تر بلې قوي کېږي مهم او ستراتیژیکې سیمې په پرله پسې ډول سقوط کوي او همدارنګه نور ډېر داسې بېلګې شته چې د وحدت ملي د حکومت ناکامي ښايي چې ځینې یې په لاندې ډول خلاصه کوو.

۲: نا امنی: د هیواد په لږ او بر کې ورځ تر بلې نا امنی مخ په ډېرېدو او پراخېدو دي په تیره بیا په هغو سیمو کې چې د ګوډاګۍ ادارې تر کنترول لاندې دي؛ په دغو سیمو کې د نا امنیو عاملین خپله همدا حکومتی چارواکي دي؛ دغو چارواکو په سیمو کې د خپل حاکمیت د دوام، د ځمکو او جایدادونو د غصب، د پیسو د تر لاسه کولو او د خپلو شخصي تربګنیو د ګټلو لپاره د بې باکو، قاتلانو، غلو او نشه یي ځوانانو ډلګۍ جوړ کړي دي؛ چې نه په دیني امورو او احکامو عقیده لري، نه د خدمت تفکر لري، خپله هم عزت او ابرو نه لري او د بل چا عزت ته هم نه ګوري دغو چارواکو د دې ډلو تپلو د لاسه د خلکو ژوند تریخ کړی دی.

هغه سیمې چې په دې وروستیو کې د دښمنانو له منګلو ازاد او د مجاهدینو حاکمیت پکې ټینګ شوی دی خلک د مجاهدینو په راتګ او له دې ظالمې ادارې په ژغورل کېدو ډېره خوښي څرګندوي؛ ځکه چې د دغو حکومتی ځواکونو له لوري نه د دوی سر خوندي وو، نه مال، نه هم عزت او ابرو.

همدارنګه په هغو سیمو کې چې د دښمن پوستې او مراکز موجود دي ډېرې جګړې پکې کېږي چې مهم عاملین یې خپله همدغه عسکر دي؛ همدارنګه کله چې په کومه سیمه کې د مجاهدینو او ګوډاګیانو ترمنځ جګړه روانه وي دولتي ځواکونه په عمدي ډول د ولسي خلکو کورونه او جایدادونه په نښه کوي او د ړندو په شان هرې خوا ته هاوانونه وروي.

۳: نا بشپړه کابینه: د وحدت ملي حکومت له تشکیلېدو ډېر یو نیم کال تېرېږي خو لا تردې دمه په دې نه دی توانېدلی چې خپله کابینه بشپړه کړي؛ د دفاع وزارت، ملي امنیت او د نورو مهمو اورګانونو تر څنګ ګڼ ولایتونه د سرپرستانو له لوري اداره کېږي، چې تر اوسه

په دغو مقامونو د وړ کسانو د نه ټاکل کېدو مهم علت د دواړو حاکمانو د نظرونو اختلاف دی. په دې وروستیو کې د کابل اداره له یوې نوي رسوایی سره هم مخ شوه د دوی ترمنځ نوي اختلافات وپارېدل چې امله یې د ملی امنیت ریس استعفا وکړ او پرځای یې نوی سرپرست وټاکل شو خو په هغه باندې هم لا تردې دمه کشالې او مخالفونه روان دي.

د سرپرستانو له لوري د دومره اوږد وخت لپاره د دومره مهمو ادارو اداره کول د ولس او د کابل د ادارې ترمنځ سخت واټن را منځ ته کړی دی او د خلکو اعتبار او ملاتړ دوی په بشپړ ډول له لاسه ورکړی دي.

۴: د بې کارۍ ستونزه: دا چې هر څه اړتیا روان دي او د ښه حالت په لور د تګ څرک نه لیدل کېږي نو په همدې سبب د دې حالت تر ټولو زیات زیان د ولس خلکو ته اوښتی دی.

په هیواد کې د بې کارۍ ستونزه ورځ تر بلې مخ په ډېرېدو ده او همدارنګه هیواد وال چې اقتصادي حالت یې له وړاندې ښه نه وو د مخ په زیاتېدونکو کړاونو سره مخ دي؛ له ولس سره د انتخاباتي ژمنو یوه وعده هم پوره نه شوه؛ دواړو سیالو کانديدانو وعدې کړې وې چې دوی به امنیت راوړي، د ولس اقتصادي حالت به ښه کوي، کار به اهل کار ته سپاري، کاري زمينې به برابر وي افغانستان به د نړۍ په تجارتي مرکز بدلوي او په هیواد کې به لوی لوی ټول ګټي پروژې په کار اچوي خو دا چې دا هر څه یواځې د ولس د غولولو او تیر ایستلو لپاره وو نو په همدې سبب په عمل کې هیڅ شی ونه لیدل شو او بله دا چې د کابل اداره د دارنګه لویو خدمتونو وړتیا هم نه لري.

د کابل د ادارې له ناکامۍ پانګوال او شتمن دې ته مجبوره شوي دي چې له هیواده خپله پانګه وباسي او دلته

خپل کارخانې او پانگونه ودروي چې همدا پروژې د کاري زمينو د را منځ ته کولو لپاره ډېر زيات مهم گڼل کېږي.

۵ : له هيواده تېښته : په دې وروستيو کې له هيواده گڼ شمېر هيواد وال کډوال کېږي چې اوس محال افغانستان د نړۍ د هغو هيوادونو په ډله کې چې وگړي يې له هيواده کډوال کېږي له سوري وروسته دوهم مقام لري.

له هيواده د خلکو د تښتې تند بهير د وحدت ملي د حکومت تر را منځ ته کېدو وروسته پيل شوی دی، کله چې د وحدت ملي حکومت د خارجيانو په فرمايش جوړ شو د هيوادوالو اميدونه هم له خاورو سره خاورې شول نو په همدې سبب له هيواده کډوالۍ ته مجبوره شول؛ بله دا چې د وحدت ملي په حکومت کې يواځې هغو خلکو ته امتيازات او د حق ورکونې لومړي توب ورکول کېږي چې د دواړو حاکمو تيمونو له يو تيم سره تړاو ولري او خاموش اکثريت ولس له ياده ويستل شوی دی؛ همدارنگه هغه خلک هم د مجاهدينو له لوري د عدالت د تطبيق له وېرې له هيواده په تښته دي چې د مجاهدينو په وړاندې يې جرمونه کړي دي، يرغلگرو سره يې مرستې کړي دي او د موجوده نظام په دوام باور نه لري.

۶ : د مالياتو لوړول : دا چې د وحدت ملي حکومت په دې ونه توانېد چې د هيواد له کانونو گټه واخلي، لوی ټول گټې پروژې په لاره واچوي، د پانگوالو پانگونې ته زمينه برابره کړي، د تېر په څېر له بهرنيانو مرستې راټول کړي

او د خپلو عسکرو لپاره د مصارفو او تنخواوو لپاره په داخل کې منابع جوړ کړي نو په همدې سبب يې په هيوادوالو د مالياتو په لوړولو پيل کړي دی.

لکه څنگه چې د هيوادوالو اقتصادي حالت ښه نه دی، د بې کاري ستونزه ورځ تر بلې پراخېږي، د اجناسو قېمتونه

مخ په لوړېدو دی او ضروريات هم په ډېرېدو دي د گوډاگۍ ادارې د مالياتو د لوړولو وروستۍ پرېکړې به د هيوادوالو ستونځې نور هم زيات کړي او د غربت کچه به نور هم لوړه شي.

۷ : اداري فساد : په هيواد کې د امريکايي اشغال له دوی داسې اداره جوړه کړه چې په ټول کې له مفسدينو جوړه وه په دې سره د فساد داسې بنسټ کېښودل شو چې د دې نظام تر ژونده به دوام کوي.

د وحدت ملي د حکومت چارواکو وعده کړې وه چې که دوی کامياب شي له هيواده به اداري فساد چې اوس محال افغانستان د نړۍ د فاسدو هيوادونو په سر کې قرار لري ختم کړي او هغه خلک به له حکومته لرې کړي چې په فساد کې ښکيل وي؛ خو په حکومت له حاکم کېدو وروسته نه چا اداري فساد ورک کړ، نه مفسد چارواکي له دندو لرې شول او نه هم د فساد منظمه لړۍ ودرېده بلکه فساد د پخوا په پرتله پراخ شوی دی، چارواکي په قاطع اکثريت په فساد کې ښکيل دي، مفسدينو ته لا زيات امتيازات ورکول کېږي او د ځمکو او جايدادونو غصب هم هغه شان روان دی.

دغه پورتنۍ موارد مي د مثال په ډول ذکر کړل کنه نو نور ډېر داسې برخې شته چې د وحدت ملي حکومت يې په گړنگونو روان کړی دی او ولس ته بې شمېره ستونځې پيدا کړي دي.

دامام غزالي (رح) کيسه

امام غزالي رحمه الله ډېر کم نفسه سړی و. يو وخت کې په يوه جومات کې اوسېده او د جومات خدمت به يې کاوه. خلکو نه پېژانده، چې دی امام غزالي رحمه الله دی. يوه ورځ په دغه جومات کې يو عالم طالب ته سبق ويلې. استاد وويل: قال غزالي « غزالي رحمه الله وايي » د امام غزالي سره وېره پيدا شوه، چې خلک مې ونه پېژني؛ نو دا جومات يې پرېښود او بل ځای ته ولاړ. [غوره ويناوې « کتاب ۹۹ مخ].

دشاگرد او استاد

موافقات

هر مقام ته درسیدو احتمال لري، چې بیا په خپل ضایع شوي وخت ډیر ارمان ورځي، نو بریالی شاگرد دغه وخت دخپل راتلونکي لپاره غنیمت بولي.

- په تعلیمي مرحله کښې دډیرو ویلو په ځای دډیرو لوستلو په هڅه کښې وي، دهرځل مطالعه یې دامتحن دمطالعې په توګه وي، دهرڅه دمیخانیک زده کولو پر ځای دهغې دفهم ترلاسه کولو کوښښ کوي.

- داستاذ په درسي حلقه کښې مهمې علمي نکتې نوټ کوي، او دخپلو یادښتونو په کتابچه کښې یې راتلونکي لپاره تنظیموي، په درسي حلقه کښې دځان دپوهیدو نهایی کوښښ کوي، داستاذانو سره په معقوله توګه مفاهمه او مناقشه کوي.

- داستاذ څخه په هره خبره کښې دلیل نه غواړي، په درسي حلقه کښې داخل او بیځایه تشبث څخه ځان ساتي، استاذ ته په درسي حلقه کښې په ټولو حواسو سره مستحضر ناست وي؛ ځکه چې علم او پوهه په اصل کښې داستاذ دخولې څخه انتقالیږي نه دشخصي مطالعې څخه.

- دمطالعې پرمهال مغلق، غامض او حل طلب ځایونه په نښه کوي، او بیا یې داستاذانو او یا هم پوه ملګرو سره مناقشه کوي.

لومړی : دبرياليټوب موافقات: -

دښو اخلاقو څښتن وي، ناسته ولاړه یې سنگینه، او له خبرو کولو دمخه پرې فکر کوي.

- دمور او پلار خدمت، دمشرانو او استاذانو احترام، دکورنۍ دغړو او ددرسي ملګرو سره مرسته او همکاري خپله دنده او مسؤلیت ګڼي.

- دویده کیدو په ځای کښې یې دورځنیو کارونو لپاره مهال ویش تنظیم کړی وي، یعنې دورځنیو درسونو دمراجعې لپاره، دلوبو او سپورت لپاره، دملګرو دلیدو لپاره، دخوب لپاره

- دلباس او خوراک اړوند امور یې منظم وي، لږ خوراک کوي، پاک کالي اغوندي، دورځې ډیره برخه په کارو او دشپې ډیره برخه په خوب تیروي، ځکه چې دکایناتو په نظام کښې ورځ دکار او شپه دخوب لپاره پیدا شوي، ددې ترتیب رعایتول په کارونو کښې دبرکت لامل کیږي.

- دمهال ویش سره سم ورځني درسونه مراجعه کوي، دنوي درس لپاره اماده ګي نیسي، او ترڅنګ یې دوخت او ذوق په تناسب اضافي مطالعه کوي.

- دخپل وخت څخه اعظمي استفاده کوي، داسې چې دیوې ورځې څخه ددوه او درې ورځو کار اخلي، او دا ددې لپاره چې هر شاگرد په بالقوه توګه په راتلونکې کښې

- دښه خط کولو وخت نا وخت مشق کوي، دنويو وسايلو داستعمال دطريقو او ورنه داستفادې دلارو چارو دزده کولو اړوند حريص وي.

- دسپورت او لوبو لپاره منظم وخت لري، او دبدني رياضت سره مينه لري، ځکه چې بدني رياضت په عبادت او تعليمي هڅو کېنې نشاط راولي، او د فکر دغزونې او په کېنې دنوښت او ابتکار دسليقې روزلو لامل کيږي.

- بريالۍ شاگرد تل هڅه کوي چې : دتعليم په ډگر کېنې مخکښ، دستيچ پر سر خپلو ملگرو ته ښه خطيب او ويناوال، ملگرو ته ددرسي طرحې او پلان په وخت کېنې ښه طراح، او دلوبې او مسابقې پر مهال ښه لوبغاړی وي.

دوهم : ستونزې او حل لارې:

دمکتب او مدرسي دطالب په ستونزو غږيدل -بيا په ځانگړي توگه دافغانستان په داخل کېنې- ممکن دڅو خواوو څخه وي چې په لاندې توگه يی بحث کوو:

ټولنيزې او سياسي ستونزې:

هغه څه چې افغان طالب او زده کوونکی يې له بل هر څه زيات اغيزمن کړی هغه دافغان زده کوونکی او طالب ټولنيزې او په ټولنه کېنې دمسلط سياسي چاپيريال ستونزې دي؛ لکه ټولنيز فقر، بې نظمي، دعامة پوهاوي نشتوالی، سياسي نامتوازن چاپيريال، دهيواد په کچه دپوهې او علم دارزښت نشتوالی، جگړه او دامنيت اړوند ناباورۍ.

دا او دپته ورته بلا ډيرې ستونزې هغه څه دي چې افغان طالب يې دخپل مستقبل په اړه درواني، فکري، او فزيکي په دريوارو لحاظونو گواښلی.

ځکه کله چې په يوه ټولنه کېنې دفقتر ترڅنگ عامه نظم او سياسي ساختار مختل وي؛ نو طبيعي خبره ده هلته ديو شاگرد بدن او دماغ يو بل سره دغښتلي او

فعال تعامل څخه لويږي. تقريبا (۲۴) کلونه پخوا دمدينې منورې داسلامي پوهنتون په نوښت په پيښور کېنې په يوه تدريبي دوره کېنې ما گډون درلود، زمونږ دتفسير يو سعودي استاذ وو چې غالبا مسعد الحسيني نومیده، يوه ورځ يې په ډير تأسف مونږ ته وويل: دمدينې منورې په پوهنتون کېنې دنړۍ دوتلو محصيلينو تر منځ افغانان هم دسيالۍ جوگه دي، خو له بده مرغه دټولنې دناسمو شرايطو اغيز يې په محصيلينو کېنې جوت څرگنديږي. ددې ستونزې اساسي عامل ددې هيواد په چارواکو کېنې ددې ملت په وړاندې داجتماعي فکر نشتوالی دی، گوری! دروسانو سره دجهاد په دوره کېنې افغان ولس دخپلو مشرانو ښه ميرنی ننگه وکړه، او دالله تعالی په مرسته يې پوره نيمه نړۍ کمیونزم ورته راچپه کړ، ولې دملت په اړه له اجتماعي فکر څخه محروم جهادي مشرانو په شخصي او لنډ مهاله غوښتنو اصرار دادی زمونږ ددې ټولو بدبختيو لامل دي چې تر ټولو زيات پکښې زمونږ ځوان او زده کړی نسل سوځيږي.

دتعليمي سيستم او ادارې ستونزې:

الف: دنصاب ستونزه: تعليمي پروسه خپله څلور بنيادي عناصر لري؛ معياري او متوازن نصاب، وړ تعليمي ماحول او اړين تعليمي وسايل، مسلکي او متخصص استاد، ښه او فعال مديريت. نصاب يو له دغو مهمو عناصرو څخه گڼل کيږي؛ ځکه چې هر عصر خپله ژبه او تعبير لري، چې دوخت په بد ليدو تعبيرونه هم بدليږي، پدې معنی چې مستويات بدلون مومي او عموما شاته را درومي، که مونږ دنن نه تقريبا ديرش کلونه مخکښې ولاړ شو، او دهغه وخت خپل درسي ملگري دنن مهال په هماغه مستوی ديوې مدرسي دشاگردانو سره مقايسه کړو جوت پوهيږو چې څونې توپير موجود دی، خو بيا هم زمونږ په ځينو مدارسو او تعليمی ادارو کېنې هماغه نصاب، په هماغه زماني مقطع کېنې تطبقيږي، چې ماته

اوسنی نسل -خصوصا- دفنونو په برخه کښې دهغې دهضمولو څخه عاجز ښکاري. زما په نظر هغه مدارس چې دغه نصاب تطبیقوي دوه کارونه ورته اړین ديک یو دا چې ددغه نصاب طالب باید کم له کمه ابتدایه تعلیمي مرحله تیره کړيوي.

بل دا چې په تدریجي بڼه دمستعدو استاذانو له خوا نوموړی نصاب د (اصالت او معاصرت) په بنیاد په نوې بڼه تهیه او ترتیب شي. ددې گټه داده چې له مخې به شاگرد ته دپخوا په څیر قوي خلفیه ور انتقالوي، او معاصرت په رڼا کښې به دطالب دژر پوهیدا لامل کیږي.

ب: دتطبیقي اړخ نشتوالی: زمونږ دشاگردانو او په ځانگړې توگه ددینې مدرسو دطالبانو بله ترتولو ستره ستونزه داده چې استاذان یې دفنونو دتدریس پرمهال دتطبیق خوا ته نه وړولي، گوری! مونږ چې دا فنون وایو ددې هدف او غرض لپاره یې وایو چې په نهایت المطاف کښې دقرآنکریم او نبوي حدیثونو سم فهم ته که ونه رسیږو؛ نو اقلا خو ورنږدې شو. مثلا دنحو، صرف او بلاغت دعلومو دویلو هدف او غایه داده چې دعربي ژبې داسالیبو سره دبلدتیا وروسته په فصیحه عربي ژبه راغلي قرآن او نبوي حدیثونو کښې دبیان شویو احکامو طبیعت او دهغې مراتب وپیژنو، او هم یې دلوستلو پرمهال دصحیح تلفظ او سم فهم وړتیا پیدا کړو.

داصول فقه علم ددې لپاره زمونږ اسلافو په تعلیمي نصاب کښې ځای کړی چې په مت یې دقرآن کریم او نبوي حدیثونو څخه دحکمو او فوائدو دراویستلو دطریقې سره اشنا شوو، څو دژوند په لارو چارو کښې لارښونه ځینې واخلو، او هم په قرآني نصوصو او نبوي حدیثونو کښې دبیلگې په توگه ظاهر، نص، مفسر، محکم، صریح، کنایه او بیلایلو اقسامو ترمنځ تمییز او تفکیک وکړای شو. دمنطق او حکمت علم مونږ ته لدې نوره څه گټه لري چې دخپلو مخالفینو سره دقرآن کریم

داستدلال طرز او فلسفه زده کړو، او هم دمناقشې او مباحثې پرمهال ددلایلو دپړځای استعمال او استخدام مواقع او مقامات درک کړای شو. خو له بده مرغه - ملگرو راباندې غصه نه شی- زمونږ په مدرسو کښې ډیر برجسته او پیاوړي استاذان دخپلو شاگردانو دغه اړخ ته ډیره پاملرنه نه کوي. ددغه اړخ دندایده نیولو تاوان دادی چې زمونږ یوه برخه شاگردان البته ټول نه، دټاکلي نصاب دویلو څخه فارغ شي، په نحو کښې -مثلا- دنحومیر څخه تر شرح جامي پورې یې دټولو دقیقو نکاتو او حاشیو په شمول خپل ذهن ته نقل کړې وي، ولې تر عمره پورې دهغه په ذهن کښې دفاعل تصور د (زید)، دمفعول تصور د (عمرو) او دحال تصور د(راکبا) پورې محصور وي، دپته ورته یې نور اعرابي حالتونه درواخله.

زه وایم دابهترین نصاب دی چې دنحو په اړه کلي قواعد په لنډه توگه طالب ته انتقالوي، پدې شرط چې استاذ لږ زحمت په ځان ومني، یوه ښه کتابچه ځان ته واخلي، او شاگرد ته دورځني درس په اړه دمبتدا، یا خبر، یا فاعل او اړوند قواعد دنحومیر، یا هداية النحو، یا کافیه (هر کتاب چې استاذ یې په پدغه کال تدریسوي) څخه ووايي، او تطبیق لپاره یې څو مثالونه دقرآن کریم آیاتونه یا نبوي حدیثونه راوړي، چې استاذ به دمخه په خپله کتابچه کښې لیکلي وي، ددې گټه به داوي چې هم به یې طالب دنحو په هدف پوه کړی وي، او هم به یې دکال په پای کښې دراتلونکو شاگردانو لپاره تطبیقي نحو میر، تطبیقي هداية النحو، تطبیقي کافیه ترتیب کړيوي، همدغه په نصاب کښې داصالت او معاصرت بنیاد تشکیلوي. همدپته ورته داصول فقه فن درواخله مونږ په اصولو کښې داصول الشاشي څخه تر مسلم الثبوت پورې ډیر قوي نصاب لرو خو که بیا له یو شاگرد څخه پوښتنه کوی چې ظاهر او نص راته په قرآن کریم کښې تطبیق کړه، نو فقط همدغه یو آیت یې زده وي چې (فانکحوا ما طاب لکم من النساء). دلته یوه جالبه خاطره راپه زړه

شوه زما يو ملگری دی ددکتورا په مرحله کښې زما همصنفي و، اوس په کابل پوهنتون کښې استاذ دی، ښه عالم شخصیت دی، ماته یې یو ورځې خپله خاطره بیانوله ویل یې: ما د فقه او اصولو سره زښته زیاته علاقه درلوده، خو تر پایه مې په قرآن کریم دهغو محدودو آیاتونه څخه پرته (نص) تطبیق نه کړای شو، نو تصمیم مې ونیولو چې عربي علومو ته مخه کړم، ما ورته خنډل چې زه عربي له پدې نیت راغلی یم چې په اصول فقه پوه شم؛ ځکه د اصولو ډیری قواعد په لغوي بنیادونو ولاړ دي، او ته له اصول فقه څخه عربي ته راتښتیدلی یې.

همدا راز ماته د علمي نه ښکاري چې زموږ استاذ دې د (سلم) طالبانو ته خپل ټول قوت په (سبحانه ما اعظم شانه) کښې مصرف کړي، او په پای کښې دې زموږ طالب د سلم د ویلو په غرض او غایه سر نه وي خلاص. زما هدف دادی چې زموږ استاذان باید د شاگردانو دغه ستونزه په پام کښې ونیسي، او د فنونو د تدریس پرمهال یې باید ځان سره د تطبیق خواته بوزي.

او پدې اړه دې څوک دا نه وایې چې دا خو زموږ د پخوانیو علماوو نصاب دی، او ځانونه په هغوي قیاس کوي، نه!! دا غلطه ده، بلکې پدې اړه دهغوي اتباع پکار ده، او هغه داسې چې هغوي په ذاتي محنت او کوشش دا نصاب د تطبیق وسیله گرځولې وه، نه غایه. د مثال په توګه تاسو خو په مقامات د مولانا ادریس کاندهلوي - رحمه الله - حاشیه وګورئ، بیا درته خپله دهغه په عربي علومو کښې تبحر او وسیعه مطالعه معلومېږي، نادري لغوي نکتې بیانوي، په بې شمیره قرآني آیاتونو استشهاد کوي. یا د مولانا عبد الحی لکنوي - رحمه الله - تالیفات وګورئ، دبیلګې په توګه په علوم حدیث کښې دهغه یوه وړه رساله ده، د الرفع والتکمیل په نامه، نږدې له یونیم سل مصادرو څخه یې پکښې استفاده کړیده، داسې نور علما درواخله. څوک دا نشي ویلی چې دغو علماو دې په

دغه محدود نصاب اکتفا کړيوي. بل دا چې زموږ د شاگردانو لپاره هغه سویه، هغه محیط، او هغه چاپیریال اوس چیرې پاتې دی؛ نو پکار ده چې استاذان دخپلو اوسنیو شاگردانو سره پدې مورد کښې زحمت وباسي.

ج: د علمي سیالیو او بحثونو نشتوالی:

زموږ د شاگردانو بله ستونزه چې د ادارې سره تړاو لري داده چې زموږ اکثره مدارس د شاگردانو تر منځ د علمي سیالیو او بحثونو د ایرولو خواته بیخي پاملرنه، نه کوي، چې دنه شتون له امله یې زموږ اکثره فارغان جامد او غیر متحرک وي. د علمي سیالیو او بحثونو د ایرولو د شاگردانو په فکري روزنه کښې دملا د تیر حیثیت لري، د علم د اهدافو سره یی اشنایي پیدا کوي، دهغه داخلي جوهر صیقل کیږي، بالقوه استعداد یې په بالفعل بدلیږي. په ګانده کښې په ټولنه کښې دیو واقعي لارښود، قاید او ژوندي معلم کردار لوبولی شي. امام بخاري - رحمه الله - په کتاب العلم کښې درسول الله - صلی الله علیه وسلم - د علمي حلقې په میتود او طریقه یو باب ایښی (باب طرح الإمام المسألة على أصحابه لیختبر ما عندهم من العلم) چې دا موږ ته را په ګوته کوي، چې کله ناکله د شاگردانو ترمنځ سیالی ترتیبول ځکه لازم دي چې یو بل ته یې علمي ذوق او علمي مقام ورمعلوم شي. د یته ورته بله ستونزه د لیکوالی دفن سره زموږ د شاگردانو نا اشنایي ده، له بده مرغه ډیری مدارس پدې اړه بیخي بې تفاوته دي.

موږ د میدیا په عصر کښې اوسېږو چې په ټولنه کښې دیو فعال قوت په توګه په عامه اذهانو سیطره او واک لري، او هر لورې ته دهغوي د سوق کولو توان او ظرفیت لري. د مدارسو هدف په ټولنه کښې د فکري پلوه د قدوه کدرونو روزنه ده، چې ټولنه به رهبري کوي، عوامو ته به د ژوند په هر اړخ کښې لارښونه کوي،

ځينې شاگردان مونږ وينو چې دخپلو ورځنيو درسونو او تعليمي دندې اړوند مهملانه او بې رغبتنه چلند کوي، له درسونو څخه پټيږي، غير حاضري کوي، او که کله حاضر هم وي؛ نو په ذهني لحاظ مستحضر نه وي، دورځنيو درسونو مراجعه نه کوي، که پوښتنه ځينې کوی ځواب نه وايي، په صنفی فعالیتونو کېنې دشوق له مخې برخه نه اخلي، چې ددې ټولو جرړه او اساس بې رغبتې او اهمال گڼل کېږي، چې دا يوه ستونزه ده او زموږ په تعليمی ادارو کېنې شتون لري، چې تر شاه يې ډير عوامل ممکن وجود ولري، او اداره او استاذ يې بايد په گډه ددرک کولو او له منځه وړلو هڅه وکړي، چې ددغې ستونزې ممکنه عوامل په لاندې توگه څيړو: کله کله ددرسونو سره ديو شاگرد بې رغبتې دکورنی محيط له امله وي؛ يعنې کورني نا مساعد حالات ديو شاگرد دبې رغبتی لامل شوی وي. کله کله ديو استاذ ناسمه رويه ديو شاگرد داهمال او بې رغبتی لامل کېږي. کله په ټولگي او صنف کېنې دملگرو له خوا يو شاگرد د فشار لاندې راځي او دهغه دبې رغبتی لامل کېږي.

کله کله په يو مضمون کېنې ديو شاگرد نه پوهيدل ددې سبب کېږي چې هغه دنورو درسونو اړوند هم داهمال خوا نيسي. کله کله يو استاذ په صنف کېنې دلوړ استعداد دشاگردانو په سويه درس مخ ته وړي، او دکمزورو شاگردانو داهمال سبب کېږي. کله فقر او مالي بې وسي ديو شاگرد دبې رغبتی باعث شي، او نه شي کولی په ارامه ذهن خپلو درسونو ته دوام ورکړي.

دا ډول ستونزې هغه ستونزې دي چې دشاگرد سره تړاو لري، خو دا قابل علاج ستونزې دي، او په حل کولو کېنې يې اداره او په ټوله کېنې استاذ کليدی کردار لوبولی شي. اداره بايد ديوې مشفقې او مهربانه مرجع په توگه دشاگردانو په زړونو کېنې ځای ونيسي، او استاذ

دبيگانه وو دفکري يرغل په وړاندې به لکه دسپر دريږي. ولې زموږ مدارس دې ډگر ته يا ندي متوجې شوي او يا ورته بيخي مهم نه بریښي. دشاگردانو داستونزه په ډيره اسانه توگه مهاريدی شي، که چيرې کومه مدرسه داڅار يا مجلې دچلولو امکانات نه لري، اقلا دوه دوه درې ورزیده استاذان دي مکلف کړي، چې دشاگردانو لپاره ديوالي جريدې ايجاد کړي، او دبيلابيلو مستوياتو او ټولگيو شاگردان دپته وهڅوي چې دغو جريدو ته خپلې ليکنې دنشر لپاره وروړي.

دا کار دشاگردانو په فکري روزنه کېنې خورا عمده رول لري، په شاگرد کېنې فکري وسعت او بصيرت پيدا کېږي، او هم په راتلونکي کېنې دخپلې ټولنې په درد خوري.

د: په تعامل او رويه کېنې تشدد:

له بده مرغه په ځينو مدارسو او تعليمي ادارو کېنې يو ډول تشدد لا اوس هم حاکم دی چې کله شاگرد آن له درس څخه زړه تورن کړي، دشاگردانو وهل، په يوه ځانگړی او مخصوصه طريقه په درسي حلقه کېنې دشاگردانو جبرا کېنول، دنورو شاگردانو په منځ کېنې ديو شاگرد توهينول، دا او دپته ورته په رويه او تعامل کېنې تشدد او سختي دافغاني شاگردانو هغه ستونزه ده چې په هيڅ توگه دشاگرد دمستقبل لپاره ښه پيغام نه لري. اداره بايد استاذان پدې اداره کړي چې دخپلو شاگردانو سره په رويه او سلوک کېنې له نرمی کار اخلي، ددې ښه مثال ديو معلم او مشر په توگه درسول الله - صلی الله عليه وسلم- هغه تعامل او رويه ده چې دهغه - صلی الله عليه وسلم- داوږدې مودې خادم او شاگرد انس -رضی الله عنه- مونږ ته رانقل کړی. دشاگرد سره تړلې ستونزې:

باید داستاذې ترڅنگ د یو صمیمي دوست او خواخوږي په توګه شاګردانو ته خپل باور ورکړی وي. بیانو که چیرې دکورنۍ نا مساعد حالات د یو شاګرد د بې رغبتۍ سبب وي، اداره او استاذ کولی شي دنوموړی شاګرد دکورنۍ سره په بیلا بیلو وختونو کښې ناستي ولري ترڅو د پېښې ستونزې اړوند حل او تفاهم ته ورسېږي. که فرضاً داستاذ رویه د بې رغبتۍ لامل وي، نو صمیمي اړیکې یواځینې لاره ده چې د شاګرد په رشد او پالنه کښې محوري رول لري، او یوه فعاله اداره باید پدې اړه ناخبره ونه اوسي.

که چیرې په یو مضمون دنه پوهیدا له مخې یو شاګرد اهمال کوي، نو باید استاذان په هماغه مشخص مضمون کښې د شاګرد نیمګړتیاوې ورحل کړي، ترڅو د فهم کچه یې له نور سره برابره شي. دلته غواړم خپله یوه خاطره درسره شریکه کړم، دمدرسې د پیل په وخت کښې مې د صرفي گردانونو د زده کولو سره بلا ورانه وه، د زده کولو هیڅ هڅه یې ما نه کوله، میزان الصرف مو ویلو، او د منشعب برخې یې بیخي زړه رانیولی وو، زمونږ استاذ وو مولوی صیب حضرت محمد - رحمه الله - الله تعالی په جنت کښې لوړ مقام ورپه برخه کړي، نورې ورزې به یې درس ویلو او د چارشنبې په ورز به یې پوښتنې کولې، او سخت وهل به یې کول، زه به دغه ورز مدرسې ته نه تلم؛ ځکه گردانونه مې نه زده کول، آخر مې فکر وکړ چې تر څو به له مدرسې پټیږې، بس عزم مې وکړ چې دا گردانونه به یادووم، سل دانې تسبی مې پیدا کړی، اول مې دفعل ماضی گردان پوره سل ځل وویل، او ښه مې یاد شو، بیا مې دفعل مضارع، بس نور مې بیا تر آخره نه بې ضرورته غیرحاضري وکړه، او نه راته نور په صرف کې ستونزه وه. که چیرې د شاګردانو فشار د یو شاګرد روحي مورال ګواښلی او دهغه د بې رغبتۍ باعث شوی وي؛ نو د ادارې دنظم کمیټه باید دغه ستونزه برسي او تعقیب کړي، او د شاګردانو ترمنځ

د همکارۍ او تعاون روحیه تلقین کړي. همدا راز که فقر د یو شاګرد د درس مانع کیږي، باید اداره د متمولو اشخاصو له لارې ممکن د شاګرد ستونزه حل کړې چې دا زمونږ داسلافو سیرت دی، او د معاصرې نړۍ ډیرې تعلیمي ادارې دنادارو زده کوونکو لپاره (د وجهي صندوق) په نامه ځانګړی بخش لري.

ب: له درسونو ټیښته:

ځینې مهال په بالقوه توګه ذکي طالبان وینو چې شوخ طبیعتونه لري، خپله هم درس نه وایي او نور هم له درسونو کارې، داهم یوه ستونزه ده چې حل یې له څو لارو ممکن دی:

۱- داستاذ گذشت:

دا ډول شاګردان عموماً استعداد لري، خو شوخي او له درسونو ټیښته یې عادت ګرزیدلی، که چیرې استاذ د حکیمانه رویې له مخې دغه ډول شاګردان له ناکامۍ وژغوري، او کامیاب یې کړي، دا کار ډیر ځله پدوي کښې مثبت احساس پیدا کوي، درسونو ته را مایل کیږي، او پدې فکر یې مجبوروي، که چیرې درس ووايي نو ښي نمرې او لوړ مقام به ترلاسه کړي.

۲- تنبیه :

که چیرې له معقول گذشت سره سره بیا هم سم مسیر ته را ونه ګرځي نو اداره یا استاذ باید دا ډول شاګردان تنبیه کړي چې دا څو لارې لري:

۱- توصیه ورته وکړي.

۲- نمرې یې قصدا ورکمې کړي، او د بې نظمو شاګردانو په کتګوری کښې یې وشميري.

۳- مناسبه تادیبي جزا ورکړي.

لنډ تاريخي حقايق

د پيسو په مقابل كې كومې فحشاوى وشوى قلم يې دافغانى عزت په خاطر له ليكلو عاجز دى.

۱۸ - دمزدورې او گوداگې ادارې په سر كې اكثره دشر اوفساد هغه مفسدزى مقرر شول چې حتى ابتدائى ليك او لوست ئې سرته نه وو رسولى د عسكري او امنيتى ادارو مسؤلين چې يوه ورځ هم د امنيتى ادارى اصولنامه هم نه وه لوستى ډير لوړو او آخرنې منصبونه وركړه شول سره لدې چې هغوې د دولسم صنف دلوستى سره آشنائى نه درلوده يعنى مارشالى او سترجنرالى خو دهغوې ذاتې او فطري حق وگرزيده.

۱۹ - په ادارې تشكيلاتو كې پخوانې سرې وژونكې كمونستان، ماتوئست غربى لنډه غرو دشر او فساد دپيژندل شويو خيرو ترمنځ ددوي دهغه صداقت په نتيجه كې چې د ډير پخوا څخه يې د اشغالگرو د جاسوسى سازمانونو سره د ارتباط له وجې درلودل وركړه شول.

۲۰ - د پارلمان په نامه هغه ناافغانان چې له هره جهته يې اسلامى ضد، افغانى ضد او انسانى ضد عملونه سرته رسولى وه ټول يوډبل سره پخوانى نه پخلا كيدونكى دښمن وليكن اوسنى ورك وړونو سره پيدا كړل او داشغالگرو پريودسترخوان باندې تير پر تير او هير پر هير دا پخوانې مجاهدين او داوسنې غربى سوتكراسى د شرابو پيالى يو له بله سره وجنگولى دېوش او اوباما

۱۷ - دښځو د تيرايستلو او بې عفته كولو لپاره دامن په نامه فاحشه خانى په لويو لويو ښارونو كې او دهغوې هڅه ول وغيره مشروعه كارونو ته او په كورنيو كې نفاق او د خودسرى او دكورنۍ د داخلى جوړښت له منځه وړل دجهنمى ديموكراسى اصلى مقصد او غايه ده چې موږ يې پخپلو سترگو وينو، كه تاسې ودې څوارلس كلن تاريخ كې په هيڅ اسلامي ملك په دومره اندازه ځان سوځونه نډه كړى لكه چې پدې څوارلسو كالو كې په افغانستان كې خصوصاً په هرات، جوزجان، مزارشريف او نورو شمالي ولاياتو كې كله چې د زورواكو او چارواكو لخوا بې عفته شوې نو ځكه هغوې خپلو ځانونه اور ورته كړه او دخپل ژوند څخه يې ځانونه خلاص كړل.

دغه رنگه كومى ښځى چې د موجوده بريځو له خوا متهم او يا محبوس دى دهغوې سره جبراً دمستنطيقينو او يا څارنوالانو او يا قاضيانو له خوا تجاوز او تيرى شوى دى چې ددوى دخپلو ميدياوو لخوا اعلان او نشر شول چې ډير دافسوس او شرم حالت دى. خلاصه څومره جنايتونه چې دښځو سره د چارواكو له خوا په دې څوارلسو كالو كې ترسره شول قلم يې د ليكلو څخه عاجز او بس په اعلانولو سره هير شول او هيڅ جاني ته دهغه د جنايت جزا ورنه كړه شوه. دغه رنگه څومره چې داشغالگرو قواوو د اوسيدلو ځايونو ته د منطقى دمفسدو او جنايت كارانو پواسطه

د سردسلا متی په خاطر افسوس مطابق دکلام الهی ددی ایت مبارکه .

ژباړه: چې الله جل جلاله فرمایي (داسی مه کیږي لکه هغه کسان چې الله یې هیر کړ او خپل ځانونه یې هم هیر کړل او داسې کسان دال جل جلاله د حکونو څخه سرغړونکو ملگري دي) اعذنا لله من ذالک، اوځینې ناپوه او جاهل مفتیان خو بیا د اهل کتابو تر نامه لاندې دهغوې اشغال ته جواز ورکوي، او وایي چې دشوروی په مقابل کې د غرب کومکونه د جهاد تر نامه لاندې منظور وه، ولیکن اوس چې دوی زمونږ کومک ته مستقیم راغلی دي نامشروع عمل وایاست؟ د غرب دکمونو نتیجه خو هم دا نن موږ وینو چې داننی دشر اوفساد لیدلېږان خو په هم هغه وخت کې پر استخباراتي سازمانونو خرڅ شوی وه، چې د پروډ د علت سبب نن وینو.

۲۱ - داشغالگرو له خوا په افغانستان کې دوه متوازن اوله هره حیثه مساوی الحقوق حکومتونه خو لیکن متضاد او نه پخلا کیدونکې ادارې چې په هر لحاظ سره د ټولو بشري ادارو مغایر حکومتونه دي، په انساني تاریخ کې ساری نه لري او نه هم دبشري ټولو په ادارو کې تر نن پورې لیدل شوی. نه د پارلمان سیستم سره سمون خوري او نه د اشتراکي او نه مطلق العنان حکمتونو د سیستم سره سر خوري او نه د اشتراکي او نه مطلق العنان حکومتونو د سیستم سره سر خوري، نو ځکه دا حکومت داشغالگرو پواسطه جوړه او ناکامه او شریذلی اداره ده، داشغالگرو په اصطلاح دا هغه دنوی شکل دموکراسي ده چې هر عاقل انسان یې نوم اخیستو سره شرمیږي. دملک په ټولو ادارو کې فقط کش مکش او یوه ډله د بلی ډلې دخنثی کولو لپاره دبزکشی میدانونه جوړ کړي دي.

۲۲ - دافغانستان هغه بنیاري سیمې چه ددی دوو حکومتونو تر حاکمیت لاندې دي د اوسیدونکو ژوند د ټولو

بشري کړاوونو او ازمايښتونو سره مخامخ دي دهیڅ چا مال عزت او ژوند دخطر و خالی ندی نه د امنیت به لحاظ او نه د تعلیم او تربیې او نه دصحت له درکه نو ځکه د پېښور د بگري منډوی د افغانانو دصحت مندلو لپاره دبولی لوی میدان گرزیدلی دی.

د څلورو میاشتو په تیریدو یوازی دغرب وخوا ته د افغانستان څخه د ټولنی ځوان قشر تر یونیم لکو زیاد ځوانان تښتیدلی دي چې دا حالت دهر باشعوره انسان لپاره دقبولولو ندی دولس سره دغه بنامارانو وینې او غوښی دخورلو نه وروسته اوس دولس ددهکو په ژولو شروع کړیده.

۲۳ - پدې څوارلسو کالو کې غربی میډیا د هندوستان داستخباراتي ادارې په شمول دتصور نه خارج زهري او منافقانه نشرات د دیورند لاین دواړو غاړو پراته وروڼه قومونه چې په ژبنی، قومی، دینی، او مذهبی لحاظ او همدارنگه درنگ، فرهنگ، رسومو او عاداتو په لحاظ د سیحون او جیحون څخه بیا تر اباسین پوری دخپل پیدایښت څخه بیا تر نن پوری هیڅ یو استعماری قوت او طاقت بیل نه کړای شول خو لیکن اوس پورته ذکر شوی منحوسی استخباراتي کړی خپل ټول قوت ددی یو قوم پ منځ کې دنفرت او یوله بل څخه دلیری والی زهرجن تخم پاشی خو الله الحمد لکه چې متل دی، دچې اوبه په ډانگ نه بیلیږي، او ان شاء الله ترقیامته به ددی قوم دپاشلو او بیلولو ارمان خاوروته له ځان سره یوسی ددی قوم میرانه دسکندر نه نیولی بیا د ټول تاریخ په اړدو کی دمغلو، افشاریانو، سیکانو، ساسانیانو، گرگینیانو، فرنگیانو، دشوروی سور بنامار او همدا اوس د ټولی دنیا دزبرځواکونو په شمول د اسلامی ملکونو د فاسدو حاکمانو پدی څوارلس کاله کې ونه توانیدل چې د دنیا پر دی غریب، ناداره لین د ایمانه او غیرته څخه ډک اولس باندي خپله پلیده او دوحشته ډکه سوتکراسی ومنی، د خوشحال خان

گلځونه

اگر برای یک اشتباه هزار دلیل
بیابید، در واقع هزار و یک اشتباه از
شما سرزده است.

ابن سینا

شان دوست ندو آنست که
خطای تو را بیوشاند، تو را پند دهد و
رازت را آشکار نازد.

ابن سینا

څپاند بریدونه

عرفات الله عرفانی

د انقلاب د شپېلۍ شور دې پرگنې پاڅوي
د تکبیر څوړ دې خوبولې حماسې پاڅوي

د سوبې گام دې دغليم پرېتر بيا کېښودو
د تورې شرنګ دې بيا خاموشه زلزلې پاڅوي

د سپين سبا د آزادۍ د آذان غږ دې راځي
د تيارو غېږ نه ښايسته سپېنې سپېدې پاڅوي

مړاوو رگونوکې دې وينې دکسات په جوش کړې
څپاند برېدونه دې د ټول ملت جذبې پاڅوي

د وخت طالبه په رښتيا يې دغزاوو امام
دا جهادي خوځښت دې نوې معرکې پاڅوي

چې په تڼاکو پښوکوې اغزن اغزن مزلونو
د اوږدو لارو سترې سترې قافلې پاڅوي

بيا به يې وايي بلبلان په داؤدې ترنم
د عرفاني قلم بيانوې ترانې پاڅوي

رباعيات

آزادی شهر از حصارش پیداست
از کینه ی چوبه های دارش پیداست
فردای من و تو باز هم تاریک است
سالی که نکوست از بهارش پیداست

.....

افسوس که عمر خود تباهی کردیم
صد قافلهء گناه، راهی کردیم
در دفتر ما نماند یک نکته سفید
از بس به شب و روز سیاهی کردیم
شیخ بهایی

بلال خوکله دا ویلو چې جانان به نوي
د مدینې کوڅې به وي نبي سلطان به وي

دامې احساس دامې ضمير او دامې زړه نه مني
چې انقلاب به وي اوبشکلی طالب جان به نوي
مالک وفا

دوی خو په فکر د عراق او فلسطين راغلي
گوته په غاښ شول ويل يې دا افغانستان به نوي
خالق یار احمدزئ

که خدای کول دا سپين بيرغ به په ارگ ورپيږي
د امارت واگي به ټينگ شي ظالمان به نوي
عبدالله ذکر

زمونږ جونگرې ته اوبه راغلې راوڅڅېده
هغلته وگوره جانانه چې یاران به نوي
زرقاوي ځاځی

دا سپرې دښتې به راوټوکوي بیا گلونه
تل خو به داسرې سيلی، بدرنگ خزان به نوي
عرفاني

په توره شپه يمه ولاړ د تود سنگر لمن کې
دروکې گرځم د غلیم چېرته ټکان به نوي
عزيزالله حسيني

د استکمال او استحکام په څو پوړيو څو هڅو
د مستصحبو شاعرانو عرفان جان به نوي
خالق یار احمدزئ

بیا به جوړه گرځم جانان سره په مینه مینه
دغه بدمخي غمازان او رقیبان به نوي
عرفاني

که کله ستا په پاک بشر- باندې دردونه نوي
پوه شه چې نوره زندگي زمکه اسمان به نوي
صديقي احمدزئ

چې څنگه درزشي اربکیان د یو بل شاته پټ شي
یو بل ته غلي غلي وایي طالبان به نوي
زرقاوي ځاځی

که مې داستالنه کلکه کړله سپینه یاره
تل به مې گټه وي او هېڅکله تاوان به نوي
صديقي احمدزئ

د خوشحالی په انتها به مې الله خبروي
حوض کوثر د جانان څنگ وي او هجران به نوي
مستفید

مونږ افغانان له خپل وطن نه همېشه څارېږو
د یرغلگرو سره مل هغه افغان به نوي
جبار تنها

زما به کله دارمان پوره شي لویه خدایه
چې زه یواځې ووم په کلي رقیبان به نوي
عبدالهادي احمدي

د غزلونو یو یادگار به درته جوړ کړمه زه
دا یادگار به درسه وي خوریحان به نوي
ریحان جان ذاهد

د یرغلگرو مزدوران دې داله زړه و بیا سي
چې صلیبيان به دلته وي او فدایان به نوي
مستفید

یوځل به بیا سپین بیرغونه په هر لور ورپي
شي به هېواد ازاد نور دغه کافران به نوي
عبدالستار پرهاري

زما گدو غزل به لیک وي د تاریخ پر پاڼه
له دېرو پاتې به اشعار وي شاعران به نوي
عرفاني

د چاپې زړه د خوار یتیم په فریاد نه ځورېږي
ملگرو هغه کس حیوان به وي انسان به نوي
ابدالي اشنا

چې د حساب کتاب په وخت کې شفاعت مې وکړي
که تلاشي مې کړي زرگی خو بل ارمان به نوي
مهربان مجاهد

کبر غرور مکره انسانه تاته څه پته ده
تل خو به دارنگه ځواني او دا دوران به نوي
عبدالمقیم ناقرار

گرانه وطنه خفه نشي انتظار او سپره
نور آزادي راځي نور دغه لوی بحران به نوي
امارتي زلمی

د زړه امان به مې پوره شي په فاني دنیا کې
تل به خوښي او خوشحالي وي نور خفگان به نوي
عبدالمقیم ناقرار

څټک دا دوه غیرتی بیتونه ددی قوم د غیرت لوی مثال دی چې وایې :

لاتر اوسه یې ماغزه په قرار ندې
چا چې زما سره وهلی سر په سنگ دی

لاپه خوب کی په لرزه پریوزی له کټه
چې د چا تر غور زما د توری شرنګ دی

سره لدی چې په ځینو وختونو کې خاصو ضعیف
النفوسو خودخوا اود مال او بی ځایه گټې مینانو ددی

غیرتی قوم دویشلوبی گټې هڅی کړیدې لکن درسوائی،
شرمنده گې اوناکامی سره مخامخ شویډې، لکه چې همدا

اوس په سترگو وینو چې په افغانی ټولنه کې اشغالګرو
دلره کیو څخه دخپل اشغال د دوام په خاطر گټه اخلی او

د راتلونکی لپاره هم پدی امید کی دې. دانا افغانان ګوداګی
بریځی هم پردیو لره مخلص او خپل ژوند بیله اشغالګرو

څخه ختمیدونکی بولی آن اوس هم خپل ځانونه د جهاد او
مقاومت خطر گنی. حال دا چې ددوی عملونه پر افغانی

پاکه خاوره دالهی قهر توری وریځی راخپری کړیدې او ان
شاء الله لیری نده چې دالهی رحمت رڼا ورځ راوخیږی، او

دافغان ولس ددی بی شماره قربانیو، شهادتونو، هجرتونو،
معدومینو، معلولینو له وجهی د الله جل جلاله فضل

اورحمت وشي اوافغان ولس دالهی شرعی بنایسته
خپلواک نظام خاوند شي، وماذالك علی الله بعزیز پدې

توره تیره شوی زمانه کې دټولو حقایقو په لیدلو سره
چارواکو هیڅ ډل پند او عبرت وانه خیست، او نه یې هم

پردی مظلوم او غم ځپلی ولس څه لږ اندازه زړه سوی هم
ونه کړاونه یې هم دخپلو تیرو جنایتونو په کولو سره دالله

جل جلاله له لوی دربار څخه دعقوی غوښتنه وکړه او لا
نور هم پرخپلو کړونو اسرار او همیشه توب لری، اودهیواد

راتلونکی نوره هم تیاره پریښی او په وطن کی دهیڅ ډول
هوساینی امیدونه ددی سپیرو په وجه په نامیدی سره

لیدل کیږی، لنډه دا چې د انسانی ټولنی خصوصاً
داسلامی نړی والی ټولنی، بریا، سعادت، نیک بختی،
سرلوری ددنیا، عالم برنځ او آخرت ټولی نیک مرغی
دالهی ارشاداتوپه منلو او عملی کولو سره لاسته راځی،
الهی کلام حکم کوی چې مسلمانان د ژوندون ټول اړخونه
او مسائل دالله اودهغه درسول صلی الله علیه وسلم
دحکمونو مطابق حل او فصل کړی، چې لیکونکی فقط په
لنډ ډول سره دقرآن مجید دڅو مبارکو آیتونو ژباړه رانقل
کړی.

۱- دسوره احزاب (۳۶) نمبر آیت مبارکه (چې هیڅ
مؤمن که هغه نړوی او یا ښځی مؤمنی لره دا اختیار او
صلاحیت نشته چې الله او دهغه رسول صلی الله علیه
وسلم حکم وکړی چې دوی د ژوند بله لاره غوره کړی اوهر
څوک چې دا کار وکړی هغه په حقیقت کی غوره لاره ورکه
کړه).

۲- دسوره حجرات (۱) نمبر آیات چې الله جل جلاله
فرمائی: (ژباړه: ای هغه کسانو چې پر الله یقین اویمان لری
په هیڅ کار کی د الله او دهغه رسول صلی الله علیه وسلم
څخه نافرمانی مه کوی، ځکه چې ستاسوپه خبرو خبر
اواوریدونکی دی).

۳- دسوره آل عمران (۳۲) نمبر آیت ژباړه (ورته ووايه
ای پیغمبره چې دالله جل جلاله اودهغه دحکمونو اطاعت
وکړی او که مو له هغه نه مخ واړاوه (بی لاری کیږی) نو په
هغه وخت کې الله بی لاری (کافران) نه خوښوی.

۴- دسوره نسا (۱۷۹ او ۸۰) آیت ژباړه (خپل رسول
صلی الله علیه وسلم ته فرمائی چې ماته خلکو ته دنیکی
لاری دښوولو لپاره لیرلی یې او دالله جل جلاله گواهی
پدی باره کې بس ده، هرڅوک چې درسول صلی الله علیه
وسلم اطاعت وکړی نو په حقیقت کې یې دالله اطاعت وکړ
او که څوک مخالفت وکړی دهغه دمخالفت بدله به الله جل
جلاله ورکوی).

۵- دسوره نسا (۵۹) نمبر آیت مبارکه : ژباړه: (چې مؤمنانو دالله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم حکم ومنی او دهغه آمر چې مؤمن او مسلمان دی)

کله چې ستاسی په منځ کې کومه نزاع یا مشکل پیدا شو نو دالله اودهغه درسول خواته مخ واړوی ، یعنی فیصله په شریعت سره وکړی که په رښتیا پر الله او دهغه پر رسول ایمان لری او پر حساب دقیامت یقین لری، دالله او درسول خواته ورگزیدل ددینا او آخرت کامیابی ده.

۶- دسوره الانفال (۴۶) نمبر آیت مبارکه ژباړه: (دالله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم دحکم اطاعت وکړی او هیڅ کله د اختلاف او منازعی لاره مه نیسی چې د اختلاف په سبب به بیا دالله جل جلاله په لاره کې سست ، دارن، او کوم معنوی قدرت او عظمت چې الله جل جلاله مسلمانانو ته ورکړی ورڅخه ولاړ شي، بلکه یوزره او صابر اوسی چې الله جل جلاله دصابرانو ملگری دی .

۷- دسوره مائده (۹۲) نمبر آیت مبارکه : ژباړه: (دالله جل جلاله او دهغه درسول حکم ومني او دالله جل جلاله نه وویږی او که مو لدی نه مخ واړاوه نو زموږ درسول صلى الله عليه وسلم وظیفه خو د الله جل جلاله دحکم رسول دی تاسو ته او پر هغه نور تکلیف نشته)

۸- دسوره نور (۶۴) نمبر آیت مبارکه : ژباړه: (الله فرمائی چې ای مؤمنانو کله چې رسول صلى الله عليه وسلم تاسی رابولی او درباندي یرغ کړی نو تاسی داسې فکر مه کوی لکه چې تاسی پخپل منځ کې یو اوبل ته آواز کوی ځکه چې درسول صلى الله عليه وسلم لپاره ادب لازمی دی، او الله رب العزت په هر هغه چا چې درسول صلى الله عليه وسلم دحکم نه سرغړوی او ځان پتوی ښه خبر دی، نو هر هغه څوک چې دالله دحکم مخالفت کوی باید وویږی چې کوم وخت به په لوی عذاب او بلاکې راگیرشي .

۹- دسوره الانفال (۲۴) نمبر آیت ژباړه: (ای مؤمنانو کله چې الله جل جلاله اودهغه رسول صلى الله عليه وسلم تاسو ته دایمان دعوت درکړی چې دا ستاسې لپاره د ابدی ژوند لویه کامیابی ده قبول کړی او پدې پوه شي چې الله رب العزت ستاسې په ټولو پټو اسرارو خبر دی، او ټول دالله جل جلاله حضورته حاضریدونکی یاست.

۱۰- دسوره نسا (۱۳ او ۱۴) آیتونه ژباړه: (هر هغه څوک چې دالله جل جلاله او دهغه درسول صلى الله عليه وسلم اطاعت وکړی نو داخل به شي داسې جنت ته چې ترقرصونو او میوه داره ونولاندې به همیشه وی او دا ستره او لویه کامیابی ده . او هر هغه څوک چې دالله او دهغه درسول دحکم نافرمانی وکړی نوهمیشه به په اور کې ځیږی هغه شرمونکی عذاب دی.

۱۱- دسوره نسا (۶۰) نمبر آیت مبارکه ژباړه: (آیا نه وینی هغه کسان چې گمان کوی پر هغه کتاب چې پر تا نازل شوی او یا دقرآن نه وړاندې پر نورو کتابونو ایمان لری نو بیا څرنگه پر شیطان او یا شیطان صفته انسانانو ته دخپلو منازعو حل وړاندې کوی، حال دا چې دالله له طرفه دوی ته حکم دی چې تاسې شیطان دښمن وبولی او شیطان غواری چې دوی کافر کړی . نو منافقان خو گوری چې څنگه خلک تاته دراتگ او ستادمنلو نه منع کوی.

۱۲- دسوره نور په (۵۲) نمبر آیت ژباړه: (حقیقت دا دی چې مؤمن او مسلمانان کله دالله او دهغه خواته راوبلل شي اودهغوی په منځ کې فیصله وشي نو وایې چې اطاعت کوو او منوئ.

۱۳- دسوره حشر (۷) نمبر آیت مبارکه ژباړه: (هر هغه حکم چې رسول صلى الله عليه وسلم تاسې ته کوی ویمنی . او له هر هغه څه چې تاسی منع کوی منع شي . او دالله جل جلاله څخه وویږی . ځکه الله جل جلاله دسخت عذاب مالک او خاوند دی.

۱۴- دسوره احزاب (۲۱) نمبر آیت ژباړه : (ستاسو لپاره تر هر څه بهتره او نیکه اقتدا په پیغمبر علیه السلام پسې دهنو هغه څوک چې دقیامت دورځی او دالله څخه دگټې او ثواب هیله لری، او دالله جل جلاله همیشه ذکر کوی .

۱۵- دسوره نجم (۱ او ۴) نمبر آیت ژباړه (قسم په هغه ستوری چې ولویږی چې ستاسی ملگری نه گمراه شوی دی، او نه هم باطل ته تسلیم شوی او نه هم دخپل ځانه څخه خبری کوی، دا قرآن فقط وحی الهی دی .

۱۶- دسوره نحل (۴۴) نمبر آیت ژباړه (نازل کړی موږ وتاته ذکر، پند، عبرت، قانون، دعمل قرآن ددی لپاره چې ته ئی واخلو ته واضح بیان کړی، او دوی سوچ او فکر وکړی . نو که متوجه شو هر هغه ذات متعال چې پالونکی، روزونکی، مدبر دعلویاتو څخه بیا تر سفلیاتو دتول عالم هستی دی، نومطابق دهر صنف دضرورت، کامیابی ددنیا او آخرت لپاره ددوی دتوان اوطاقت په اندازه مکلفیت غوره کړیدی، چې هغه دکلام الله اواحادیثو نبوی صلی الله علیه وسلم په پیروی کې نغښتی دی او که حقیقت ته تسلیم شونو دعالم بشریت خصوصاً داسلام ټول امت مشکلات، ناخوالی، کړاوونه او ذلت فقط داسلامی شریعت څخه لیری والی او کفری او شیطانی اصول او مقررات منل دی، ځکه چې عمل مصداق له نیت څخه دی، خصوصاً دټولی اسلامی نړی نننی حاکم واکداران ټوله مفسد، پلورل شوی پر کفارو او شیاطینو باندې دی او حتی داسلامی احکامو څخه ددوی بی خبری او ناپوهی ددی لامل گرزیدلی ده چې رعیت هم ځانو سره گمراه او داسلام له لاری څخه بیگانه کړی، که تیرو تاریخی واقعاتو ته نظر وکړو نو وینو چې په نامه مسلمانانو څومره د الله او دهغه درسول صلی الله علیه وسلم داحکامو په نه منلو او نه عملی کولو سره ستره جفا، خیانت او بی پروایي کړیده، لنډه دا چې دخپلی ټولنی (گران افغانستان) دا تیر شوی لنډ څلویښت کلن تاریخ په څومره زیاته پیمانه له غمونو او

کړاونو څخه ډک دی، او ددی ټولو ناخوالو مسئولین پخپله افغانی چارواکی دی او دالله جل جلاله اودهغه درسول صلی الله علیه وسلم په مقابل کې یې دجنگ اعلان کړیدی اکثره واکداران کفری نړی ته دخپلو جنایتونو له درکه تښتیدلی او بیرته هم هغو کفارو پر افغانی ټولنی مسلط او واکدار کړل، صلیبان او دهغوی بریځی چې دمال اومتاع پخاطر له خپل الله نه منکر دی، نوایا دوی به دافغان مسلمان ولس څه درد دواکړی، تیرو پنځلسو کلونو ته وگوری چې اشغالگرو کفارو دمجاهدینو اوماومت ددري وری کولو او تفرقی له لاری ټولی شیطانی دسیسی اوطوطعی پکار واچول خو الله الحمد چې دالله په فضل سره خنثی شوی، دمفسیدو چارواکو څخه افغان میرنی ولس آن تر دی اندازی ستړی اوخواشنی دی چې اسلام خو پریږده دیو انسانی نظام او رژیم په امید شپي سباکوی، دی افغانی اسلامی ټولنی ته کفارو او شیاطینو دانسانی نړی تر ټولو ځیرونکی او انسان وژونکی لیوان پر سر دقدرت کړیدی، اوبیا کله دولسی پاڅون او کله ژبنی، قومی، انشعابی، او تکفیری پاڅونونه په خپلو شیطانی کومکونو تقویه کوی، (ومکرو ومکرالله والله خیر الماکرین) فقط دا یو آیت مبارکه دقرآن عظیم الشان پخپل اصلی عبادت کی دمومنو مجاهدینو لپاره پډی شرط بس او کاپی دی چې د کفاروپه مقابله کې چې دجهاد او مقاومت مرچل وال تقوی او ویره دالله جل جلاله څخه خپله کړی او دصبر څخه کار واخلی او پر الله توکل وکړی نو راتلونکې نیک اودسعادت ابدی ژوند به ئی نصیب شی ان شاء الله .

بحران اخلاق در دنیای امروز

سید حسن

قرآن در مراحل مختلفی، پیروان خود را به سعی صدر و دوری از تندروی و توهین نکردن به ادیان دیگر امر می‌کند؛ چرا که اسلام دین کشتار و خونریزی نیست، بلکه ساحر قلوب و عقول است. تمام گُشته‌های غزوات پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم از هر دو طرف (مسلمانان و مشرکین) به سیصد نفر هم نرسید!

چطور می‌توان گفت این دین روشی اربابی و خونریز دارد؟

اسلامی که با کمترین هزینه‌ی کشتار در شبه جزیره جای گرفت، چطور ناجوانمردانه به این دین پرچسب‌های واهی می‌چسبانند؟

در حقیقت شعار اسلام، مسامحت و انسان دوستی است و این مشقی است که سینه به سینه به پیروان این امت رسیده و زندگی خلفای راشدین گواهی زرین بر مکارم اخلاق و دوری از فتن و افراط‌های بی جا است. حضرت عمر هنگامی که به شکلی ناجوانمردانه مجروح شد، به قتل عام تمام برده‌های مجوسی دستور نداد؛ بلکه یک جان در مقابل یک جان. گرچه با قتل سیدنا عمر دروازه‌ی فتنه شکسته شد، ولی سیدنا عثمان، خلیفه‌ی مظلوم و الگوی تسامح و از خودگذشتگی با فتنه همراه نشد و قول زرینش تا ابد در صفحات تاریخ جاودانه خواهد ماند: «وَاللَّهِ إِنَّ رَحَى الْفِتْنَةِ لَدَائِرَةٌ، قُطُوبَيَّ عُثْمَانُ إِنْ مَاتَ وَلَمْ يَحْرُكْهَا»؛ به خدا قسم، چرخ فتنه در حال گردش است، چه خوب است که عثمان بمیرد و این چرخ را حرکت ندهد!

حکام مسلمان باید با تعمقی بیشتر به سیرت حضرت عثمان بنگرند؛ با اینکه حاکم سرزمین‌های پهناوری از آسیا و آفریقا است، اما حاضر نمی‌شود به خاطر خودش حرمت مدینه و ساکنین این شهر را پایمال کند. متأسفانه شاهدیم که اکنون به خاطر یک سرزمین کوچک، صدها هزار نفر آواره و کشته می‌شوند. آفتنه‌ایی که در خاورمیانه شعله گرفته، معلوم نیست دامان چند سرزمین دیگر را بگیرد و چند هزار خانواده‌ی دیگر بی سر و سامان، و چه بسا کودکانی دیگر را بی‌خانمان گرداند.

اسلام دینی وحدت طلب و انس‌پذیر و راهگشا برای معضلات و ناهنجاری‌های اجتماعی در جوامع بشری است. پیامبر رحمت صلی الله علیه وسلم این نمونه را در جامعه‌ی مدنی نه تنها با مسلمین پیاده کردند، بلکه با یهود نیز تعهد شهروندی بستند و آنها را به عنوان یک شهروند پذیرفتند و تا وقتی که به تعهدات خود پای‌بند بودند، به آنها بها دادند و حرمت‌شان را به عنوان یک شهروند حفظ کردند. در فتح مکه، عفو عمومی اعلان شد: «إِذْ هَبُوا وَانْتُمْ الطُّلُقَاءُ»؛ بروید شما آزاد هستید. سبحان الله! نبی رحمت حتی شرط آزادی مشرکین مکه را مبنی بر اسلام آوردن آنها نکرد.

کجای تاریخ می‌توان این عفو، بخشش و اخلاق نیکو را یافت؟! مشرکین مکه که دشمنان سرسخت آن حضرت صلی الله علیه وسلم بودند، مدهوش از این فعل و اخلاق پیامبر، و عاشق و دیوانه‌ی الگوی رحمت، و از جان بر کفان اسلام و شهبسواران میدان عشق و دلباختگی شدند.

رهبر کره شمالی چه بیماری ای دارد؟

به گزارش جهان، رهبر جوان کره شمالی در چهار سال گذشته ۴۰ کیلو اضافه وزن داشته که خود نشانگر این است که وی احتمالاً بیمار است.

به نقل از خبرگزاری یونایتدپرس، کیم کوآنک جین، محقق موسسه مطالعات استراتژیک امنیت ملی کره جنوبی گفت: وضعیت کیم جونگ اون، رهبری کره شمالی نرمال نیست. اواخر ۲۰۱۱ که زمام امور کشور را به دست گرفت، ۸۹ کیلوگرم بود. اما حالا تخمین زده می شود بین ۱۲۰ تا ۱۳۰ کیلوگرم وزن داشته باشد.

این تحلیلگر کره جنوبی ادامه داد: رهبری کره شمالی احتمالاً از استرس زیادی رنج می برد و شواهدی از مصرف بالای الکل و استعمال زیادتر دخانیات وجود دارد. همچنین احتمال دارد وی دچار فشار خون بالا و مشکلات تنفسی باشد. استرس وی ممکن است از چالش های موجود در قدرت و خانواده اش ناشی شود.

وی گفت: اطلاعات مربوط به دولت و حکومت کره شمالی را از مردم عادی این کشور مخفی نگه می دارند بنابراین، نمی توان انتظار داشت که مسائل مربوط به وضعیت سلامت کیم جونگ اون علنی شو.

سرزمین شام، سرزمین برکت های الهی در امواج فتنه، گیر کرده و راه برون رفتی ندارد؛ این روایت مشهور چه قدر در این ایام معنای واقعی به خود گرفته است: «الْفِتْنَةُ تَأْتِيهِمُ لَعْنُ اللَّهِ مَنْ أَيْقَظَهَا»؛ فتنه خوابیده است، لعنت خدا بر کسی که فتنه را برانگیزد.

سرزمینی که وجب به وجب آن مدفن صحابه ای هم چون بلال و معاویه؛ و پهلوانانی هم چون خالد و صلاح الدین؛ و اندیشمندانی هم چون اوزاعی و ابن تیمیه است، در اوج خشونت و درگیری های خونین غوطه ور شده، دیگر حلقات درس و حضور هزاران نفر در مساجد را باید در تاریخ نظاره کرد و بر این سرزمین گریست.

بی اخلاقی، خشونت، تحمل نکردن یک دیگر، عدم تعامل و فتنه ها به اوج خود رسیده است و متأسفانه این موارد در تمام سطوح جامعه به وضوح حس می شود. ملتی که باید برای دنیا نظام اخلاق را برنامه ریزی می کرد، اکنون در منجلاب بحران اخلاق به دام افتاده و روز به روز بر این منش بی اخلاقی اش افزوده و صفات نیکوی سلف خود را به باد فراموشی سپرده است؛ «فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ». این آیه حال بغرنج مسلمانان است، حتی مصلحتی وجود ندارد که اوضاع نابسامان کشورهای اسلامی را به هم پیوند زد.

غرب، نظام بد اخلاقی و خشونت را در کشورهای اسلامی گسترانیده و متأسفانه مسلمانان هم در این نظام بدبو دست غرب را گرفته و همراه نسجیده ی بد اخلاقان و بی نزاکت های دنیا شده اند.

راه حل این اوضاع نابسامان بسیار ساده و فقط یکی است و آن هم رجوع به قرآن و سنت و مطالعه ی دقیق نیاکان و اسلاف این امت؛ به امید آن روز!

آفریقا و هفتاد سال واحد پول مشترک

بر مبنای همین ساختار و براساس توافقی، از سال ۱۹۶۵ یعنی زمان شکل گیری واحد پولی مشترک آفریقا تا سال ۱۹۷۵ میلادی صد درصد ذخایر ارزی کشورهای آفریقایی دارای 'واحد پولی مشترک' در بانک مرکزی فرانسه نگهداری می شد.

این میزان از سال ۱۹۷۵ میلادی تا به بعد به ۶۵ درصد کاهش یافت و در سال ۲۰۰۷ میلادی براساس توافق جدیدی ۵۰ درصد ذخایر ارزی کشورهای آفریقایی دارای واحد پولی مشترک در بانک مرکزی فرانسه نگهداری می شود.

نکته جالب توجه دیگر در واحد پولی مشترک آفریقا این است که هریک از کشورهای عضو این توافق می توانند تصاویر و طرحهای مورد نظر خود را بر روی پول ملی خود درج کنند ولی ارزش هر واحد از این پولهای ظاهرا متفاوت با یکدیگر برابر است.

این وضعیت موجب شده که طی ۷۰ سال گذشته بخش عمده ای از ذخایر ارزی و پولی آفریقا در بانک مرکزی فرانسه نگهداری شود و بر همین اساس دولت فرانسه توانسته است نفوذ قابل ملاحظه ای بر اقتصاد و گردش پولی در آفریقا داشته باشد که بی شک منافع سرشاری از این طریق نصیب پاریس شده است.

آمار موسسات مالی مستقل بین المللی نشان می دهد که در سال ۲۰۰۵ میلادی بیش از ۳ هزار و ۶۰۰ میلیارد فرانک آفریقا معادل ۷۲ میلیارد یورو از ذخایر ارزی آفریقا در بانک مرکزی فرانسه نگهداری می شد و این به منزله

کشورهای آفریقایی ۲۶ دسامبر سال ۱۹۶۵ میلادی به یک واحد پولی مشترک رسیدند که به 'فرانک آفریقا' موسوم شد. این واحد پولی که به ابتکار دولت فرانسه ایجاد شد با گذشت دقیقا ۷۰ سال و به رغم بروز فراز و نشیب های اقتصادی هم در اروپا و هم در آفریقا توانسته است تا کنون در بسیاری از مناطق آفریقا به بقای خود ادامه دهد.

کشورهای آفریقایی 'بنین'، 'بورکینا فاسو'، 'گینه بیسائو'، 'ساحل عاج'، 'مالی'، 'نیجر'، 'سنگال'، 'توگو'، 'جمهوری آفریقای مرکزی'، 'چاد'، 'کنگو'، 'گینه'، 'گابون' و 'کامرون' از جمله کشورهای هستند که واحد پولی مشترک آفریقا همچنان بر اقتصاد آنان حاکم است.

بسیاری از کشورهای آفریقایی طی ۷۰ سال گذشته یکی پس از دیگری به استقلال دست یافتند و به تبع آن تلاش کردند از چتر اقتصادی کشورهای استمارگر نیز خارج شوند.

برای مثال با استقلال کشورهای غنا، نیجریه و سیرالئون از استعمار انگلیس، واحد پول پوند نیز از این کشورها رخت بربست ولی نکته حایز اهمیت اینکه واحد پولی 'فرانک آفریقا' که کاملا تحت نفوذ و مدیریت فرانسه است همچنان در بسیاری از مناطق آفریقا حکمفرماست.

از جمله ویژگی های واحد پولی مشترک آفریقا آن است که بانک مرکزی فرانسه پشتوانه آن محسوب می شود.

مدیریت اقتصادی بخش بزرگی از آفریقا توسط فرانسه است.

گرچه طی سالهای گذشته و با ورود فعال و گسترده چین به آفریقا و سرمایه گذاریهای عمده پکن در قاره سیاه رقیب بزرگی برای فرانسه در این منطقه ظهور کرده ولی پاریس تا کنون توانسته است بخش بزرگی از برتری

اقتصادی خود را در کشورهای آفریقایی حفظ کند.

با این وجود به نظر می رسد که تمایل کشورهای آفریقایی برای همکاری با تمامی سرمایه گذاران از جمله چین از یک سو و نیز رقابت تنگاتنگ قدرتهای بزرگ از سوی دیگر، موجب خواهد شد آفریقا در آینده نزدیک به یک منطقه چند قطبی تبدیل شود و از حیطة نفوذ و انحصار یک یا دو قدرت خارج گردد.

در همین راستا 'آنگولا' از ابتدای ماه میلادی جاری 'یوان' را به عنوان واحد پول دوم خود پذیرفت.

آفریقای جنوبی به عنوان نخستین شریک تجاری چین در قاره آفریقا و زیمبابوه نیز پیش از این، واحد پول چین را به عنوان واحد دوم پولی خود پذیرفته بودند.

این در حالی است که 'اغنا'، 'نیجریه' و 'جزیره' موریس نیز ذخایر ارزی خود را به صورت 'یوان' نگهداری می کنند.

این روند بیانگر آن است که 'یوان' به تدریج در حال تبدیل شدن به واحد پولی فراگیر در آن دسته از کشورهای آفریقایی است که عضو واحد پول مشترک یعنی 'فرانک آفریقا' نیستند.

چین از سال ۲۰۰۹ میلادی به عنوان نخستین شریک تجاری آفریقا وارد مبادلات اقتصادی این قاره شد. در سال ۲۰۱۴ میلادی مجموع مبادلات اقتصادی چین با کشورهای آفریقایی بالغ بر دوهزار و ۲۲۰ میلیارد دلار برآورد شده است که تقریباً ۲۰ برابر مبادلات اقتصادی این کشور با آفریقا نسبت به سال ۲۰۰۰ میلادی است.

د همیشه اودی

ساتوا ۱۳ برکتونه

۱- هر اندام یی د الله ج ذکر کوی

۲- تکبیر اولی تری نه پاتی کیری

۳- کله چی ویده کیری نو ملائکی یی ساتنه کوی

۴- د رسول الله ص د سنتو پابندی به یی نصیب شی

۵- الله ج به یی فقیری لری او حاجت به یی پوره کری

۶- په اسمان کی موجودی تولی ملائکی ورته له الله ج نه د

بننی دعاگانی غواری

۷- د مرگ پر وخت به یی غوږ کی داسی غیبی اواز وشي ای

زما بنده! غم او ویره مه کوه ځکه چی زه له تا نه راضی یم

۸- د مرگ سختی به پری اسانه شی

۹- د کرام الکاتبین ملائکو قلم به هر وخت د ته د ثواب په

لیکلو بوخت وی

۱۰- الله ج به ورته د عبادت توفیق ورکړی

۱۱- زړه به یی هر یی هر وخت نرم وی

۱۲- د الله تعالی د نیکو بندگانو په صف کی به راپورته شی

۱۳- الله ج به پری د جنت هغه شراب وڅښی چی تر اوسه

پوری یی مهر ندی لری شوی

دامير المؤمنين د ټاکنې په اړه

د هیواد د وتلي، فقیه او محدث عالم

شیخ القرآن والحديث مولانا محمد اسماعیل رحمانی صاحب تحقیقی بیان

ان الله وملائكته يصلون على النبي يا أيها الذين
امنو صلوا عليه وسلموا تسليما.

اللهم صل على سيدنا وشفيعنا و مولانا محمد وعلى
اله واصحابه وذرياته و اهل بيته اجمعين.

مولای صل وسلم دائما ابدا = على حبيبک خير
الخلق کلهم

هو الحبيب الذي ترجى شفاعته = لكل حول من
الاحوال مقتحم

اما بعد : محترمو مومنانو وروڼو! په اسلام کې يوه
اهمه او ضروري مسئله د امامت کبری ده چې دا يوه
اهمه او ضروري مسئله ده چې علماوو پرې اوږده اوږده
بحثونه کړي دي، زه تاسې ته په مختصرو الفاظو باندې
په لسو مادو کې د دې مسئلې تشریح کول غواړم، الله
دې مونږ او تاسې ټولو ته پرې د عمل کولو توفیق
راکړي.

اول : دا چې امامت کبری څه ته ویل کیږي،
دوهم : فضيلت د امام عادل ، دريم ؛ شرعا د امامت
حکم يعنې نصب الامام څه حکم لري، څلورم : حکم د
امامت په شکل د کفايت سره ده او که په شکل د عين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وكفى والصلاة والسلام على رسوله

المصطفى وعلى اله واصحابه المجتبى

فأعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن

الرحيم

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً
قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا
تَعْلَمُونَ صدق الله مولانا العلى العظيم.

قد قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ
اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ : الإِمَامُ الْعَادِلُ ، وَشَابٌّ نَشَأَ
فِي عِبَادَةِ رَبِّهِ ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ.رواه
البخاري.

و قد قال عليه الصلاة والسلام: سُلْطَانُ الْعَادِلِ ظِلُّ
اللَّهِ فِي الْأَرْضِ؛ فَمَنْ أَكْرَمَهُ أَكْرَمَهُ اللَّهُ؛ وَمَنْ أَهَانَهُ أَهَانَهُ
اللَّهُ.. رواه البهيقي.

وقد قاله عليه السلام: الإِمَامُ جَنَّةٌ ، رواه البخاري.

سره ده، پنځم : د امام په نصب څوک مکلف دي ، که چا مخالفت وکړ نو څوک به گنهگاريږي، شپږم : نصب د امام څه حکم لري، دا حکم فوري ده او که بالتراخي ده، يعني ژر به امام درول کيږي او که به وخت ورکول کيږي، اووم : هغه خلک چې امام نصب کوي د هغو لپاره څه شرائط دي، اتم : دا چې د امام لپاره کوم شرائط دي، نهم : په يو ځای کې که درې ، څلور يا پنځه کسان د امامت لپاره وړ وبلل شي نو ترجيح به چا ته ورکول کيږي او لسم : طرق د نصب د امام.

دا څو خبرې دي چې کوشن به وکړو چې په مختصر ډول يې بيان کړو.

اول : علماوو بيان کړی چې امامت کبرا څه ته ويل کيږي، الموسوعة د دين يو مشهور کتاب ده چې ديرو لويو علماء کرامو تصنيف کړی ده، په هغه کې يې د امامت کبرا بهترين تعريف کړی ده.

الرياسة العامة في الدين والدنيا، خلافة عن النبي صلى الله عليه وسلم

امامت کبرا عبارت ده له هغې لويې مشرې نه چې دا مشري به هم په امورو د دين کې وي او هم به په امورو د دنيا کې وي، يعني رئيس عامه / اميرالمؤمنين / امام کبير مکلف ده چې د دين کارونه به هم برابروي او د دنيا کارونه به هم برابروي په داسې حال کې چې د نبی عليه السلام خليفه ده.

اوس دغه امير ته چې په رياست عظمی باندې مقرر شو، دې ته څه ويل کيږي؟ علماء بيان کوي چې دې سړي ته درې لفظونه استعماليدلی شي، امام هم ورته ويل کيږي، اميرالمؤمنين او خليفه هم ورته ويل کيږي، دا تعريف الموسوعة، الفقه الاسلامي او نورو علماوو هم رانقل کړی ده، علماء وايي چې دا الفاظ

متصادقه دي خو مترادفه نه دي، چې په کوم څه امام کبری صادقېږي په هغه اميرالمؤمنين او خليفه هم صادقېږي.

د امام فضيلتونه : نبی عليه السلام فرمايي : هغه ورځ چې ډيره سخته ورځ ده او هر سړی به په خپل غم کې وي، حتی روح او جسد به سره په مقابلې کې وي، روح به وايي چې زه له بدن سره نه وم او بدن به وايي چې زه له روح سره نه وم، په هغه ورځ کې چې چاته خوشحالی حاصلېږي په هغو کې يو عادل امام دی، رسول اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايي: سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل الا ظله، اوه ډلي دي چې الله تعالی به يې د عرش عظيم تر سيوري لاندې کينوي، هغه سيوری چې تر هغه علاوه بل سيوری نشته، يو له هغو نه عادل امام دی، د عادل مطلب دا چې د هر چا د حق خيال ساتي، حقوق ورکوي، د ظالم دظلم مخه نيسي- او په مظلوم باندې لاس نيسي، د عالم، عام سړي، مجاهد، يتيم او کونډې حيثيت ساتي، دې ته امام عادل وايي، الله جل شانہ دې ته دا منقبت ورکوي چې د قيامت په ورځ به د عرش عظيم تر سيوري لاندې وي.

نبی عليه السلام فرمايي: الامام العادل ظل الله في الارض، عادل امام په ځمکه کې د الله تعالی رحمت دی، دې کې شک نشته چې په کوم ملک کې عادل بادشاه وي، دا ملک ظاهرا او باطنا برابر وي، امن وي، کفار هلته ممنوع وي او د مسلمانانو حقوق ټول مکمل او پوره وي، نو دا رحمت ده، دې کې شک نشته.

نو رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي چې تاسي د دې عادل امام عزت کوئ: فمن اكرمه اكرمه الله، چا چې د امام عامة عزت وکړ، عزت دا معنی چې ويې مني او بيعت ورسره وکړي، نصرت ورسره وکړي، د امير او د پاچا اعزاز دا ده چې هغه ته دعاگانې وکړي، غيبت يې

ونه کړي، په هغه باندې خروج ونه کړي او مقابله ورسره ونه کړي، دا د امام عزت او اکرام ده، نو نبي عليه السلام فرمايي چې څوک د امام او سلطان اکرام وکړي نو الله تعالى به هغه سړی مکرم کړي.

دلته دوه احتمالونه دي، لومړی دا چې اکرمه الله يا خبر ده، يعني جمله خبریه ده، په خپل حال پاتې ده او يا خبریه ده خو په معنی د دعا ده، دواړه صحيح کيږي، نبي عليه السلام دعا کوي چې چا د امير عزت وکړ الله تعالى دې يې عزت وکړي، د نبي عليه السلام دعا مستجاب ده، نو چا چې د امير اکرام وکړ الله تعالى به په دنيا کې هم عزت ورکوي او په اخرت کې هم، او يا اخبار ده، نبي عليه السلام فرمايي چې څوک د امير اکرام وکړي الله جل جلاله به يې اکرام وکړي، نو د الله تعالى اکرام دا ده چې په دنيا کې به په امن وي، په دين کې به يې کمال وي، له ظالمانو په خلاص وي او په اخرت کې دا ده چې جنت ته به يې داخل کړي، او نبي عليه السلام وايي څوک چې د امير اهانت وکړي، د امير اهانت دا ده چې بيعت نه ورسره کوي، نصرت يې نه کوي، دعا نه ورته کوي، په امير پسې خبرې کوي او د امير په مقابل کې باغيان تقويه کوي، نو نبي عليه السلام وايي چې: اهانته الله، دی به په دنيا کې هم بې عزته کيږي او په اخرت کې به هم سپکيږي، يعني دوزخ ته به داخلېږي.

امير ته الله تعالى ډير عزت ورکړی، رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: الامام جنة. يعني امام سپر ده، مطلب دا چې د ظالمانو او دښمنانو ظلم بندوي او توري بندوي، په ده باندې اثر نه راځي، نو دی داسې حيثيت لري لکه سپر، نو چيرته چې صحيح امام حاکم وي نو هغه ملک به له کفارو او ظالمانو محفوظ وي، هلته به اسلام حاکم وي، امن به وي، د ظالمانو لاس به نيولی وي

او په مظلومانو به لاس راکش کول وي، الله جل شانہ امير ته ډير عزت ورکړی ده نو اکرام او عزت ضرور ده. اوس خبره دا ده چې د امير جوړول څه حيثيت لري او په اسلام کې څه حکم لري؟، علامه نسفي په عقائد نسفي کې بيان کوي چې د امير جوړول د مؤمنانو لپاره د وجوب حيثيت لري، دی ليکي: لا بد لهم من نصب الامام، لتنفيذ الاحكام و اقامة الحدود، و سد الصفور، و اخذ الصدقات، او.....، دلته لاید لفظ ويل شوی، دا لفظ په واجبو امورو کې استعمالېږي، نسفي صاحب په عقائد نسفي کې بيان کوي چې د شرح عقائد په ۱۱۰ صفحه کې دا ليکل شوي چې د مومنانو لپاره ضرور ده چې خامخا به امام جوړوي، دا په مرتبه د وجوب کې ده، علامه تفتازاني رحمه الله د شرح عقائد په ۱۱۰ صفحه کې ليکي چې نصب د امام واجب دي، ده د وجوب لپاره اجماع دليل وړاندې کړی ده، فرمايي چې د ټول امت اجماع ده چې د امام تقرر واجب دی، خامخا به امام مقررېږي، که څوک امام ونه دروي نو دا خلک گنهگارېږي، علامه نووي رحمة الله عليه د مسلم شريف د شرحې په ۱۲۰ صفحه کې ليکي چې نصب د امام واجب ده، وجوب يې په اجماع د امت سره ده، علامه ماوردي رحمه الله د احکام سلطانية په ۵مه صفحه کې دا بيان کړی ده چې په اجماع باندې ثابته ده چې د امام درول په مؤمنانو باندې واجب ده، علامه قرطبي رحمه الله په خپل تفسير کې په صفحه ۲۶۴ او ۲۶۵ کې بيان کړی چې په مؤمنانو باندې واجب ده چې نصب د امام به کوي، او دا وجوب يې هم په اجماع سره ده او د موسوعة د دريم جلد په ۲۱۷ کې هم همدا بيان رانقل شوی او په ډيرو کتابونو باندې حوالې ورکړل شوې دي، ليکلي يې دي چې نصب د امير او امام په مؤمنانو باندې واجب ده او وجوب يې په اجماع د امت سره

ثابت دی، اجماع د امت له دلائل اربع نه یو قطعي دلیل دی، او نورو فقیهو علماوو هم په دې اړه بیانونه کړي دي خو موږ په دې باندې اکتفی کوو.

اوس راځو دې ته چې دغه وجوب کفایي ده او که عیني ده، په هر سري لازم ده او که نه، لکه د جنازې نوځ دغسې ده او که د صلاة ظهر غوندې ده، صلاة ظهر په هر مکلف مومن باندې لازم ده او صلاة جنازه بیا په هر سري نه ده لازم، ټول علماء کرام وایي چې دا واجب کفایي ده، علامه ماوردي رحمه الله لیکي چې واجب کفایي ده، په ټولو نه بلکه په بعضو باندې لازم ده، که بعضي پرې عمل وکړي او امام قایم کړي؛ د نورو غاړي پرې خلاصي دي، د موسوعي د دریم جلد په ۲۱۷ صفحه کې لیکي چې دا واجب ده خو کفایي.

اوس خبره په دې کې ده چې اقامت یې هر مومن کولی شي؟، علماء وایي چې داسي نه ده چې هر مومن کولی شي امام ودروي، داسي نه ده بلکه دوه ډلې په دې باندې مکلفې دي، هغه اهل اختیار، یعنی هغه چې شریعت ورته د امام درولو اجازه وکړي چې اهل حل والعقد ورته ویل کیږي او بل هغه کسان چې اهلیت د امامت پکې وي، مثلاً لس کسان دي، په دوی کې هر یو د امام کیدو اهل ده، او بل اهل حل والعقد مثلاً لس زره کسان دي، دوی هر یو د کولی شي چې د امام انتخاب وکړي، په دوی کې که لس کسان، شل یا سل کسان دا کار وکړي، د نورو غاړي پرې خلاصي دي، او که لس یا پنځلس کسان چې د امامت اهل دي او یا لس زرکسان چې د امام د انتخاب کولو اهل دي، دوی که ټول غلي کيني نو د ټولو غاړي بندي دي، نو د امام په انتخاب خاص کسان مکلف دي؛ ځکه دا د هر چا کار نه ده بلکه د خاصو خلکو کار ده، علماوو د دې بیان کړی ده، موسوعي د جلد ثالث په ۲۱۷ کې دا خبره کړې او ماوردي

صاحب د احکام سلطانيه په ۵ او ۶ صفحه کې دا بیان کړی.

اوس خبره دا ده چې پخوانی امام وفات شو یا معزول شو یا په یو شکل د اشکالو مخکینی امام ختم شو؛ نو انتخاب د امام واجب فوري ده او که واجب بالتراخي ده؟، علامه قرطبي او علامه ماوردي رحمهم الله فرمایي چې دا واجب فوري ده او وخت ورکول پکې روا نه دي، اهل حل والعقد او د امامت اهل خلک دا حق نه لري چې ټیم ورکړي او ووايي چې یوه میاشت یا زیات وخت ورته وگورو او مشورې پکې وکړو، په دې ډیر دلائل دي، یو دا چې رسول الله صلی الله علیه وسلم له رحلت مخکې داسي خبرې کړې چې هغه د ابوبکر صدیق رضی الله عنه په امامت باندې دال دي، نبی علیه السلام حکم وکړ چې د مسجد نبوي ټولي دروازې بندې کړئ، یوازي خوځا دروازه چې د ابوبکر صدیق رضی الله عنه دروازه وه، هغه دي خلاصه وي، محدثین حضرات له دې نه دا استنباط کوي چې د بني علیه السلام له وفات وړاندې دا خبرې په دې باندې دلیل شو چې ابوبکر صدیق رضی الله عنه به خلیفه کیږي، نو نبی علیه السلام مخکې له مخکې داسي اشارې وکړې، دا اشاره دې ته ده چې امام درلود او د امیر انتخاب بالفور ضروري ده، او بل امام بخاري صاحب حدیث رانقل کړی چې رسول اکرم صلی الله علیه وسلم فرمایلي چې: ما قصد وکړ چې ابوبکر صدیق او د هغه زوی را وغواړم او وصیت ورته وکړم خو بیا دا خبره راته واضحه شوه چې الله تعالی کومه اراده وکړي هغه اراده یې نه بدلیږي، نو الله تعالی له ابوبکر صدیق رضی الله عنه نه خبره بلې خوا ته نه اړوي، مومنان بل څوک نه مني، نو له دې وجې مي دا وصیت ونه کړ، علماء کرام استنباط کوي چې دا د ابوبکر صدیق رضي الله عنه ته اشاره ده،

نشی تعینولی، هغو ورته وویل چې (منا امیر ومنکم امیر)، یو امیر به ستاسې وي او بل زموږ، ابوبکر صدیق رضی الله عنه ورته وویل چې امیر به یو وي او له موږ نه به وي، ما له نبی علیه السلام نه اورېدلي چې امر به له قریشو وي، هغوی ټول تابع شول، فی الحال بیعت وشو او خلیفه تعین شو نو پس له هغه نه جنازه او تدفین وشو، دا ټول په دې لاندې دلایل دي چې فوریت لازم دی، او علامه قرطبي رحمه الله د خپل تفسیر په اول جلد کې رانقل کړي چې امیر د مومنانو په کومه علاقه کې اوسېږي او وفات شي نو د هغې نژدې علاقې علماء او اهل حل والعقد به راجمع شي او امیر به تعین کړي، نو له دې ټولو نه معلومیږي چې فوریت لازم ده وخت ورکول غلط ده، نو اوس که څوک وایي چې په دې کې باید ټیم ورکړو، تغیر ورکړو نو په دوی کې خو یا دا ده چې مطالعه یې نه ده کړې او یا دا چې تجاهل کوي، خامخا په دې دوو کې یوه خبره شته، یا یې مطالعه نه ده کړې او حدیثو ته نه دي متوجه شوي او یا دا ده چې تجاهل کوي، خبر دي خو قصدا داسي کوي، داسي باید ونشي، سړی باید حق ته تابع شي، امیر فی الحال باید تعین شي؛ ځکه په تاخیر کې خامخا فساد راځي، یوه ډله هلته، بله هلته او بله هلته راپورته کیږي؛ نو فتنه او فساد راځي او د مومنانو اتفاق او اتحاد ختمیږي؛ نو په دې کې تعجیل ضرور ده او تاخیر نه ده روا.

د امیر د تعین لپاره اکثره علماء کرامو دوه طریقې رانقل کړې دي؛ مگر علامه قرطبي، ماوردي او د مسوعې علماء کرامو رحمهم الله درې طریقې ښيي خو علامه قرطبي یوه طریقه بله هم زیاتوي او څلور یادوي.

علامه ماوردي او موسوعه په دوو طریقو کې یوه دا ښيي چې مخکینی امیر یو کس د امارت لپاره تعین کړي، دا په اجماع د امت سره ثابت ده چې هیڅ شک

پکې نشته، دوهمه طریقه دا چې شورا تعین کړي او هغه بیا امیر مقرر کړي لکه د عمر رضی الله عنه په کیسه کې چې یاده شوه او بله طریقه دا چې اهل الحل والعقد امیر تعین کړي، دا درې طریقې علماء کرامو رانقل کړې، خو علامه قرطبي رحمه الله څلورمه طریقه دا ذکر کړې ده چې یو کس په زور یوه باچایي ونیسي، دا باچا داسي سړی وي چې د کفر شائبه پکې نه وي، نور که فاسق او یا گنهار هم وي، نو ده چې کله تغلب حاصل کړ نو دی امیر دی، علامه قرطبي او نور علماء کرام وایي چې که دی امیر نشي او بیعت ورسره ونشي نو له دې فتنې نه نورې فتنې پیداکیږي او اختلافات زیاتیږي، نو خلک به د فتنو د زیاتیدو د مخنیوي لپاره له دې امیر سره بیعت کوي.

نو د امیر د ټاکلو یوه طریقه دا ده چې اهل حل او عقد به یې ټاکي، اهل حل والعقد هغه کسان دي چې دغه شرطونه پکې وي، اول دا چې عادل به وي، فسق به یې نه وي معلوم او د دین خلاف کارونه به نه کوي، دوهم دا چې د امام په شروطو علم لري او دریم دا چې مدبر به وي او د دنیا په کارونو به هم پوهیږي، دا درې شرطونه چې په هر چا کې وي هغه د اهل حل والعقد او صاحب اختیار کیدلی شي، هغه که لوی عالم مدرس وي او که نه وي خو له مخورو څخه وي.

او د امیر لپاره شرطونه علماء کرامو یو څو شرطونه اتفاقي بیان کړي دي، لومړی دا چې مسلمان به وي، دوهم دا چې نارینه به وي، دریم دا چې مکلف، یعنی بالغ او عاقل به وي، څلورم دا چې حر، یعنی ازاد به وي، پنځم شرط یې کفایت ده، یعنی د ملک کارونه به کولی شي، دا کفایت عام ده که خپله یې کولی شي او که یې د مرستیال او معاون په واسطه کولی شي.

او د کفایت شرطونه بیا دا دي چې سیاسي انسان به وي، شجاعت به لري، علم به ورسره وي، د کفارو مقابله به کولی شي، دغه هغه اتفاقي شرائط دي.

علما بیان کوي چې په یو ملک کې درې یا څلور داسي کسان وي چې په یادو شرطونو پوره وي نو په دوی کې به څوک انتخابیږي؟ دوی بهترینې خبرې کړي دي، که داسي وي چې په هغه ملک کې جهاد راوان وو او جرأت ده ضرورت وو؛ نو دلته به په دوی کې باجراته سړی او ډیر شجاع سړی مقررېږي، علمیت ته به یې نه کتل کیږي بلکه جرأت ته به ترجیح ورکوي، او که داسي وي چې په یو ملک کې فتنې، بدعتونه او اختلافونه زیات پیدا شوي وو نو په دې صورت کې به هغه څوک امیر ټاکل کیږي چې ښه علمیت لري او قوي عالم وي، او که په دې ټولو کې سره برابر وو نو بیا به مشر غوره کیږي او که په دې کې هم سره برابر وو نو بیا به هغه څوک امیر ټاکل کیږي چې ملگري ډیر لري او اتباع یې ډیر وي.

اوس خبره دا ده چې کوم کسان امیر ټاکي، یعني اهل الحل والعقد، په دوی کې اندازه او عدد شته که نشته، یو قول داسي را نقل شوی چې په دوی کې به د ټولو اطرافو اهل حل او عقد خلک وي، خو دا قول د ټولو علماء کرامو په نزد مردود قول ده، دوی وایي د ټولو اطرافو اهل حل او عقد ضروري نه دي بلکه هغه کسان چې تولید یې په اسانه سره کیدلای شي، هغه که لږ وي او که ډیر وي، دا کفایت کوي، د دې کسانو په تعداد کې هم قولونه دي، لومړی دا چې دوی به ۴۰ کسان وي، دا قول هم رد شوی، بل دا دی چې ۵ کسان به وي، بل قول دا دی چې ۱ سړی هم کفایت کوي، احناف وایي چې څو کسان به وي خو متعین عدد ضروري نه ده، که ۵ وو

که ۱۰ وو او که ۲۰ وو؛ نو دا کافي دي د امیر د تعیین لپاره.

ټولو علماء کرامو رانقل کړي چې کله امیر تعیین شو نو بیا یې په ټولو مومنانو بیعت او اطاعت واجب ده، که څوک یې اطاعت نه کوي هغوی عاصیان دي، ځکه مخالفت کوي له واجبو نه، مخالفت کوي له اجماع نه او مخالفت کوي د نبی علیه السلام له قول نه، هغه فرمایي: اسمعوا و اطیعوا و ان استعمل علیکم عبد حبشي رأسه کزبیه، نبی علیه السلام وایي چې که په تاسي باندې امیر مقرر شو هغه اگر که حبشي-وي تک تور وي او سړي هم وروکس وي نو د دې به خامخا خبري اورئ او اطاعت به یې کوئ.

اوس به اخیري خبرې ته راشو، په دې اواخرو کې امیرالمومنین ملامحمد عمر مجاهد رحمه الله وفات شو، امیر ته اشد ضرورت ده، اهل حل والعقد علماء را ټول شول چې تعداد یې شلوکسانو ته رسید، دوی ملا اختر محمد منصور حفظه الله د امیر په توگه تعیین کړ، اوس دې ته گورو چې د ده تعیین بالکل شرعي حیثیت لري؛ ځکه د امام شرائط پکې موجود دي، مسلمان ده، حر/ازاد ده، مکلف ده او د باکفایتی امتحان یې ورکړی، علم لري او ملگري یې هم قوي خلک دي، دی په شرحي حیثیت کې امام ده او د امام شرائط پکې موجود دي.

منصور صاحب چې هر چا تعیین کړی دی، هغه خلک علماء دي، د همدې وخت زبدة خلک دي، عادلان دي، عالمان دي او مدبرین دي، په دې ټولو اړخونو کې یې امتحان ورکړی، نو دې کې شک نشته چې منصور صاحب شرعي امیر دی، اوس په ټولو خلکو د ده اطاعت او بیعت واجب دی، که څوک مخالفت کوي هغه بې له شک او شبهې نه په حرامو کې ده، او که څوک په دې کې څه خبره لري چې دا ستا خبره غلطه ده نو دا

خوره وينا

ابو دردا رضي الله عنه دمرگ په مهال کي وويل: زه تاسو ته يو حديث بيانوم کوم چي ماله رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اورېدلي دي، نبي عليه السلام وويل: دالله جل جلاله بندکي داسي کوه، لکه چي ته هغه ويني، که داسي کيفيت ستا په برخه نشي، نو بيا په خيال کي داسي ساته، چي الله جل جلاله تا ويني، خپل ځان په مرو کي شمېر کړه، خپل ځان په ژونديو کي مه شمېر ه، چي بيا نه په کوم خبره خوشحالهېږي اونه په کومه خبره غمجن کېږي، دمظلوم له بېرا څخه ځان وساته، ځکه چي دمظلوم بېرا سمدستي قبلېږي، په تاسو کي چه څوک دماخستن اودسهار لمانځه ته په هرڅومره تکليف کي هم په جماعت کي کړوند کولايشي، ودي کړي. (رواه الطبراني، ۶/۱۶۵)

علامه جلال الدين سيوطي رحمه الله عليه

په ۹۱۱ هجري کې وفات شوی. فرمايلي يې دي. چې ۹ سورتونه بنده له ۹ شيانو نه بچ کوي.

- ۱-سورت الفاتحه سړی د الله تعالی له غضب نه ساتي.
 - ۲-سورت یاسین سړی د قیامت په ورځ له تندې څخه ساتي.
 - ۳-سورت الواقعة سړی له غریبۍ او فقر څخه ساتي.
 - ۴-سورت الملک (تبارک الذي) سړی د قبر له عذاب څخه ساتي.
 - ۵-سورت الکوثر سړی د دښمنانو له دښمنۍ څخه ساتي.
 - ۶-سورت الکافرون سړی د مرگ پر وخت له کفر څخه ساتي.
 - ۷-سورت اخلاص (قل هو الله احد) سړی له منافقت څخه ساتي.
 - ۸-سورت الفلق سړی د حسد کونکو له حسد څخه ساتي.
 - ۹-سورت الناس سړی له وسوسو څخه ساتي.
- (د علم او حکمت ويناوې)

گز او دا میدان، کتابونه به راواخلو، کتاب نه زما خیال او پروا ساتي او نه ستا، بس په کتاب به کینو، که په کتاب کې پر شوو نو بس بیا چې څوک څه وایي او مخالفت کوي، بالکل موږ ورسره یو او که پره شول نو باید له دې مخالفت نه لاس واخلي، دا اجتماع دي نه خرابوي او دا پاکې ویني چې په اسلام باندې تویه شوې دا دي نه خرابوي، او که مخالفت کوي نو ټوله مظلومه په دوی باندې ده، بس دوی او الله تعالی یې سره پوهیږي.

دا زما څو خبرې وې چې تاسي ته مي وکړي، دا مې ذمه واري وه، دا د هر عالم ذمه واري ده چې باید پوره یې کړي، الله تعالی دې موږ ټولو ته په دې خبرو باندې د عمل توفیق راکړي او الله تعالی دي ټولو ته د خپل امیر ښه اطاعت ورکړي او الله تعالی دي امیر ته توفیق ورکړي چې په صحیح طریقه د مسلمانانو، مجاهدینو او اسلام خدمت وکړي.

سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العلمين.

غربي اشغالگر

اوپه اسلامي نړۍ کې د تعلیم سیکولریزه کول

لیکنه: مولوي عبدالهادي (مجاهد)

بنسټ ایښودونکي (لورد میکالي) استراتیژي ډېره واضحه وه چې ویل به یې: (مونږ باید په هندوستان کې داسې یو نسل وروزو چې وینه او جسم یې هندوستانی، خو فکر، فرهنگ او اراده یې انګلیسي-وي، ترڅو د هندوستان د نیمې وچې د پراخو پرګنو په تسخیرولو کې زموږ خدمت وکړای شي).

د عربي نړۍ د تسخیر لپاره هم انګریزي استعمار د تعلیم له وسیلې څخه کار واخیست. کله چې په ۱۸۸۲م کې مصر د انګریزانو په لاس سقوط وکړ، نو د انګلستان د هغه وخت حکومت د مصر له انګریز حاکم (لارډ کرومر) څخه وغوښتل چې په مصر کې د انګریزي تسلط د ټینګولو لپاره یې چې هر څه ته ضرورت وي د برتانیې له مرکزي حکومت څخه دې یې وغواړي.

د دې پر ځای چې (لارډ کرومر) د برتانیې له حکومت څخه پوځي وسائل او پوځونه وغواړي هغه ورڅخه د (تعلیم ماهرین) وغوښتل. د برتانیې حکومت د (لارډ کرومر) د غوښتنې په ځواب کې هغه ته (ډوګلاس ډنلوپ) چې د لاهوت (مسیحي دینیاتو) د شاهي فاکولتې فارغ التحصیل مسیحي عالم وو وروولېږه.

(ډوګلاس ډنلوپ) د مصر- لپاره داسې یو د تعلیم نظام او نصاب جوړ کړ چې هم یې د (الأزهر) د تعلیمي او

د تعلیم عملیه او تعلیمي نصاب د نسلونو د جوړولو قالب دی، او قالب چې هر شکل ولري په هغه کې اچول شوی شی به هم په هماغه شکل راوځي. دا نامعقوله ده چې قالب دې مستطیل شکل ولري، خو څوک دې له هغه څخه د دایروي شي د جوړېدلو تمه وکړي. که تعلیمي نظام او نصاب د غرب په خوښه جوړ شوی وي نو په طبیعي ډول به د هغه نصاب لوستونکي د غرب پر لاره ځي. او که نصاب د اسلام مطابق جوړ شوی وي، نو لوستونکي به یې هم د اسلام پر لاره ځي.

غربي هېوادونه چې څومره د مسلمانانو له جهاد څخه په وېره کې دي په هماغه اندازه په اسلامي نړۍ کې د پوهې او ویښتیابه له خپرېدلو هم په وېره کې دي.

همدغه سبب دی چې هر کله غربي استعمار کوم اسلامي هېواد لاندې کړی نو تر هر څه دمخه یې دهغه هېواد تعلیمي نصاب د خپلو اهدافو د خدمت لپاره عیار کړی او د نصاب مضامین او مفردات یې په داسې ډول انتخاب کړي چې لوستونکي یې باید په پوره اخلاص د استعمار په خدمت کې پاتې شي، او نور هېڅ ډول مفکوره او د آزادۍ احساسونه لري.

د تعلیم له لارې د ولسونو په اشغالولو کې په هندوستان کې د برطانوي استعمار د تعلیمي نصاب د

معنوي تأثير مخه ورباندې ونيوله، او هم يې د وخت په تېرېدلو په مصر کې د داسې يونسل روزنه او پالنه وکړه چې د مصر راتلونکي يې له اسلامه بيگانه او د انگرېز په رنگ کې رنگ کړ. او کله چې د مصر- تعليمي نصاب سيکولر (بې دينه) شو نو په هغه پسې تقريباً د ټولې عربي نړۍ تعليمي نصابونه (سيکولر) شول، او حکومتونه يې هم د غرب پر لاره روان شول، چې تر ننه لاهم روان دي.

د همدغې استراتيژۍ پر اساس په نولسمې او شلمې ميلادي پېړۍ کې استعماري دولتونو لکه برتانيې، فرانسې، روسيې، پرتغال، هسپانيې او ايټاليې د اسلامي نړۍ په خپلو مستعمراتو کې داسې نسلونه وروزل چې د مستقيم استعمار تر ختمېدو وروسته هم د سلگونو کلونو لپاره په خپلو هېوادونو کې د استعماري سياستونو د تطبيق او دوام ضمانت ورکوي، او همدغه د استعمار په نصاب روزل شوی نسل د اسلامي شريعت او اسلامي ارزښتونو په له منځه وړلو کې تر استعماري ځواکونو زيات فعال او سخت زړې دي.

د دغې استعماري تعليمي استراتيژۍ نتيجه دا راووتله چې هر څومره چې په اسلامي هېوادونو کې مکتبونه، پوهنتونونه او نورې تعليمي ادارې ډېرېږي په هماغه اندازه خلک له اسلام څخه لرې کېږي او ټولنې د اخلاقي لويدنې په لور سوق کېږي، او حاکمان يې چې د همدغو استعماري نصابونو حاصل دي غلامۍ ته پر ازادۍ ترجيح ورکوي، او ټول هغه خلک چې د ازادۍ پر لرلو تاکيد کوي او کار ورته کوي په ارتجاع، بنسټ پالنې او له تمدن څخه په ليرې والي تورن کېږي، چې سزا يې پرته له زندان، تبعيد او قتل بل څه نه وي.

د دې لپاره چې غرب د ټولې اسلامي نړۍ د هېوادونو په تعليمي نصابونو کې د اسلام تاثير له منځه

وړي وي، او يا يې لږ ترلږه کم کړي وي نو د ملگرو ملتو نړيواله مؤسسه يې وکاروله، او په ۱۹۷۷م کال کې د يونسکو (د ملگرو ملتو د تعليم او فرهنگ د څانگې) په چوکاټ کې يې يوه تعليمي اداره جوړه کړه چې نوم يې (اسلام او غرب) وو. د دې ادارې مشري په ملگرو ملتو کې د برتانيې پخواني سفير (لارډ کارادون) کوله. دې ادارې ۳۵ غړي لرل چې ۱۰ يې د اسلامي ممالکو د (سيکولرو) حکومتونو استازي ول او پاتې ۲۵ يې د اسرائيلو او غربي هېوادونو غړي ول.

د (اسلام او غرب) دغې ادارې پدې موضوع کار کاوه چې څنگه په تعليمي نصابونو کې د اديانو ترمنځ په مشترکو نقطو ترکيز وکړي، او په نصابونو کې د داسې مضامينو او مفاهيمو مخنيوی وکړي چې (دين) ورکې د (سلوک) لپاره معيار ټاکل کېږي.

دې ادارې د ټولو اسلامي هېوادونو نصابونه پداسې ډول جوړ کړل چې د اسلام تاثير ورڅخه له منځه يوسي او يا يې تر ممکنه حده کم کړي. او د اسلام په عوض ورکې نور نظريات لکه (قوميت) (وطنيت)، (ژبپالنه) او داسې نور په تعليمي نصابونو کې د ملي ايډيالوژيو په حيث ورشامل کړي.

د دې ادارې د فعاليتونو يو مثال په مصر کې دا وو چې د نصاب تر تبديلي دمخه د مصر د نصاب د تاريخ په مضمون کې د (فرعوني تاريخ) برخه يوازې ۷۵ صفحې وه، خو تر تبديلي وروسته ۳۱۷ صفحو ته پورته شوه.

او همدارنگه تر تبديلي دمخه په نصاب کې د اسلامي تاريخ برخه ۲۰۷ صفحې وه، خو تر تبديلي وروسته دغه برخه ۳۵ صفحو ته راکښته شوه.

همدغه فارموله تقريباً په ټولو اسلامي هېوادونو کې تطبيق شوه، ځکه چې د نه تطبيقولو په صورت کې

هېوادونه د(یونیسکو) له سازمان څخه وېستل کېدل، او شهادتنامو یې په غربي نړۍ کې خپل (قبولیت) له لاسه ورکاوه.

پورتنیو حقیقتونو ته په پام سره ویلی شو چې رسمي تعلیمي نظام په اسلامي نړۍ کې د غرب تر ټولو خطرناکه وسیله ده. او تر څو چې دغه وسیله د غرب په خوښه چلېږي نتایج به یې هم هغه ډول راوځي چې غرب یې غواړي.

په اسلامي نړۍ کې د غرب لپاره د غربي ډوله تعلیمي نصاب او نظام د افادیت په اړه د امریکا یو مهم پالیسي جوړوونکی شخصیت دواشنگټن د نږدې ختیځ لپاره دستراتیژیکو مطالعاتو دانستیتیوټ پخواني مدیر (رابرټ سوتلوف) چې د امریکا حکومت ته د اسلامي هېوادونو په اړه پالیسي جوړوي او د امریکا د نویو محافظه کارانو (مسیحي افراطیانو) له ډلې څخه دی په اسلامي نړۍ کې د تعلیم په اړه وایي :

په عربي او اسلامي نړۍ کې امریکایي تعلیمي ادارې یوازې د لوړې سويې تعلیمي ادرې ندي، بلکې هغه د عربي او اسلامي ټولنو د امریکایي کولو لپاره د امریکا د استراتیژیکې جگړې سړي (پټ) لښکر دی).

د (رابرټ سوتلوف) دغه امریکایي پټ لښکر رښتیا هم ټوله اسلامي نړۍ له جگړې پرته د امریکا لپاره فتح کړه، ځکه چې دغه تعلیمي نظام د مسلمانانو له نویو نسلونو څخه حقیقي اسلام پټ کړ، او د هغه پر ځای یې داسې یو څه د اسلام په نامه ورته معرفي کړل چې هغه یا اصلاً اسلام ندی، او یا یو تحریف شوی، مسخ شوی او د غرب په خوښه برابر شوی اسلام دی.

غرب د مسلمانانو د تعلیمي نصابونو په بدلولو کې د روسانو په څېر له بېرې کار نه اخلي، بلکې د هغه انگریزي

متل مطابق چې وایي : (کار په کراره کوه خو پداسې شکل چې تاثیر یې یقیني وي) په کراره او تدریج سره د مسلمانانو د تعلیم او تربیې نصابونه بدلوي.

غربي استعمارګرو هېوادونو د (یونیسکو) او نورو مؤسساتو په توسط د اسلامي هېوادونو په نصابونو او تعلیمي نظام کې څو اساسي تغیرونه راوستل چې ځینې یې په لاندې ډول دي:

۱ - په مسلمانو هېوادونو کې د غربي ژبو او ادبیاتو خپرول او بیا همدغه ژبې د تعلیم او سیاست ژبې ګرځول. غرب لدې لارې خپل ټول سیاسي، اجتماعي، اخلاقي او فلسفیانه مفاهیم او نظریات د مسلمانانو د نوي نسل مخې ته کېښودل، او نوی نسل یې ورباندې له اسلام، اسلامي تاریخ، اسلامي تمدن او اسلامي ټولنیزو ارزښتونو مصروف کړ، چې په نتیجه کې غربي فرهنگ او معلومات ورته اصل وګرځېدل، او اسلامي معلومات ورته داسې یو څه وګرځېدل چې د دوی په اند په عملي ژوند او پرمختګ پوري اړه نه لري.

۲ - په نصابونو کې د دیني او اسلامي ټولنیزو مضامینو اندازه لږ کړای شوه، او د هغو پر ځای رسم، هنر، غربي ډوله مدني او اجتماعي زده کړو او د غرب تاریخ او پرمختګونو ته ځای ورکړ شو.

۳ - د ژبې او ادبیاتو کتابونه یې له دیني موادو او مفاهیمو خالي کړل، او دیني مفاهیم یې په بې کیفیته، بي روحه او بې واقعیته شکل یوازې د (دینیاتو) په کتابونو کې محدود کړل.

۴ - له نصابونو څخه داسلام فتوحات، پر نړۍ د اسلامي تمدن احسانونه او د اسلام د مشاهيرو په هکله معلومات لیرې شول، او پر ځای یې د اروپا او امریکا تاریخ، د غرب لشکر کشی، د غرب مشاهیر، فیلسوفان،

شاعران، مخترعين، سياسي مشران او پوځي افسران د مسلمانانو نويو نسلونو ته د (ماډل) په حيث معرفي شول.

د غرب دې ټولو تعليمي هڅو اسلام په يوه نيمگړي، تحريف شوي او بېرته پاتې شکل نوي نسل ته تقديم کړ، چې نتيجه يې له اسلام سره د نوي نسل په (بې رغبتۍ) کې راووتله. او دا طبيعي خبره ده چې که يو څوک د يو څه په اړه بې رغبت وي نو ولې به له هغه څخه د دفاع په لار کې قربانۍ ته حاضرېږي؟

د شلمې پېړۍ له پيل راهيسې چې امريکا پر اسلامي نړۍ او په عمومي ډول پر شرق د تسلط کومې هڅې پيل کړې دي په هغو کې يې په مسلمانانو کې د سيکولر (لادين) تعليم د مسلط کولو خطرناکې هڅې هم پيل کړې دي چې پدې کار کې تر اروپايي استعماري هېوادونو هم ډېر مخه تللې ده.

امريکايانو د اسلامي نړۍ د تعليم او تربيه تقريبا ټول وزارتونه دېته اړويستلي دي چې خپل نصابونه، لوائح، قوانين او تعليمي ماحول پر سيکولر (په دين نه ولاړ) بنسټونو ودروي، ځکه هغوی پوهېږي چې همدا دين دی چې خلك د غرب د ملحدو نظرياتو او د استعمار د امپريالستي پراخ غوښتنې په خلاف دروي او د مقاومت توان وربښي.

امريکا د افغانستان له اشغالولو وروسته دلته هم همدغه چاره تر سره کړه، او د خپل اشغال په وخت کې يې درې ځلې د افغانستان تعليمي نصاب تبديل کړ، او په هر ځل تبديلي کې يې په تدريج سره هغه مضامين ورڅخه وويستل چې زده کوونکو ته يې د حقيقي اسلام، جهاد، دفاع، آزادۍ او له کفارو څخه د کرکې کولو مفاهيم ورتلقينول. او د دې مفاهيمو پر ځاي يې په سيستماتيک ډول داسې مفاهيم ورکې راوستل چې نوی

نسل د جهاد او دفاع له روحيې څخه محروموي، او په لاشعوري ډول يې له غرب سره په هرڅه کې پيوند اخيستلو ته هڅوي.

امريکا د افغانستان له اشغالولو وروسته د افغانستان تعليمي نصاب د اهدافو مطابق تيار کړ، خو د ډېر تأسف ځای دا دې چې امريکا او غرب خپل تعليمي او فکري جنايات دلته د هغو خلکو په توسط تر سره کړل چې يو وخت يې ځانونه مجاهدين، اخوانيان، اسلامي فرهنگيان او د (نړيوال اسلامي حرکت) منسوبين گڼل، خو نن د همدغو جنايت کارو نومونه د مؤلفينو، مشاورينو او د تعليمي نصاب د پروژې د مشرانو په حيث د هغو کتابونو پر پشتيو ليکل شوي چې د (نبراسکا) د امريکايي پوهنتون تر څارنې لاندې جوړ شوي، د (USAID) لخوا يې بوديجه برابره شوي، او د (آيساف) له لوري چاپ شوي، او دتدريس لپاره د تعليم او تربيه د وزارت په اختيار کې ورکړل شوي دي.

دغه خلک ښايي د خلکو په سترگو کې خاورې واچوي او و وايي چې يو عصري متوازن او له اسلام سره برابر نصاب يې جوړ کړی دی، خو دوی په حقيقت کې هغه نصاب جوړ کړی چې د صليبي جگړې اعلانوونکي (جورج بوش) هغه خپل ملت ته په افغانستان کې د خپلې يوې بريا په حيث اعلان کړ او ويې ويل:

“And before the end of the year, we'll have sent almost ۱۰ million of them [that is, new textbooks] to the children of Afghanistan. These textbooks will teach tolerance and respect for human dignity instead of indoctrinating students with fanaticism and bigotry.”

— George W. Bush, “Weekly Radio Address,” March ۱۶, ۲۰۰۲

د کال تر ختمېلو مخکې به موږ د افغانستان ماشومانو ته تقریباً لس ملیونه درسي کتابونه ورلېږلي وي. دغه کتابونه به هغوی ته (د نورو په مقابل کې) زغم او د توندلاریتوب او تعصب پر ځای د انساني کرامت احترام ورزده کوي).

دا خو لا د هغه نصاب اړه خبره وه چې امریکا په اول ځل د (کرزي) حکومت ته تیار کړی وو او ډېرې تبدیلی یې لا ورکې نه وې راوستلې. تر هغه وروسته افغاني نصاب دوه ځله بیا د امریکایي مشاورینو تر څارنې لاندې د اسلامي او جهادي مفاهیمو له مفرداتو او تاثیراتو څخه محروم شو، او پر ځای یې د غربي فرهنگ تاثیرات او مفاهیم ورکې ځای پر ځای شول.

د تعلیم د لادینه کولو لارې چارې :

غرب په پیل کې له لاندې یادو شویو دوو لارو په مسلمانانو هېوادونو کې د تعلیم د لادینه کولو هڅی شروع کړې:

اول: غربي هېوادونو د یوې منظمې استراتېژۍ له مخې هغه مسلمان ځوانان چې غرب ته د علومو د زده کړې لپاره ورغلي وو د علومو ترڅنگ په غربي فرهنگ او مادي فلسفه هم وروزل. دغو هېوادونو له بېلابېلو لارو او سکالرشپونو ذهین او با استعداد ځوانان وروغوښتل، او له فراغت وروسته یې په خپلو مستعمره هېوادونو کې د چارو واګي ورسپارل، چې هغوی بیا خپله هماغه غربي نظریه دلته پلې کړه، او د خپلو هېوادونو تعلیمي نصابونه یې پر هماغو غربي نظریاتو ودرول چې دوی هلته منلي ول.

دوهم: استعماري هېوادونو په خپلو مستعمراتو کې داسې مکتبونه، پوهنتونونه او تعلیمي اداري جوړې کړې چې نصاب، استاذان، لوائح، قوانین او هر څه یې په

مستقیمه توګه د مستعمرینو له لوري پر مخ بیول کېدل، خو د دغو ادارو متعلمین یې د تر اشغال لاندې هېوادونو د متنفذو کورنیو او چارواکو اولادونه ول چې په طبیعي ډول به په نظام او حکومت کې مطرح کېدل.

دغو دواړو چارو داسې تعلیمي چارواکي، استاذان او مفکرین رامنځته کړل چې له اسلام سره دښمني او د مادي ژوند فلسفه یې په سیستماتیک ډول له غربيانو څخه په میراث اخیسې وه، او د هغې لپاره کار او مبارزه یې د پرمختګ او (رونې اندې توب) تر عنوان لاندې خپل افتخار باله.

د غرب تعلیمي مشاورین او ماهرین :

په ټولو اسلامي هېوادونو کې استعماري هېوادونو خپل تعلیمي ماهرین او مشاورین د مختلفو فشارونو او یا د تعلیم لپاره د مالی مرستو په ورکولو او نورو لارو په کار وګومارل چې له تعلیمي نصابونو څخه هر هغه څه وباسي چې د استعماري هېوادونو د اهدافو د تحقق په لار کې خنډ ګرځي، چې په لومړۍ قدم کې یې اسلامي تاریخ او بیا وروسته د قرآن ایتونه، نبوي احادیث او ټول ایډیالوژیک مضامین یا په مکمل ډول له نصابه و وایستل، او یا یې په مسخه شوي او نیمګړي ډول او په بې اهمیتۍ شکل کې متعلمینو ته وړاندې کړل. خو د دې کار په مقابل کې یې د غربي نړۍ سیاسي، اقتصادي، فکري او اخلاقي ارزښتونو ته په پراخه پیمانه په نصاب کې ځای ورکړ، او کوښښ یې وکړ چې متعلمینو ته غرب د یوې (نمونه) ټولنې په حیث ور وپیژنی، چې د دې کار نتیجه له شرق او اسلام څخه د یوه کرکجن خو په غرب او غربي ارزښتونو د مین نسل په شکل کې راووتله.

د هرې تعلیمي ادارې پوره او ځوانان له خپل ماحول څخه رنگ اخلي، او په هماغو معیارونو ځان برابروي چې په خپل ماحول کې یې ویني.

نن ورځ په اسلامي نړۍ کې د استعمار د شاگردانو په لاس جوړو شویو تعلیمي ادارو په پوره ډول د غربی هېوادونو د کلتور او ژوندبڼې د نندارتونونو شکل غوره کړی دی. د دې لپاره چې د تعلیمي ادارو محیط په ټولیزه توګه له اسلام او اسلامپالنې څخه محروم شوی وي په ټولو تعلیمي ادارو او د هغو په لیلیو کې د مسجدونو جوړول هېڅ په پام کې ندي نیول شوي، ځکه چې تعلیمي مسئولین په تعلیمي ماحول کې د مسجدونو له رول او تاثیر څخه په وېره کې دي.

د افغانستان په ټولو پوهنتونو او لیلیه لېسو کې یو اساسي مسجد هم ندی ودان شوی، خو په مقابل کې په هر پوهنتون او لیسه کې د سینما او تیاتر اسانتیاوې په نظر کې نیول شوې وې، او په هغو کې د زده کوونکو او ځوانانو لپاره د غربیانو د لویدلي او حیواني فرهنگ فلمونه او ډرامې ښودل کېدلې. همدغه سبب و چې په پوهنتونونو کې د پوهانو، مخترعینو او محققینو پر ځای زموږ له تعلیمي ادارو او پوهنتونونو څخه کمونستان، شعله یان، ستمیان، افغان ملتیان او نور د شنلستي افکارو لرونکې څېرې ټولنې ته راووتلې، چې هېواد ته یې پردي افکار راوارد کړل، او بیا یې د زور او جبر له لارې پر خلکو ور وټپل، چې په نتیجه کې یې د افغانانو ډاډمن ژوند د انقلابونو، کودتاګانو او اضطرابونو په طوفان کې تباہ او برباد شو.

په اسلامي نړۍ کې د تعلیمي ماحول د لا خرابولو لپاره د نجونو او هلکانو ترمنځ د مخلوط تعلیم سلسله

رواج کړای شوه چې مسلمانې ټولنې یې له خطرناکو عواقبو سره مخ کړې. د نجونو او هلکانو ګډ تعلیم په حقیقت کې د غرب د شیطاني دامونو په سلسله کې تر ټولو خطرناک دام وو چې په اسانۍ یې ورکې په ملیونونو پېغلې او ځوانان ښکار کړل. دغه کار نه یوازې دا چې د اسلامي ارزښتونو پر ضد یو اقدام ؤ، بلکې د تعلیم او تربیې په خلاف هم یوه نا اعلان شوې پټه جګړه وه، او دا ځکه چې پېغلې او ځوانان د خپل انساني فطرت د تقاضا پر اساس د عمر په دغه مرحله کې د (جنس) خوا ته ډېر میلان ښکاروي، او تر بل هر کار یې توجه دې خواته ډېره وي.

له بلې خوا مېډیا، نصاب، بې لارې ادبیات او د مخنیوونکو قوانینو نشتوالی دغه ډول تمایلاتو ته نوره هم هوا ورکوي چې په نتیجه کې یې ځوانان له علم څخه پاتې او په عشق او عاشقینو کې اخته کېږي.

که وغواړو چې په رښتیا سره مو تعلیم د پرمختګ او انکشاف په لور حرکت وکړي، او په دغه ډګر کې افغانان هم د نورې نړۍ د سیالی جوګه شي نو باید تعلیم او تعلیمي ادارې له بې دینۍ (سیکولریزم) او پردي پالنې څخه پاکې شي، او د اسلام د مترقي تمدن پر اساساتو ودرول شي، ځکه چې د قرآن کریم تر ټولو لومړي آیتونه د علم او قلم په اړه نازل شوي دي، او دا هم ښکاره خبره ده چې اسلامي تمدن چې انساني نړۍ ته کوم مترقي فرهنگ متعارف کړی هېڅ بل دین او مذهب یې ساری نه لري.

د مرحوم ملا

الله داد "طبيب"

ژوند ته ګټنه

عبدالرؤف حکمت

عالم و نو ځکه يې لومړنۍ زده کړې هم له خپل پلار څخه ترلاسه کړې، وروسته د شاوليکوټ په ويان سيمه کې د مولوي عبدالاحد مدرسې ته لاړ او تر پنځلس کلنۍ پورې يې همالته ديني تعليمات تعقيب کړل.

نوموړی د پنځلس کلنۍ په عمر د ديني زده کړو لپاره کندهار ښار ته راغی او په ښار کې يې د حافظ عبدالکريم صاحب په مدرسه کې ديني زده کړو ته دوام ورکړ، حافظ عبدالکريم يو بااحساسه او جهاد پروره شخص و، چې وروسته په کندهار کې د کمونيزم په وړاندې لومړنی مسلح جهاد هم دده لخوا پيل شو، له حافظ عبدالکريم صاحب سره اوسيدو د ملا الله داد طبيب په شخصيت ژور اغيز وکړ او په نوموړي کې يې د جهاد جذبه راوينه کړه.

په افغانستان د کمونيستي واکمنۍ په اوائلو کې هغه وخت چې په جنوبي ولاياتو کې جهاد لانه و پيل شوی خو د هيواد په نورو سيمو کې جهادي فعاليتونه پيل شوي وو، نوموړی د حافظ عبدالکريم لخوا د جهادي خدمت په بهير کې هرات ولايت ته واستول شو، کله چې د ۱۳۵۷ هـ ش کال د حوت په ۲۴ په هرات ولايت کې ستر اولسي- جهادي قيام وشو ملا الله داد طبيب هم د يوه ځوان او زړور مجاهد په حيث ددې قيام برخوال و، چې له دښمن سره په جگړه کې ټپي او بيا په ډير سخت حالت کې د نورو مجاهدينو لخوا د

د ۱۴۳۷ هـ ق کال د صفر المظفر په ۱۵ مه نيټه د اسلامي امارت د کابينې پخوانی غړی او د روس ضد جهاد د مهال وتلی مجاهد ملا الله داد طبيب د هجرت په ديار کې د معدې د سرطان ناروغۍ له امله خپل روح د ارواحو مالک ته وسپاره او له دې فاني دنيا يې سترگې پټې کړې.

ملا الله داد طبيب چې د اسلامي امارت يو له مقدمو او مهمو افرادو څخه و او څو کاله د افغانستان د مخابراتو د وزير په حيث پاته شوی و په دې سربيره په شخصي- لحاظ هم د ښه شخصيت او مؤمن کرکټر خاوند و چې په وفات يې ډير زړونه غمجن شول. په لاندې کرښو کې د نوموړي ژوند او کارنامو ته لنډه کتنه کوو هيله ده دنوموړي مرحوم د ياد تازه کولو تنده مو پرې ماته شي.

له پيدايښته تر وفاته

ملا الله داد طبيب د ملا ولي محمد زوی د سرفراز لمسی په قوم پښتون/ کاکړ د کندهار ولايت د ارغنداب ولسوالۍ د سردې د کلي اوسيدونکی و.

نوموړی له اوس نه شپيته کاله وړاندې په ۱۳۷۷ هـ ق کال کې هغه وخت چې پلار يې مرحوم ملا ولي محمد د شاولي کوټ ولسوالۍ د اخکزو سوزني په سيمه کې ملايي درلوده په ياده سيمه کې دنيا ته راغی، د نوموړي پلار ديني

علاج لپاره ایران ته واستول شو تردې چې هلته يي معالجه وشوه.

په ایران کې له دریو میاشتو تیرولو وروسته ملاالله داد اخند بیرته کندهار ته راغی، دغه وخت په کندهار کې د مجاهدینو یو مهم مرکز په ارغسان کې د حافظ عبدالکریم صاحب جهادی قرارگاه وه، ملاالله داد اخند دغه جهادي مرکز ته ورغی اود حافظ عبدالکریم تر مشرۍ لاندې يي په جهادي مبارزه پیل وکړ.

په سرحدی ولسوالیو کې له بریالیو جهادي عملیاتو وروسته چې د روس خلاف د جهاد په اوج کې حافظ عبدالکریم ارغنداب ته لاړ او د گل کلاچې په سیمه کې په یوه سخته جگړه کې شهید شو ملاالله داد طیب هم ددې جگړې برخوال و، وروسته ملاالله داد طیب د ملا شیرین اخند په جبهه او بیا د ملا عزیزالله په جبهه کې د نظامي قومندان په حیث جهاد ته ادامه ورکړه.

دغه وخت ددوی مراکز په ارغنداب کې و او عملیات يي د کندهار — هرات په لاره، د ښار په مربوطاتو او د دامان ولسوالۍ په مربوطاتو کې ترسره کول، د مرحوم ملاالله داد ورور او د جهاد ملگری ملا دادالله وايي چې ملاالله داد یو غښتلی مجاهد و چې یوځل يي په یوه جگړه کې د شورویانو درې ټانگونه په یوازې سر ویشتي او له منځه وړي وو.

د روس ضد جهاد په مهال کله چې په کندهار کې د مجاهدینو د خپل منځي مشکلاتو د حل په موخه یوه عمومي محکمه او نورې د ولسوالیو محکمې جوړې شوې ملاالله داد اخند ته د ارغنداب د محکمې مشري وروسپارل شوه نوموړي څو کاله په ډیر اخلاص دغه خدمت ترسره کړ او بیا د جهاد له وروستیو کلونو د طالبانو د تحریک د پیل تر وخته چې په کندهار کې قومندان بازی او ذات البیني

جگړې روانې وې نوموړی په دنیوي کاروبار یا تجارت بوخت و تر دې چې د طالبانو اسلامي تحریک قیام وکړ او د کندهار له فتحې وړاندې کله چې طالبان په ډنډ کې و نوموړی ورسره یوځای شو، چې بیا د واکمنۍ او جهاد په ټوله دوره کې د امارت یو مخلص خدمتگار پاته شو تر څو يي په همدې لاره کې له اوږده موده زندان تیرولو وروسته د اجل داعي ته لږیک ووايه.

په اسلامي امارت کې خدمت

د طالبانو د تحریک د پیل په مهال ملاالله داد طیب د عالي شوری غړی و او ورسره يي د مالي چارو د مسؤل په حیث هم دنده اجراء کوله، وروسته د کندهار ولایت د گمرک د مسؤل په حیث وټاکل شو چې بیا يي څه موده په هرات ولایت کې هم د گمرک د مسؤل دنده اجراء کړه.

د کابل له فتحې وړاندې ملاالله داد اخند په کندهار کې د مخابراتو د رئیس په حیث دنده اجراء کوله، او کله چې د اسلامي امارت لخوا کابل فتحه شو نوموړی د اسلامي امارت د مخابراتو د وزیر په حیث تعین شو او بیا يي د امریکايي یرغل تر وخته لومړی ډیره موده د مخابراتو د وزیر او په پای کې څه موده د همدې وزارت د معین په حیث دنده اجراء کړه.

ملاالله دادطیب په کابل کې د اسلامي حکومت له پیل سره دمخابراتو وزارت دنده په داسې حال کې په غاړه واخیسته، چې د هیواد د مخابراتي سیستم اتیا فیصده امکانات په داسې ډول له منځه تللي و چې حتی د تېلفوني لین د انتقال پایې هم په برقي اړو باندې غوڅې شوې او د کبار په بیه پلورل شوي وې.

نوموړي د طالبانو د واکمنۍ له پیل سره يي د مخابراتو په برخه کې کار له صفر څخه شروع کړ، په لومړي ځل يي په لویو ښارونو کې د بي سیم او رادیو ریلی زړې دستگاوي

ترميم کړې چې په توسط يې د ولايتي مرکزونو ترمنځ اړيکي فعالې شوې وروسته يې له نړۍ سره د افغانستان د مخابراتي اړيکو دننلولو لپاره په کابل کې د مايکروويف زوړ سيستم فعال کړ چې د ننگرهار او پېښور له لارې يې هيواد له نړۍ سره وتاړه.

خو څرنگه چې د هيواد مخابراتي سيستم ډير زوړ او د استهلاك پړاو يې بشپړ کړی و تردې چې د ترميم لپاره يې پرزې هم نه پيدا کيدلې نو ځکه د اتصالاتو په برخه کې د نويو سيستمونو په فعالولو غور وشو، چې په ټولو لويو ښارونو کې د ډيجيټل تيلفونونو او يا انترکم شبکې فعالې شوې چې هرې يوې زرگونه لينونه درلودل او هيوادوالو ته يې له کلونو وروسته د تيلفوني اړيکو زمينه برابره کړه.

دغه راز د مخابراتي پرمختگ په برخه کې د نړيوال ستلايت تيلفونونو د گڼ شمير گوشيو جوازات تقسيم شول چې هيوادوالو ته يې د نړيوالې مخابراتي په برخه کې لوی سهولت رامنځ ته راوړ، په دې سربيره د هغه مهال د مخابراتو وزارت يو لوی پلان د عامو مبايل تيلفونونو د شبکو فعاليت و، چې د ملا الله داد اخند په ابتکار يې له يوه امريکايي خصوصي شرکت سره تړون لاسليک او په لومړي پړاو کې د ۳ لکه مبايل سيم کارتونو د تقسيم په پروژه تعهد وشو چې دغه پروژه به د افغان بې سيم په نوم د يوه سهامی شرکت لخوا اجراء کيدله چې اتيا فيصده ونډه د کمپنۍ او شل فيصده يې د مخابراتو د وزارت وه، امريکايي ظالمانه بنديزونو او د ملل متحد د امنيت شورا بې انصافه پريکړو د طالبانو د گڼو نورو انکشافی پروژو غوندې دا پروژه هم معطله کړه، تردې چې له امريکايي يرغل وروسته يې د بنديزونو له پورته کيدو سره په هماغه نوم پروژه تطبيق شوه چې اوس د گرځنده اتصالاتو په برخه کې پيشرفت د افغانستان تر ټولو مثالي پرمختگ بلل کيږي، هغه چې

کريډيټ يې د کرزي حکومت او د مخابراتو وزير اميرزي سنگين ته ورکول کيږي په داسې حال چې په دې برخه کې لومړنی او بنيادي کار د هيواد او مؤمن اولس د يوه گمنام خادم مرحوم طبيب صاحب لخوا ترسره شوی و.

د مرحوم طبيب صاحب شخصيت او د ژوند وروستي کلونه

له امريکايي يرغل وروسته نوموړی له خپلې کورنۍ سره پاکستان ته لاړ او هلته يې د هجرت له سختو سره مخفي ژوند غوره کړ، خو هميشه له مجاهدينو سره په رابطه کې و او د خپل توان په اندازه خدمت يې ترسره کاوو.

د امريکايي يرغل په لومړنيو کلونو کې چې د اسلامي امارت په منسوبينو او مجاهدينو د دښمن لخوا د ژوند کړۍ ډيرې تنگه شوې وه، له يوې خوا د امريکا په مشرۍ نړيوال ايتلاف نيول، وژل او تعذيبول او له بلې خوا په هيواد کې دننه او گاونډيو ملکونو کې هم ورته خطرات متوجه و او يو په بل پسې نيول کيدل او امريکايانو ته سپارل کيدل، ملا الله داد طبيب په همدې حالاتو کې همدا د سختو ژوند غوره کړ او د امريکايانو د تسليمۍ او ورسره د ملگرتيا غوښتنې يې قبولې نکړې، تردې چې يوځل د امريکايانو مشر گوداگي حامد کرزي د نوموړي تيلفوني غبر پيدا کړي و ، تيلفون يې ورته وکړ او به ډير مهارت او مکړي ورته وويل چې تاسو هيواد ته خدمت کړی، که تاسو کابل ته راشئ نو بيرته پخوانۍ د وزارت دنده به درته وسپارل شي او ژوند به مو خوندي وي.

خو ملا الله داد طبيب ورته په ځواب کې وويل چې تاسو ادرس خطا کړی او غلط اټکل مو کړی، موږ دا جهاد او مبارزه ددې لپاره نه کوله چې د کفر تر څغ لاندې وزارت او منصب پيدا کړو، موږ د غلامۍ له ژونده په ازادانه مرگ

خوشاله يو، مور چې هيواد ته خدمت کاوو د اسلامي نظام تر سيوري لاندې مو کاوو، د کفري اشغال ترسيوري لاندې وظيفه اجراء کول خدمت نه بلکې له دين او اولس سره لويه غداري ده.

ملا الله داد طبيب وروسته د پاکستان د حکومت لخوا ونيول شو چې ۵ کاله دوه مياشتې په کويته او ۱۴ مياشتې په اسلام اباد کې په داسې حال کې بندي وساتل شو چې شپږ کاله يې له کورنۍ سره هيڅ حال احوال نه و او نه يې هم څوک له مرگ او ژوند څخه خبر و.

نوموړي ته د بند په دې شپږ نيم کلنه دوره کې د معدې سرطان ناروغي عارضه شوه، چې له راخلاصيدو وروسته يې معالجه پيل کړه خو گټه يې ونه کړه تر دې چې له زندان وروسته له درې کاله ژوند تيرولو وروسته د ۱۴۳۷ هـ ق کال د صفرالمظفر په ۱۵ نيټه د جمعې په مبارکه شپه وفات او د کندهار په ارغنداب کې په خپله پلرنۍ هديره کې خاورو ته وسپارل شو.

دمرحوم ملا الله داد طبيب په اړه دده کشر- ورور ملا دادالله وايي چې نوموړی پاک نفسه او مجاهد سړی و، الله تعالی ورته ستر استعداد، ذهانت او ښه علم ورکړی و، نوموړی له روسانو او کمونيستانو سره په جگړو کې يوځل په هرات او دوه ځله په کندهار کې تپي شوی و، د دنيايي متاع شوق يې نه درلود، نوموړی د روس ضد جهاد په مهال په کندهار کې د ملا عزيزالله د جبهې نظامي قومندان و خو کله چې له دې جبهې څخه تلو نو ټولې وسلې يې ورته وسپارلې او حتی يوه تفنگچه يا کارتوس يې هم قبول نه کړ او خپل د جبهې مشر ته يې وويل چې ما جهاد د الله تعالی د رضا لپاره کړی هماغه اجر مې بس دی په يوه څادره کې ورته راغلی وم او په همدې څادره کې بيرته درنه ځم.

د اسلامي امارت پخوانی د کابينې غړی او د فرهنگي کميسيون مشاور ملا سعد الدين سعيد چې ډير وخت له ملا الله داد طبيب سره نږدې پاته شوی وايي: مرحوم طبيب صاحب ډير عابد انسان و، که په کابل کې د وزارت په مهال ويا د هجرت د ډار او سختۍ په ماحول کې نوموړی به پنځه وخته لمانځه ته مسجد ته تلو او کله يې هم په کور کې فرضي لمونځ نه اداء کاوو.

څو ډير ښه عادات يې درلودل چې هميشنې معمول يې و، يو دا چې سهار به ډير وختي راوينښده د تهجد لمونځ يې کاوو او بيا د سهار د لمانځه تر وخته په اذکارو مصروف و، د اشراق لمونځ يې هم معمول و او بل دا چې د مسلمان له غيبت او بدگويي نه يې ډير به ټينگه ځان ساتلی و.

د ملا الله داد طبيب د وفات په اړه د افغانستان د اسلامي امارت په خپاره کړي رسمي تعزيتي بيان کې راغلي:

په ډيري خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړ چې د افغانستان اسلامي امارت د مخابراتو پخوانی وزير محترم ملا الله داد طبيب د سرطان د ناوړغۍ له کبله د تيري جمعې په شپه په حق ورسيد او جنازه يې په خپل پلرني ټاټوبي کې خاورو ته وسپارل شوه.

انا لله وانا اليه راجعون!

اسلامي امارت د محترم ارواښاد ملا الله داد طبيب صاحب د خدمتونو قدرداني کوي، د نوموړي د فراق په غم کي يې له کورنۍ سره ځان شريک گڼي، الله تعالی دي مرحوم ته جنت الفردوس، کورنۍ او دوستانو ته يې دي صبر جميل ورپه برخه کړي. امين

د افغانستان اسلامي امارت

۱۶/۲/۱۴۳۷ هـ ق

قرآنی

خانه ی مسلمان

گشتن از هرآنچه از آن نهی کرده باشد، که خداوند متعال اینگونه می فرماید: {وما آتاکم الرسول فخذوه وما نهاکم عنه فانتهوا} [الحشر: ۷] معنی آیه ی شریفه: «و آنچه را پیامبر [او] به شما داد آن را بگیرید و از آنچه شما را باز داشت بازایستید».

- به جا آوردن نمازهای پنجگانه و پابندی و مداومت بر ادای آن ها در وقت معین خود. خداوند متعال می فرماید: {إن الصلاة كانت علی المؤمنین کتاباً موقوتاً} [النساء: ۱۰۳] معنی آیه: «همانا که نماز بر مؤمنان در اوقات معین مقرر شده است».

- ادای حق خداوند در مال و دارائی های خویش بوسیله ی دادن زکات و صدقات، پروردگار متعال می فرماید: {والذین فی أموالهم حق معلوم . للساءل والمحرور} [المعارج: ۲۴-۲۵] یعنی: «وهمنان که در اموالشان حقی معلوم است* برای سائل و محروم».

- گرفتن روزه ی ماه مبارک رمضان، خداوند متعال فرموده است: {یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون} [البقره: ۱۸۳] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید روزه بر شما مقرر شده

خانه ی مسلمان براساس دسته ای قوانین استوار می باشد که باعث استحکام آن شده و مسیر زندگانی افراد آن را تنظیم می نماید. به این ترتیب این خانه ها از خانه های دیگر بازشناخته می شوند و قوانین آن برگرفته از قرآن کریم و سنت نبوی شریف و سیره ی پیامبر صلی الله علیه و سلم، و حیات صحابه و تابعین می باشد.

مهم ترین ارکان این قوانین عبارتند از:

- داشتن ایمان واقعی به خداوند سبحان و اخلاص مورد لزوم این ایمان، خشیت همیشگی و تقوای خداوند و اجرای اوامر و پرهیز از نواهی او و ذکر و یاد بسیار پروردگار.

- ایمان به ملائکه ی خداوند و کتاب هایش، ایمان به پیامبران و روز آخرت و قضاء و قدر الهی، خداوند متعال می فرماید: {آمن الرسول بما أنزل إلیه من ربه والمؤمنون کل آمن بالله وملائکته وکتابه ورسوله لا نفرق بین أحد من رسله} [البقره: ۲۸۵] یعنی: «پیامبر (خدا) بدانچه از جانب پروردگارش بر او نازل شده است ایمان آورده است، و مؤمنان همگی، به خدا و فرشتگان و کتاب ها و فرستادگانش ایمان آورده اند».

- ایمان به رسول خدا صلی الله علیه و سلم و پابندی بر سنت او، عمل نمودن به آنچه بدان امر فرموده و دور

است همان گونه که بر کسانی که پیش از شما [بودند] مقرر شده بود باشد که پرهیزگاری کنید.»

- رهسپار شدن برای به جای آوردن فریضه ی حج در صورت توان و استطاعت. خداوند متعال می فرماید: {وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا} - [آل عمران: ۹۷] یعنی: «و برای خدا حج آن خانه بر عهده مردم است [البته بر] کسی که بتواند.»

- رابطه ی زناشویی بر مدار آرامش، دوستی و مهرورزی برقرار می گردد، خداوند باری تعالی در قرآن کریم اینگونه بیان می فرماید: {وَمِنْ آيَاتِهِ اَنْ يَخْلُقَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لَتَسْكُنُوْا اِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُوْنَ} [الروم: ۲۱] یعنی: «و از نشانه های او اینکه از [نوع] خودتان همسرانی برای شما آفرید تا بدانها آرام گیرید و میانتان دوستی و رحمت نهاد آری در این [نعمت] برای مردمی که می اندیشند قطعاً نشانه هایی است.» زن و شوهر باید برای زندگی مشترک خویش قوانینی را وضع کنند و پایه و اصولی را برای تفهم مشترک میان خویش و در جهت تداوم دوستی، عشق و مهر و محبت و همچنین برای رسیدن به خوشبختی بنیان بنهند.

- مرد در منزل خویش حق سرپرستی دارد، خداوند متعال می فرماید: {الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْ} [النساء: ۳۴] یعنی: «مردان سرپرست زنانند به دلیل آنکه خدا برخی از ایشان را بر برخی برتری داده و [نیز] به دلیل آنکه از اموالشان خرج می کنند.»

- رعایت حقوق و وظایف مشترک بین مرد و زن در منزل، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (الرجل

راعٍ فى أهله وهو مسئول عن رعيته، والمرأه راعيه فى بيت زوجها، وهى مسئوله عن رعيته) یعنی: «مرد، مسئول خانواده و زیر دستانش می باشد. زن در خانه شوهر، مسئول زیر دستان خود است.» [متفق علیه]

- پایبندی زن در به جا آوردن حق و حقوق شوهر بر وی و اطاعت از او، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (إيها امرأه ماتت وزوجها عنها راضٍ دخلت الجنة) یعنی: «هر زنی که بمیرد و شوهرش از او راضی باشد، به بهشت داخل می گردد.» [الترمذی]

- حس تعهد پدر خانواده به برآوردن حق و حقوق همسرش با معاشرت و برخورد نیکو و پاکدامن نگاهداشتن وی (با ارتباط زناشویی با وی) و برعهده گرفتن خرج و مخارج او، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إذا أنفق المسلم نفقه على أهله وهو يحتسبها: كانت له صدقه) یعنی: «اگر مسلمان، به نیت ثواب به خانواده اش، انفاق نماید، برایش صدقه، محسوب می شود.» - [متفق علیه]

- احساس مسئولیت والدین در مورد مراقبت از فرزندان، تربیت نیکوی آنان و آموختن مسائل دینی به ایشان، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: (مروا أولادكم بالصلاه وهم أبناء سبع سنين، واضربوهم عليها وهم أبناء عشر سنين . وفرقوا بينهم فى المضاجع) یعنی: «اولاد خود را در هفت سالگی به نماز امر نموده و از ده سالگی به نماز امر نموده و آنها را بخاطر ترک نماز بزنید و خوابگاهشان را جدا کنید.» [ابوداود]

- پایبندی فرزندان به نیکی با والدین و اطاعت از آنان در آنچه مورد رضای پروردگار باشد، خداوند متعال می فرماید: {وقضى ربك ألا تعبدوا إلا إياه وبالوالدين

إحساناً]_[الإسراء: ۲۳] یعنی: «و پروردگار تو مقرر کرد که جز او را مپرستید و به پدر و مادر [خود] احسان کنید.»

- نگه داشتن پیوند با خویشان و نیکی با نزدیکان و دوستان، خداوند باری تعالی فرموده است: {وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ} [النساء: ۱] یعنی: «و از خدایی که به [نام] او از همدیگر درخواست می کنید پروا نمایید و زنهار از خویشاوندان مبرید.» و رسول خدا صلی الله علیه و سلم نیز سفارش نموده اند که: (مَنْ سَرَهُ أَنْ يُسَيِّطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ، وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ، فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ) یعنی: «کسی که دوست بدارد اینکه روزی اش فراخ گردیده و عمرش طولانی گردد، باید صلهء رحمش (پیوستگی با نزدیکان) را پیوسته بدارد.» [البخاری] باز آنحضرت صلی الله علیه و سلم چنین فرموده است: (مَنْ أَبْرَ الْبِرَّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ وَدَّ أَبِيهِ) معنی حدیث: «بهترین احسان اینست که شخص دوستی پدرش را استمرار دهد با دوستان پدرش و با دوستان پدرش پیوستگی کند.»_[مسلم والترمذی]

- پابندی به حق و حقوق همسایه، پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: (ما زال جبریل یوصینی بالجار حتی ظننتُ أنه سیورثه) یعنی: «همیشه جبرئیل علیه السلام مرا در مورد همسایه توصیه می نمود، تا اینکه گمان کردم شاید همسایه از همسایه میراث ببرد.» [متفق علیه]

- شناخت برتری و امتیازات شایسته ی هر کس و احترام نهادن به بزرگ ترها، رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (لیس منا من لم یرحم صغیرنا و یعرف شرف کبیرنا) یعنی: «کسی که به کوچک ما رحم نکرده و به شرافت بزرگ ما آشنا نباشد، از ما نیست.»_[ابوداود والترمذی]، همچنین آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده

است: (أَنْزَلُوا النَّاسَ مِنْزَلَهُمْ) یعنی: «هر کسی را به جایگاهش قرار دهید.» [ابوداود]

- آراستگی به شکیبایی در برابر دشواری ها و مصیبت ها در تمام جوانب زندگی، خداوند متعال چنین می فرماید: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ} [البقره: ۱۵۳] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید از شکیبایی و نماز یاری جوید زیرا خدا با شکیبایان است.»

- راستی در معامله و سخن گفتن، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إِنَّ الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ) یعنی: «همانا راستگویی، انسان را بسوی نیکی، رهنمون می شود. و نیکی، انسان را به بهشت می رساند.» [متفق علیه]

- توکل بر خداوند و اعتماد به او، خداوند سبحان در قرآن کریم فرموده است: {وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ}_[الطلاق: ۳] یعنی: «و هر کس بر خدا اعتماد کند او برای وی بس است!»

- استقامت بر مسیر خداوند، پروردگار متعال می فرماید: {فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ} [هود: ۱۱۲] یعنی: «پس همان گونه که دستور یافته ای ایستادگی کن.»

- شتافتن به سوی کارهای نیک و اعمال صالح، خداوند متعال می فرماید: {فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ} [المائدة: ۴۸] یعنی: «پس در کارهای نیک بر یکدیگر سبقت گیرید.»

- اجتناب از بدعت و امور منکر، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ؛ فَهُوَ رَدٌّ) یعنی: «کسیکه در این امر "دین ما" چیزی را بیافزاید که از آن نیست مردود است.» [متفق علیه]

- همکاری در کارهای نیک و خداترسی؛ در تمام امور زندگی. خداوند متعال می فرماید: {وتعاونوا علی البر والتقوی}. [المائدة: ۲] یعنی: «و در نیکوکاری و پرهیزگاری با یکدیگر همکاری کنید.»

- سعی در خیرخواهی و نصیحت و امر به معروف و نهی از منکر، رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (الدین النصیحه) معنی حدیث: «دین یعنی خیرخواهی!» [مسلم]

- خودداری از ظلم و ستم، پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: (اتقوا الظلم، فإن الظلم ظلمات یوم القیامه) یعنی: «از ظلم بترسید، زیرا ظلم تاریکی های روز قیامت است.» [مسلم]

- پرده پوشی از عیوب دیگران و پاسداشتن حریم آنان، رسول بزرگوار اسلام صلی الله علیه و سلم می فرماید: (لا یستر عبدٌ عبدًا فی الدنیا، إلا ستره الله یوم القیامه). یعنی: «نمی پوشاند بنده ای (عیب های) بنده ای دیگر را مگر اینکه خداوند در روز قیامت (عیب های) او را می پوشاند.» [مسلم]

- برآوردن نیاز دیگر مسلمانان، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (من کان فی حاجه أخیه کان الله فی حاجته، ومن فرج عن مسلم کُرْبَه؛ فرج الله عنه بها کربه من کرب یوم القیامه). یعنی: «کسی که در صدد برآوردن نیازمندی و حاجت برادرش باشد، خداوند در برآوردن حاجتش یاری اش می نماید. کسی که مشکل مسلمانی را حل کند، خداوند در برابر آن مشکلی از مشکلات روز قیامت او را می گشاید.» [مسلم]

- بی توجهی به مال دنیا و کاستن از رنج و زحمت های آن، خداوند متعال اینگونه می فرماید: {وما الحیاه الدنیا إلا متاع الغرور} [الحدید: ۲۰] یعنی: «و زندگانی دنیا جز کالای فریبنده نیست.»

- میانه روی و صرفه جویی در خرج و مخارج زندگی و در خورد و نوش، خداوند متعال می فرماید: {والذین إذا أنفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا وکان بین ذلک قوامًا} [الفرقان: ۶۷] یعنی: «و کسانی اند که چون انفاق کنند نه ولخرجی می کنند و نه تنگ می گیرند و میان این دو [روش] حد وسط را برمی گزینند.»

- بخشش و جوانمردی، خداوند متعال در قرآن کریم فرموده است: {وما تنفقوا من خیر فإن الله به علیم} [البقره: ۲۷۳] یعنی: «و هر مالی انفاق کنید، قطعاً خدا از آن آگاه است.»

- ایثار کردن و اجتناب از بخل و تنگ نظری، خداوند متعال می فرماید: {ویؤثرون علی أنفسهم ولو کان بهم خصاصه ومن یوق شح نفسه فأولئک هم المفلحون} [الحشر: ۹] یعنی: «و هر چند در خودشان احتیاجی [مبرم] باشد آنها را بر خودشان مقدم می دارند و هر کس از خست نفس خود مصون ماند ایشانند که رستگارانند.»

- پرهیزگاری و دوری از شبهات، رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إن الحلالَ بَیِّنٌ وإن الحرامَ بَیِّنٌ، و بینهما مُشْتَبِهَاتٌ لا یعلمهن کثیر من الناس، فمن اتقى الشبهات فقد استبرأ لدينه وعرضه، ومن وقع فی الشبهات وقع فی الحرام) یعنی: «همانا حلال واضح است و حرام واضح است و در میان آن دو امور مشتبهی وجود دارد که بسیاری مردم آن را نمی دانند پس آنکه از شبهات بپرهیزد

برای دین و آبروی خود پاکی جسته است و آنکه به شبهات آلوده شود، در حرام افتاده است.» [متفق علیه]

- فروتنی و فروهشتن بال تواضع، پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده است: (إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا؛ حَتَّى لَا يَفْخَرُ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ؛ وَلَا يَبْغِي أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ) یعنی: «هر آئینه خداوند به من وحی نمود که فروتنی کنید؛ تا کسی بر کسی ستم نکند و کسی بر کسی ننازد.» [مسلم]

- بردباری، ملایمت و مهربانی، پروردگار متعال در قرآن کریم می فرماید: {وَالكَاطِمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ} [آل عمران: ۱۳۴] یعنی: «و آنانکه خشم خود را فرو می برند و از مردم در می گذرند و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.» و رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: (إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يَنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ) یعنی: «نرم رفتاری در هیچ چیزی نمی باشد، جز اینکه آن را زینت می دهد و از هیچ چیزی بدور نمی شود، مگر اینکه آن را زشت می سازد.» [مسلم]

- آراستگی به شرم و حیا، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم چنین می فرماید: (الْحَيَاءُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ) یعنی: «حیاء جز خیر چیزی را بیار نمی آورد.» [متفق علیه]

- وفای به عهد، خداوند باری تعالی می فرماید: {وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا} [الإسراء: ۳۴] یعنی: «و به پیمان [خود] وفا کنید زیرا که از پیمان پرسش خواهد شد.»

- لبخند و سرزندگی، رسول الله صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ) یعنی:

«لبخند تو به روی برادرت صدقه ای برای تو است.» [الترمذی]

- متانت و آرامش، خداوند متعال فرموده اند: {وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا} [الفرقان: ۶۳] یعنی: «و بندگان خدای رحمان کسانی اند که روی زمین به نرمی گام برمی دارند.»

- خوشرفتاری، پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ) یعنی: «کاملترین مؤمنان از روی ایمان کسی است که اخلاقش بهتر باشد، و بهترین شما، بهترین شما با زنان شان هستند.» [الترمذی]

- سلام کردن، خداوند متعال چنین می فرماید: {فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مَبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ} [النور: ۶۱] یعنی: «پس چون به خانه هایی در آمدید به یکدیگر سلام کنید درودی که نزد خدا مبارک و خوش است.»

- اجازه ی ورود طلبیدن. خداوند متعال می فرماید: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بِيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ} [النور: ۲۷] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید به خانه هایی که خانه های شما نیست داخل مشوید تا اجازه بگیرید و بر اهل آن سلام گویند این برای شما بهتر است باشد که پند گیرید.» - نیکی و خوشرفتاری با خدمتکاران. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (فَمَنْ كَانَ أَخُوهُ تَحْتَ يَدِهِ، فَلْيُطْعِمْهُ مِمَّا يَأْكُلُ، وَلْيُلْبِسْهُ مِمَّا يَلْبَسُ، وَلَا تَكْلَفُوهُمْ مَا يَغْلِبُهُمْ، فَإِنْ كَلَفْتُمُوهُمْ فَأَعْيِنُوهُمْ) یعنی: «پس آنکه برادرش زیر دستش باشد، باید او را از آنچه می خورد، بخوراند و از

خورد.» [ابوداود]

- دوري از بدگمانی. پیامبر خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إياكم والظن؛ فإن الظن أكذب الحديث) یعنی: «از گمان بپرهیزید، زیرا گمان دروغترین گفته ها است.» [متفق علیه]

- توجه و اهتمام به زیبایی خانه. رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: (إن الله - تعالی - جمیل یحب الجمال). یعنی: «خداوند زیبا است و زیبایی را دوست می دارد.» [مسلم]

- رعایت نظم در همه ی امور منزل.

آنچه می پوشد، بپوشاند. و آنها را به چیزی مکلف نکنید که توانائی آن را نداشته باشند و اگر آنان را مأمور کردید، پس همکاریشان کنید.» [متفق علیه]

- علاقمندی و دوست داشتن دانش و دانش اندوزی. پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده اند: (من سلك طريقًا یلتمس فيه علمًا؛ سهل الله له طریقًا إلى الجنة) یعنی: «کسی که راهی را در جستجوی دانش بپوید، خداوند راهی به سوی بهشت را برایش هموار می سازد.» [مسلم]

- پرهیز از کنجکاوی در کار دیگران، غیبت و سخن چینی. خداوند متعال می فرماید: {یا أيها الذین آمنوا اجتنبوا كثيرًا من الظن إن بعض الظن إثم ولا تجسسوا ولا یغتب

بعضکم بعضًا یحب أحدکم أن یأکل لحم أخی و اتقوا الله إن الله تواب رحیم.} [الحجرات: ۱۲] یعنی: «ای کسانی که ایمان آورده اید از بسیاری از گمانها بپرهیزید که پاره ای از گمانها گناه است و جاسوسی نکنید و بعضی از شما غیبت بعضی نکند آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده اش را بخورد از آن کراهت دارید [پس] از خدا بترسید که خدا توبه پذیر مهربان است.»

- دوري از حسد. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: (إياکم والحسد؛ فإن الحسد یأکل الحسنات کما تأکل النار الحطب) یعنی: «از حسد بپرهیزید، زیرا حسد نیکی ها را می خورد، همانطور که آتش هیزم یا علف را می

د ۴ یارانو ۳ عجیب بېلا بېلا صفتونه!

پوه ورځ حضرت محمد (ص) خپلو څلور واړه یارانو (ابوبکر، عمر، عثمان، علي) سره ناست و، هر پوه نه یې پوښتنه کوله چې ستاسې د خوښې وړ عملونه کوم دي؟ حضرت ابوبکر صدیق (رض) وفرمایل: زما د خوښې وړ عمل داچې

- ۱ - ستا مخ ته چې کورم خوند ترې اخلم
- ۲ - ما خپله لور (عایشه) تاته په نکاح درکړې
- ۳ - چې خپل ټول مال د الله (ج) په لار کې مصرف کړم.

- ۱ - خلک نیکی ته راوبلم (امرباالمعروف)
- ۲ - له بدې څخه یې منع کړم (نهی عن المنکر)
- ۳ - بله داچې زړې جامې مې په تن وي

- ۱ - لوڅ پټ کړم
- ۲ - وړې ماړه کړم
- ۳ - او د قران کریم د تلاوت څخه ډیر خوند اخلم

- ۱ - په بیخ ژمي کې د شپې عبادت ته پاڅیږم
- ۲ - په سخته گرمۍ کې روژې ونیسم
- ۳ - خپله توره د الله (جل جلاله) په لاره کې استعمال کړم.

د اسلامي نړۍ د ستر مفتي

مولانا مفتي محمد فرید رحمہ اللہ په اړه تاثرات

لیکوال ستر علمي شخصیت فقیه العصر مولانا مفتي نور محمد ثاقب صاحب
ژباړونکی : قاري محمد

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لا نبي بعده
امابعد : د قطب الارشاد، شيخ المشايخ، قدوة العلماء،
استاذ المحدثين، رئيس الفقهاء مفتي اعظم حضرت مولانا
مفتي محمد فرید صاحب رحمہ اللہ د یولې ملفوظاتو، لیکنو،
علمي نکاتو، ارشاداتو، فیوضاتو او نورو ځانګړنو په اړه
یو څو کرښې لیکنه قلم ته سپارم.

په ۱۴۰۴ سپوږميز کال کې چې له ۱۹۸۴ میلادي کال
سره سمون لري مونږ د اکوړه خټک په جامعہ دارالعلوم
حقانیہ کې د نبوي احادیثو دلویې دورې زده کونکي وو(د
نړیوالې دیني درسګاه د اسلامي علومو مرکز جامعہ دارالعلوم
حقانیہ اکوړه خټک عظمیت، فیوضات، برکات، نړیوال
شهرت او مقبولیت له هیچانه پټ نه دی) په هماغه کال د
بخاري شریف کتاب المغازی او داسې نور او په ترمذی
شریف کې ابواب الحج او داسې نور ډېر سبقونه د دارالعلوم
دیوبند پخواني استاذ، بقیة السلف، شیخ المشايخ، زبدة
الاتقياء، د دارالعلوم حقانیہ اکوړه خټک باني شیخ الحدیث
مولانا عبدالحق رحمہ اللہ راته ویل؛ او د دوره حدیث
کتابونه بخاري او ترمذی له پورته یادو شویو ابوابو پرته،
مسلم او ابوداؤد د وخت له ستر فقیه، لوی محدث عارف
بالله مولانا مفتي محمد فرید صاحب سره وو، حضرت مفتي
صاحب د داسې علمي تبحر، جامعیت، کمالاتو او فیوضاتو
څښتن وو چې د لویې دورې په پای کې مې داسې احساس
کړه چې مونږ یوازې احادیث نه بلکه له دې مخکې موچې د

طالبی په زمانه کې کوم علوم او فنون لوستلي وو هغه هم
تکرار شول، د حضرت مفتي صاحب د پوهې د بدبه داوه چې
د دوی همعصر لوپولو یو شیو خوبه د دوره حدیث په
کتابونو د ده شرحې کتلې، د بېلګې په ډول منهاج السنن،
هدایة القاري، فتح المنعم او داسې نور، دا خبره به د
هغو مدارسو د دوره حدیث طالبانو هم کوله؛ د حدیثو د
دورې په کال به مونږ له جناب مفتي صاحب نه د سبق په
وخت کې او همداراز په نورو وختونو کې داسې بې بېلګې،
خوښمن، باوري، له معنی ډک عالمانه کلمات، عبارات
او جملې اورېدې چې له کره والي سره سره به ډېرې زیاتې
ګټورې او هر اړخیزې هم وې چې د جوامع الکلم بڼه به یې
لرله، له دې سره سره به دومره ژورې، قناعت ښوونکې او
اغېزمنې وې چې د زړه تل ته به کوزېدې، د کاني د کرښې
په څېر به پخې او کلکې وې، له لنډوالي سره به په معنی کې
غټې او درنې وې، مونږ داسې ویلای شو چې ګواکې د
پخوانیو مصنفینو (لیکوالانو) متون دي، په اختلافي مسائلو
کې به یې داسې خبره وکړه چې قول فیصل (یوه پرېکړه) به
وه، همداراز د دوی لطیفې او علمي نکتې به هم ډېرې زړه
راښکونکې او پوهنیزې وې، دا ټول د هغوی له ځانګړنو څخه
وې؛ د لیکنې د اوږدېدو له وېرې تفصیلي بیان پرېږدو؛
دهغوی لطیفې او علمي نکتې اکثر د هغوی په تالیفاتو کې
ځای په ځای پیدا کېږي.

محترم مفتي صاحب به هره ورځ د ګڼه څه او مازدیګر له
لمانځه وروسته په خپل استوګنځي (د دارالعلوم په کوارټر

(کې اجتماعي مراقبه کوله چې طالبانو اومريدانوبه يې په کې په ډېره مينه گډون کاوو، همدارنگه د دارالعلوم په جامع جومات کې به اکثر وخت لمونځونه هم د دوى په امامت سره ادا کېدل؛ مفتي صاحب ته به د هېواد له گوټ گوټ نه استفتاء غوښتونکي راتلل، اکثر وخت به دوى په دارالافتاء کې هغوى په جوابونوازول اوکله کله به يې په خپل استوگنځي کې هم جوابونه ورکول، مونږ به هم د ځينو پېچلو مسائلو پوښتنې ورنه کولې او له هغوى نه به مو عام فهمه حل ترلاسه کاوو، د هغوى فتوې چې له لنډوالي سره مدللې دي د عوامو او خواصو ترمنځ په يوه ډول مقبولې دي؛ مطلب دا چې د حديثو د دورې کال د علم، روحانيت، اصلاح، تربيت، فيض او برکت په چاپېريال کې تېر شو، ټول کتابونه په ډېره ښه توگه پاى ته ورسېدل، په اخير کې د وفاق المدارس العربيه کلنى امتحان ؤ، د امتحان د څارنې اونگرانى لپاره له کراچۍ نه علماء کرام راغلي وو په هغو علماؤ کې مولانا مفتي نظام الدين شامزي (شهيد) رحمه الله هم وو، د امتحان په جريان کې يوه ورځ د وفاق المدارس العربيه له مرکزميلتان نه د امتحاناتو مرکزي ناظم مولانا مفتي انور شاه صاحب د يوه پلاوي په مشرۍ کې په خپله د امتحان د هال د کتنې لپاره راغى هغوى د امتحان په هال کې د امتحان جاج واخيست، په پاى کې د امتحان څارونکو اونگرانانو د دارالعلوم حقانيه د اعلاناتوپه ځاى کې د (هديه تبريك) تر عنوان لاندې يوه خبرتيا ولېږوله چې داسې پکې ليکلي ؤ : سړکال (شعبان ۱۴۰۴ هـ) د دارالعلوم حقانيه اکوړه خټک د وفاق په امتحان کې گډون کونکو طالبانو چې په کوم حسن عمل او شرافت د وفاق المدارس د قوانينو او ضوابطوپه پابندۍ سره اهتمام کړى او په کوم ورين تندي يې چې د وفاق لارښوونې منلي او په ټاکل شويو اصولوتينگ ولاړ وو په دې باندې دوى بې له شکه د مبارکۍ مستحق دي، په دې نظم او ضبط، امانت او ديانت باندې مونږ دوى ته د زړه له کومې مبارکي وړاندې

کوو او د دوى د کاميابۍ لپاره د زړه له اخلاصه دعاء کوو، الله تعالى دې مونږ ټول د دين په لاره کې په هر هر گام اخيستلوکې د تل لپاره له خلوص او ديانت څخه بهره من ولري آمين، له دې سره سره مونږ د دارالعلوم له هغومنتظمينو څخه هم مننه کول خپل فرض کښو چې زمونږ په راسپارل شوې دنده کې يې پوره مرسته راسره کړې او د دې ارزښناک کار ترسره کېدل يې زمونږ لپاره آسانه کړ، په ځانگړي ډول د حضرت شيخ الحديث دامت برکاتهم چې کومې بې پايه پېرزوينې او له اخلاصه ډکې دعاوې مونږ ترلاسه کړې دازمونږ لپاره ډېر دښک بختۍ ځاى ؤ، الله تعالى دې د دوى سوري په مونږ تر ډېره وخته قايم ولري آمين .

د دې هديه تبريك په پاى کې د وفد د گډونوالو لاسليکونه موجود وو، بيا امتحان پاى ته ورسېد او زده کونکي رخصت شول؛ د شوال په مياشت کې د وفاق المدارس العربيه د نتايجو اعلان وشو، مونږ د ورځپاڼوله لارې خبر شوو، د الله تعالى په فضل اومهربانۍ، د استاذانو د علومو، فيوضاتو، دعاگانو په برکت او زما په مات گوډ کوشښ سره ما ليکونکي (نور محمد ثاقب) ته په ټول وفاق کې لومړۍ درجه کاميابي ترلاسه شوې وه او د جامعة العلوم الاسلاميه بنوري ټاون کراچۍ زده کونکي حفيظ الرحمن دوهم او د همغې مدرسې غلام مرتضى اعوان دريم نمبر ترلاسه کړى وو (الحمد لله حمداً كثيراً) د نتايجو اعلان د کراچۍ جنگ ورځپاڼې په ۱۵ د شوال المکرم ۱۴۰۴ هـ چې له ۱۴ جولای ۱۹۸۴ ميلادي سره سمون خوري او د کراچۍ حریت ورځپاڼې په ۱۶ د شوال ۱۴۰۴ هـ چې له ۱۵ جولای ۱۹۸۴ ميلادي سره سمون لري خپور کړ، د لاهور په جنگ ورځپاڼه کې دغه اعلان دوه ورځې پرله پسې يعنې ۱۹، ۱۸ د شوال ۱۴۰۴ هـ چې له ۱۸، ۱۷ جولای ۱۹۸۴ سره سمون خوري خپرې ده او همداراز په نورو ورځپاڼوکې هم دغه اعلان خپور شو.

مونږ به له فراغت وروسته د تدریس په ورځو کې وخت په وخت د مفتي صاحب لیدو کتوته ورتلو، د ځینو ستونزمنو مسائلو حل به مو ورڅخه ترلاسه کاوو، په ځینو کارونو کې به موله هغوی نه د مشورې غوښتنه کوله، فیض او برکات به مو حاصلول؛ یوځل چې زما د تدریس دوه کاله پوره شوي وو د سعودي حکومت غوښتل چې د افغانستان له اوو (۷) جهادي تنظیمونو څخه یو یو تکره او ورعالم د مدینې منورې په جامع (پوهنتون) کې د داخلي لپاره ور وغواړي په داسې ډول چې دوی به هلته ځانگړې مرتبه ولري، د ځانگړې ښېگڼې لائق او مستحق به وي، له څلورو کلونو زده کړې وروسته که هلته پاتې کېدل غواړي ښه تربیه که نه نو د استازي (مبعوث) په توگه به بېرته راولېږل شي، دا چې زمونږ تعلق د مولوي محمدنبي محمدي له تنظیم حرکت انقلاب اسلامي افغانستان سره ؤ له همدې امله هغوی له ماڅخه وغوښتل چې د تنظیم له لوري ته لاړشه، تاته به د سعودي حکومت له ځانگړې پاملرنې سره سره د حرکت انقلاب اسلامي افغانستان پوره پاملرنه هم حاصله وي، د تنخواه اونورې پاملرنې سره به مو ترهم ولرې، اوس یوازې لاړشه او که کورنۍ دې درسره یو ول غواړې نو په شپږو میاشتو کې به یې دننه د سفر اسناد جوړشي شپږ میاشتې وروسته هغوی هم له ځان سره بوزه؛ زه مفتي صاحب ته ورغلم هغه ته مې خبره وړاندې کړه اومشوره مې ورنه وغوښته، حضرت مفتي صاحب و ویل په دې کې به د علمي گټې پرځای علمي تاوان وي، همدلته تدریس کوه په دې کې به دې پرمخ تگ وشي، هو! یوه گټه په تگ کې شته چې حج به وکړې خو د حج لپاره به له دې ځایه هم لاره درپیداشي (ان شاء الله) ما د حضرت مفتي صاحب په مشوره باندې په کلکه عمل وکړ او هغو خلکو ته مې جواب ورکړ، الله تعالی حاضر اوناظر دی چې زما د زړه لېوالتیا هم نه تگ لورته وه ځکه چې زما د دې ځای له تدریس سره ډېره مینه وه، د مفتي صاحب د رسا اوصائبې رایې په

پوهېدوسره زما په رایه کې قطعیت راغی او زړه ته مې ډاډ حاصل شو؛ له هغه وروسته لکه څرنگه چې مفتي صاحب ویلي وو ډېر زر او په ډېره اسانۍ سره الله تعالی د حج نېک بختي را وېښله .

مفتي صاحب ته الله تعالی د زهد، په الله جل جلاله د توکل او الله تعالی ته د رجوع کولو ژوند وربښلی ؤ، کله چې شیخ المشائخ بقیة السلف شیخ الحدیث مولانا عبدالحق صاحب له دې فاني نړۍ رخصت شو نومولوي محمدنبي محمدي صاحب د حرکت انقلاب اسلامي افغانستان مشر و ویل چې د شیخ صاحب رحمة الله تعالی علیه په ژوند کې زما غوښتنه وه چې جناب مفتي صاحب خپلې مدرسې ته راولم خوما دا خبره ځکه نه ښکاره کوله په دې پوهېدم چې شیخ صاحب رحمه الله به سخت خپه شي، اوس زه غواړم چې مفتي صاحب خپلې مدرسې جامعہ اسلامیة محمدیه ته (چې د پېښور په چرات روډ واقع ده) د شیخ الحدیث او صدرالمدرسين په توگه راولم، د دې کار لپاره زه (نور محمد ثاقب د جامعہ محمدیه مدرس)، بل د مدرسې ناظم او یو بل عالم مفتي صاحب ته ور ولېږل شوو او دایې هم راته و ویل چې مونږ به جناب مفتي صاحب ته د میاشتې لس زره (۱۰۰۰۰) روپۍ ورکوو بلکه هغه ته به اختیار وي چې هغه څومره غواړي هغومره تنخواه به یې مونږ ته د منلو وړوي اوحال دا چې هغه وخت په دارالعلوم حقانیه کې د مفتي صاحب تنخواه اتلس سوه (۱۸۰۰) روپۍ وه؛ مونږ مفتي صاحب ته ورغلو په ډېر ادب او درناوي مو د مولوي محمدنبي محمدي صاحب پیغام ورته ورساؤ، مفتي صاحب و ویل مقصد د علم او دین خدمت ده اوجامعه حقانیه کې دامقصد ښه ترسره کېږي اوتنخواه خومقصدنه ده ځکه نو دلته په کمه تنخواه هم خوښ یم، دایې هم و ویل چې مولانا عبدالحق صاحب رحمة الله تعالی علیه په روغتون کې د خپل ژوند په وروستي وخت کې چې غږ یې هم ټیټ شوی ؤ او خبرې یې سمې نشوای اورېدل کېدې زه یې په اشاره ور

ما (نور محمد ثاقب) به له تدریس سره سره بېلابېل غیر درسي کتابونه هم کتل او مطالعه کول چې په هغو کې به اکثر د فقهي اوفتای وو کتابونه وو، ما به له هغونه مسائل لیکل په ډېرو مسائلو کې به مې د ثبوت او عدم ثبوت او د ثبوت په صورت کې د قوت او ضعف د معلومولو په لټه کې د فقهي اوفتوی له قواعدو سره سم مستند او باوري کتابونه کتل او هغه مسائل به مې له ځان سره لیکل، په دې ډول د ډېرو زیاتو مسائلو لخوا پېرته وشوه او د هغو څرنګوالي څرګند شو؛ یوه ورځ چې زه د مفتي صاحب لیدوته ورتلم نو هغه مسائل مې هم له ځان سره واخیستل چې کېدای شي دغه مسائل مفتي صاحب ته ور وښودلی شم که د څه تنبیهاو او هداياتو ضرورت وي نو مفتي صاحب به یې راته وکړي، د ملاقات په وخت مفتي صاحب هغه مسائل ولیدل او وې فرمایل چې ډېر ښه، دا کار کوه او دې ته دوام ورکړه نو بیا ما وپوښتل چې جناب نن سبا خلک کراچۍ، لاهور، ملتان یا نور وځایونو کې په افتاء کې تخصص کوي دا څرنګه ده؟ مفتي صاحب و ویل دا هیڅ هم نه دي، په دې ډول د افتاء صلاحیت او وړتیا نه پیدا کېږي دا صلاحیت او هلیت داسې

ماله جناب مفتي صاحب رحمہ اللہ سرہ پہ ۱۹ دشبان

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل عباده الذين اصطفى اولاده فقد استبازوا
اللاح في دأبه مولانا المنصور محمد الشاقب الاصفهاني الحقاقي للاعتناء فاجزته و
ما اجبته له و اوصيته ان يبذل جوده في الجوابات ويرد على
عن الكتب المعبرة في الفن ويذكر الدلائل او يشير اليها ولا يخرج
من المذهب الا عند الضرورة كما خرج في مشائخنا - والزواج عند
الضرورة هو سلك مشائخنا فيكون في الحقيقة من حنبنا وهو الحق -

مكرر عن شيخنا المصنف

مكرر عن شيخنا المصنف

۱۴۰۶ هـ کال په دارالعلوم حقانيه کې بيعت وکړ مفتي صاحب د سلسلې مبارکې د پنځم فصل په پای کې په خپل لاس مبارک زمانوم وليکه اولاسليک يې وکړ بيايې هغه سلسله مبارکه ماته راکړه، د نقشبنديې سلسلې د ټولوسبقونوله پای ته رسېدو وروسته يې په ۵/ د رجب ۱۴۱۵ هـ کال په خلافت ونازولم، خپله يې سند وليکه او راته وې سپاره، څو کاله وروسته يې په پاتې نورو سلسلو (چشتيه، قادريه اوسهرورديه) کې هم پوره اجازه راته وکړه.

مفتي صاحب مبارک ته الله تعالی بې شميره کمالات، خصوصيات اولورې مرتبې ورکړې وې، مونږکه څومره هم کوشن وکړو چې د هغو بيان وکړو بيا هم په هغو دا جمله په ښه توگه صادقېري (ماستر اکثر ماسطِر) څه چې پټ پاتې شول هغه ډېر دي له هغه نه چې وليکل شول، مفتي صاحب په يوه وخت کې لوی محدث، د وخت ستر فقيه، لوی مفتي، د طريقت شيخ، د الله پېژندونکی، د لوړې کچې مصنف، د ډېرو شاگردانو اومريدانولرونکی شخصيت وو، دغه ټول صفات په يوه کس کې راټولېدل ستونزمنه اولرې خبره ده خو دغه ټول صفات الله تعالی په مفتي صاحب کې په بشپړ او پوره ډول راټول کړي و، مونږ ويلي شو چې دهغه نوم ښه ورباندې برابر شوی او (فريد العصر) وو.

مفتي صاحب له فراغت نه درې کاله وړاندې تدريس پيل کړی وو، له فراغت نه وروسته يې يو کال په خپل پلرني کلي کې تدريس کړی، له هغه وروسته يې ۹ کاله په جامعه اسلاميه اکوړه خټک کې تدريس وکړ، بيا د شرعي عذر پر بناء يې د جامعه اسلاميه اکوړه خټک نه استعفاء وکړه اودرې کاله يې په دارالعلوم اسلاميه چارسده کې د حديثو د استاذ او د استاذانو د مشر په توگه تدريس وکړ، بيايې له ځينو دوستانوسره د اړيکو د ترينگر تيا له وېرې د شيخ الحديث مولانا عبدالحق صاحب رحمه الله په بلنه، د صالحينو اوعلماء د امام مولانا عبدالمالك صديقي رحمه الله

په امر او د محدثينو د ښکلا مولانا نصيرالدين غورغشتوي رحمه الله په غوښتنه په ۱۳۸۵ هـ کال کې دارالعلوم حقانيه ته راغی او دلته يې ۳۲ کاله د احاديثو درس وکړ. په ۱۹۹۶ ميلادي کال چې له ۱۴۱۷ هـ کال سره سمون خوري په مفتي صاحب باندې په دارالعلوم حقانيه کې دگړن ناروغي راغله چې له ناچارۍ يې تدريس پرېښود، د تدريس په زمانه کې په زرگونو طالبانوله هغوی نه علم اوفيض ترلاسه کړ، اولکه څرنگه چې ما په پيل کې يادونه وکړه چې د مفتي صاحب درس ډېر دقيق، جامع اوله فيضه ډک ؤ، نو د مفتي صاحب شاگردانو د الله تعالی په فضل د ژوند په هر ډگر کې ښکاره او غټ کارونه ترسره کړي، که هغه د تدريس ډگر ده او که د سياست، د جهاد ډگر ده او که د دعوت اوتبليغ، د طريقت ډگر ده او که د نورو ديني او ټولنيزو خدمتونو، هغوی ته داسعادت او نېک بختي د مفتي صاحب د صحبت له امله ورپه برخه شوې، د مفتي صاحب شاگردان په ټوله نړۍ کې خواره دي په ځانگړي ډول د پاکستان او افغانستان په گوټ گوټ کې شته، همدا ډول په نژدې هېوادونو کې هم ډېر دي، بلکه په لرې پرتو هېوادونو کې هم شته، د بېلگې په توگه ما په خپله په قطر، سعودي عرب، د اروپا هنگري (مجارستان) کې د مفتي صاحب شاگردان علماء ليدلي دي، اولکه څرنگه چې مونږ ټولوته معلومه ده چې په متحده عرب اماراتو، جنوبي افريقا، لندن، امريکا او داسې نورو هېوادونو کې د هغوی لوی لوی شاگردان علماء شته، د مفتي صاحب مريدان او خليفه گان ډېر زيات دي چې په هغو کې اکثريت د علم خاوندان دي، په هر ځای کې او په ځانگړي ډول په پاکستان او افغانستان کې اکثر علماء د مفتي صاحب سره دوه نسبتونه لري يو د علم له پلوه چې دا علماء د مفتي صاحب شاگردان دي دوهم د سلوک او طريقت له پلوه چې دا علماء د مفتي صاحب مريدان او خليفه گان دي.

مفتي صاحب د افتاء کارهغه وخت پیل کړی وو چې د دوره حدیث شاگرد وو، مفتي صاحب به په خپله ویل کله چې زه په غورغشتوکې د دوره حدیث طالب وم نومولانانصیرالدین غورغشتوي صاحب به په ماباندې د استفتاء گانوجوابونه لیکل، کله چې بیاپه جامعه اسلامیه اکوپه خټک کې مدرس شوم نومولاناعبدالرحمن کاملپوري رحمه الله (د حضرت تهانوي رحمه الله خلیفه اجل او د سهارنپور دمظاهرالعلوم مدرسې د استاذانوپخواني مشر-) ماته و ویل چې د سوالونو جوابونه ته لیکه، هغوی به زما لیکل شوي جوابونه ډېرخوښول، بیاپه دارالعلوم چارسده کې هم داکارماته راوسپارلی شو، کله چې دارالعلوم حقانیه ته راغلم نودلته په یوه واړه غونډې د یادانښت کتاب(رجسټر) کې خوفتوی گانې لیکلې وې، له همدې امله مې دلته د افتاء کار په مستقل ډول شروع کړ، مفتي صاحب په دارالعلوم حقانیه کې په ۳۲ کاله کې یولک کم اوزیاتې فتوی گانې ورکړي دي چې د ترتیب اوتخریج کاریې روان دی، تر اوسه اته جلدونه (ټوکه) چاپ او د خلکومخې ته راغلي، چې د عاموخلکو اوخواصوترمنځ په یوه ډول مقبولې دي، په نورو ټوکونوباندې کار روان دی، په ترتیب اوتخریج کې د احتیاط له امله ډېروخت لږېږي، د مفتي صاحب رحمه الله فتوی گانې انتهایي درجه قوي، محکمې اومدللې وي چې له ډېرغور اوڅېړنې وروسته لیکل شوي، له همدې امله د (رجوع کولو) وارندی راغلی، مفتي صاحب ته الله تعالی د فتوی اوپرېکړې لپاره د حیرانتیا وړپوهه ورکړې وه کوم موضوعات اومسائل چې ډېرپیچلي اونه حل کېدونکي ښکارېدل مفتي صاحب به هغه په ډېره آسانی سره حل کول، مونږ ویلی شوچې علم او فقاہت د هغوی دویم طبیعت گرځېدلی ؤ او هغه ریښتینی فقیه النفس ؤ، د هغوی فتوی گانې له پاکستان پرته په د باندنیوهېوادونوکې هم مقبولې اوپه زړه پورې دي او د هېواد د ننه خويې دا حال ده چې عوام خولاڅه چې علماء هم په یوه مسئله کې

هغه وخت ډاډ من کېږي چې په هغې مسئله د مفتي صاحب فتوی موجوده وي اویایې تائیدکړي وي، په عامه توگه نورومدارسوکې د مفتیانو او دارالافتاء گانوله شتون سره سره په مشکلومسائلوکې به هغوی مفتي صاحب ته رجوع کوله، ما د ۱۹۸۸ میلادي کال د اگست په میاشت کې چې د ۱۴۰۸ هق کال له ذوالحجې سره سمون خوري لاهور، ملتان، کراچی او داسې نوروځایونوته سفر وکړ، بیامې د ۱۹۹۱ میلادي کال د اپرېل په میاشت کې چې له ۱۴۱۱ هق کال د شوال له میاشتې سره سمون خوري آزاد کشمیرته سفروکړ، همدارنگه مې د ۱۹۹۳ میلادي کال د اپرېل په میاشت کې چې له ۱۴۱۳ هق کال د شوال له میاشتې سره سمون خوري سیالکوټ، لاهور، خانپوال او د داسې نوروځایونوسفر وکړ ترڅو دهغوځایونومدرسې وگورم او د هغوځایونوله شیخ صاحبانو اوعلماءکراموسره لیده کاته وکړم، هلته ما د مفتي صاحب فتوی گانې ولیدې چې په مشکلو او اهومومسئلوکې ترلاسه شوې وې .

د مفتي صاحب لیکنې او تصنیفات ډېر دقیق، جامع، باوري، گټور اوټول خوښي دي چې په څو څو واړه چاپ اوخپاره شوي دي، په ځانگړي ډول منهاج السنن شرح د جامع السنن للترمذي، هداية القاري علی صحيح البخاري او فتح المنعم شرح د مقدمه د صحيح مسلم له لنډوالي سره ډېرزیات کره، ژور اوجامع دي چې هریو د لویو شروحولنډیز اوله هغونه بې پرواکونکي او د پخوانیومشرانومحدثینو دامالي وو نچور ده، هریوکتا ب یې د بحر په کوزې کې ښه مصداق ده او د علماؤ اوطالبانولپاره بې کچې گټوردی؛ منهاج السنن چې په پنځوجلدونوکې ده، په ټولو اهموحديثي اوفقهی مباحثوباندې مشتمل ده، هممهاله د حدیثو د شرحې اوفتاوی حیثیت لري، همدارنگه "البشری لارباب الفتوی" د فتوی په اصولو اوضوابطوباندې مشتمله لنډه اوجامع رساله ده چې په لسو فصلونومشتمله ده، مفتي صاحب به د دې په کتلوتینگارکاؤ او ویل به یې

چې داماپه ډېرې خوارۍ ليكلې ده، همدارنگه د هغوى نور تصنيفونه هم انتهائي باوري او گټور دي او د هغوى د فتاوى وو يادونه خو وړاندې وشوه چې اته غټ جلدونه يې خپاره شوي او په پاتې جلدونو يې كار روان دى .

اوس له حضرت مفتي صاحب سره د څوملاقاتونو يادښتونه قلم ته سپارم

د ۱۴۲۳ هـ كال د محرم الحرام د مياشتې په ۱۸ چې د ۲۰۰۲ ميلادي كال د اپرېل له اولې نېټې سره سمون خوري د دوشنبې په ورځ له خپلو څو تنو دوستانو او خپلوانوسره د مفتي صاحب د ليدولپاره زړوبۍ ته لاړم د خبرو په مهال مفتي صاحب په خپله خپل عمر ښكاره كړ او وې ويل اوس مهال زما عمر ۸۴ كاله ده څلور كاله وړاندې د اتيا (۸۰) كلونو په عمر ماته د گزن ناروغي پېښه شوه، مفتي صاحب په دې غونډه كې نورې هم ډېرې حكيمانه، څېړنيزې او اغېزمنې خبرې وكړې چې مونږ ته ترې ډېرې فائده، د زړه خوښي او فيض حاصل شو .

په ۱۱ د ذوالقعدې ۱۴۲۴ هـ كال چې له ۳ جنوري ۲۰۰۴ ميلادي كال سره سمون خوري د هفتې په ورځ زه له خپلو څه ملگرو او علماؤ او طالبانوسره د مفتي صاحب د ليدولپاره ورغلم په دې ليدنه كې ځينې دوستانو مفتي صاحب ته و ويل چې په كراچۍ كې يو ډاكټر د گوزن ډېره ښه درملنه كوي او په هغه ډېره گڼه گونډه وي، كه تاسو ته منظوره وي نولگښت به مونږ په غاړه واخلو، په موټرو وغيره كې به تكليف وي د طيارې ټكټ به واخلو، په دې خبره مفتي صاحب ماته مخ كړ او وې ويل چې روغتيا خو د دين د خدمت لپاره اړينه وي چې انسان د دين خدمت وكړي، كوم څه خدمت چې له مانه شوى هماغه بسنه كوي، ۹ كاله په جامعه اسلاميه اكوړه خټك كې، ۳ كاله چارسده كې او ۲۲ كاله مې جامعه حقانيه كې تدريس كړى همدا كافي دى، اوس هم په چپ لاس ليكنه كولاى شم، بس تاسو دعاء راته كوى، زما هم عمره علماء هم اكثر په همدې

ناروغۍ اخته وو چې اوس له دې نړۍ څخه رخصت شوي دي يوه له هغوى نه ندى پاتې، دوى نورې هم ډېرې گټورې او اغېزمنې خبرې وكړې، په پاى كې جناب مفتي صاحب جهاد، مجاهدينو او طالبانوته دعاء وكړه .

په ۲۴ د جمادى الاولى ۱۴۲۵ هـ كال چې له ۱۱ جولاي ۲۰۰۴ ميلادي كال سره سمون خوري د يكشنبې په ورځ له څو تنو خپلوانو او ملگرو سره مفتي صاحب ته زړوبۍ ته ورغلم، د خبرو په مهال ماله مفتي صاحب نه پوښتنه وكړه چې پښتو ژبې ته (سلیمانيه) ولې وايي؟ لكه څرنگه چې ستاسود كتاب نوم ده "العقائد الإسلامية باللغة السلیمانية" مفتي صاحب و ويل چې هغه غريزه لري چې له هندوستان څخه پيل شوې په كشمير تېره شوې بيا افغانستان ته تللې هغه ته د سلیمان غر وايي، له دې لري سره پښتانه آباد وو له همدې امله د هغوى د ژبې نوم سلیمانيه شو، بنده عرض وكړه هغه هندوكش چې ويل كېږي؟ هغه و ويل هو كې! لكڼ دا هندوكش د كاف په زور سره ده يعني له هند او كشمير نه راتېر شوى، خلك هندوكش د كاف په پېښ سره وايي، بنده پوښتنه وكړه چې د بخاري شريف له شروحو فتح الباري او عمدة القاري له كتلو او مطالعې وروسته بله كومه يوه شرحه د مطالعې لاندې نيول پكار دي؟ هغه و ويل " قسطلاني " (ارشاد الساري للقسطلاني) بيا يې هغه نكل وكړ چې د علامه عيني رحمه الله او د فتح الباري د څښتن ښځې سره خويندې وې، ابن حجر رحمه الله به چې څه ليكل علامه عيني رحمه الله به ليدل، همدا لامل ده چې په فتح الباري كې چې هغه څومره نيوكې په احنافو باندې كړي دي هغه ټولې په عمدة القاري كې سره له جوابونو موجودې دي، ما بيا پوښتنه وكړه په صحاح سته كې چې سنن نسائي شامل ده آيا هغه سنن صغرى ده، كوم چې مجتبى ده او ټول سنن كبرى خوپه صحاحو كې شامل نه دى؟ هغه و فرمايل هو كې! دا سنن صغرى ده يعنې مجتبى، ټول سنن كبرى نه ده؛ بيا مې پوښتنه وكړه

سنن بیهقي څرنگه ده؟ د دې له احاديثونه په ډاډگیرنې او باور سره استدلال کېدلای شي؟ مفتي صاحب و ویل تر کومه ځایه چې د مذهب خبره ده نو زموږ د مذهب خپل اصول او تحقیقات دي کوم چې په نظر کې نیول کېږي او تر کومه ځایه چې له هغه نه د استدلال خبره ده نوله هغه نه استدلال کېدلای شي، بیا یې خپلې الماری ته اشاره وکړه وای هغه ده لمانسره ایښی ده، کله چې ما د طبراني په اړه وپوښتل چې د صغیر، اوسط او کبیر ترمنځ کوم یو انتخاب شي؟ نو هغه و ویل: له مانسره صغیروي، په خبرو خبرو کې یې و ویل چې د فتاوی فریدیه دوهم جلد باندې کار تمام شوی اوس به یې د چاپولو لپاره لاهور ته یوسي، له مفتي صاحب سره د فتاوی فریدیه لومړی جلد ایښی ؤ د هغه په پای کې د مسائل شتې په اړه مفتي صاحب راته و ویل: دامسائل مایه دې ناروغۍ کې په چپ لاس لیکلي دي دا مسائل په غیر مقلدینو باندې ډېر درانه دي، لکه د مړي مخ کتل او داسې نور، زیاته یې کړه چې د دوهم جلد مسائل شتې مې هم په خپله په چپ لاس لیکلي دي، کله چې د درې میاشتني "دُرُالفرید" رسالې یادونه وشوه، ما ورته و ویل چې په دې کې هم د دین خپراوي په ښه ډول کېږي، د دارالافتاء تر سرلیک لاندې د مسائلو خورا غوره حل او نور معلومات بښونکي مضامین هم پکې وي، نو هغوی و فریل چې دا د دارالافتاء تر سرلیک لاندې مسائل زه په خپله لیکم، بیا د شینل کمپنۍ یادونه وشوه، مفتي صاحب په خپل دریځ ټینګ ولاړ وو، داسې یې و ویل: په دې کې نه سود شته، نه رشوت اونه بل کوم شی، ځینې خلک چې له مانه په عمر کې واړه دي او تدریس یې هم کم کړی هغوی د ناروا والي خبره کوي، یوځل یې داهم و ویل چې په اکوړه خټک کې ځینې نوي ځوانان په دې مسئله کې اختلاف کوي مونږ ته د خلکو پروانه راځي مسئله همدغه ده که ټول هم مخالف شي نوشي دې، بیا یې مولانا حسین احمد ته و ویل چې دامسئله خپره کړی، بیا مفتي صاحب یوه بېلگه

وړاندې کړه چې د حیات النبي صل الله علیه وسلم په مسئله کې مولانا غورغشتوي صاحب رحمه الله اومولانا بهبودي صاحب (مولانا عبدالرحمن کاملپوري) رحمه الله یوه لورته وو اونور ټول مخالف وو چا چې د برزخي ژوند مطلب اخیسته، بنده (نور محمد ثاقب) په دې موقع و ویل چې بعضې باریکیوته خلک پام نه کوي، دېته ورته نورې مسئلې هم شته د بېلگې په ډول د غاښونو ډکولومسئله، په روزه کې د ستنې لگولومسئله، دروپیو د بدلولو اوداسې نورې. په ۹ د شوال ۱۴۲۵ هـ کال چې له ۲۱ نومبر ۲۰۰۴ میلادي کال سره سمون خوري له خپل زوی اونورو خپلوانو طالبانوسره د مفتي صاحب د لیدنې لپاره زړوبۍ ته لاړم، د خبرو په مهال مفتي صاحب و ویل الله تعالی دې امریکا برباد او پوپنا کړي، یواځې دلته نه بلکه په سعودي کې هم دخپلو ناپاکو ارادو تکمیل کوي، پرون د دارالعلوم صدیقیه یومدرس له عمرې نه راغی هغه و ویل چې امریکا د سعودي حکومت ته و ویل چې جهادي آیاتونه له نصاب څخه وباسی، هغوی و وېستل، بیا یې ورته و ویل چې له قرآن څخه یې هم وباسی، هغوی ورته ویلي چې دا زموږ د وس خبره نده؛ د غونډې په مهال د فتاوی فریدیه دوهم جلد چې د مفتي صاحب په وړاندې پروت ؤ، راوایې خیست او وې ویل چاپوښتنه کړې چې د زرو روپیو بانک نوټ د لسو روپیو د بانک نوټ په بدل کې ورکول رواده که ناروا؟ ما په جواب کې ورته و ویل چې شرعا دابلکل رواده، ځینې خلک په خپل عرف کې دې ته ناروا وایي او وې ویل چې دا په فتاوی (فریدیه) کې هم راغلې، او هغه ځای یې ماته را وښود، زه بنده داسې وایم چې دا د مفتي صاحب عجیب فراست اوبصیرت ؤ اوزمالپاره د بانک نوټ په دې مسئله کې د پخوا په څېر یوځل بیا د دوی لخوا تائید ؤ، په خبرو خبرو کې مې ورته و ویل داسې ښکاري چې سړکال د پگړۍ تړلو په مهال تاسو دارالعلوم حقانیه ته نه واست تللي! هغوی و ویل چې یوازې سړکال نه وم تللی ځکه چې هلته

انځور وېستنه ډېره زياته وي، ما ورته و ويل چې طالبان ستاسو راتلوته هيله من وي خو هغوی د طالبانو کار خراب کړ، همدارنگه مې د چراپ د ستاربندي ورپه ياد کړه، چې هلته به تېرڅوکلونه په پرله پسې ډول د ټول صوبه سرحد د فارغانو د پگړۍ ترلوپروگرام د حرکت انقلاب اسلامي د تنظيم له لوري ترسره کېده، او هلته به هم انځور اخيسته کېده نو تاسو هلته په خپل تقرير کې و ويل چې د انځورونو د وعيد (د سزاوړ کونې) حديثونه خوزاره شوي نه دي، بيا تاسوله هغې وروسته هلته هم د نه تللو پرېکړه کړې وه، مفتي صاحب و ويل ما ډېر تدريس کړی هغه کافي ده، بس اوس زما رخصتي ده، ما ورته و ويل داهم ډېره ده چې ستاسو فتاوی د ترتيب او تخریج له پراوڅخه ستاسو د سترگوپه وړاندې تېرېږي اولکه څرنگه چې تاسو څه موده وړاندې ويلي وو چې تاسو مسائل شتې په خپله په چپ لاس ليکلي دي داهم لوی کار ده، هغوی په سر سره اشاره وکړه او وې ويل هوکې، مفتي صاحب د ليدنې په مهال و ويل په پخوانيو فتاوی ووکې يوه نيمه داسې خبره راشي چې هغه د احنافو مذهب نه وي خو هغه خلک بيا هم په هغې باندې ټينگ ولاړوي، مونږ د چانونم نه اخلو، مونږ هغه خبره پرېږدو د احنافو خپل اوسم قول خپلوو، مونږ په حنفيت ټينگ ولاړيو او هغوی په خپله خبره، بيا يې په سخته لهجه و ويل چې زمونږ له اهل حديثوسره څه کار ده.

د ۱۴۲۶ هـ کال د محرم الحرام د مياشتې په ۲۶ چې د ۲۰۰۵ کال د مارچ له ۶ نېټې سره سمون خوري د يکشنبې په ورځ زه له خپلو څوملگرو سره د مفتي صاحب د ليدولپاره لارم نوم د مفتي صاحب په وړاندې د اصول حديثو د کتابونو يوه لړۍ ياده کړه چې دا له ماسره شته او اوس مې ستاسو افادات "الفرائد البهيّة الى احاديث خير البرية" هم له دارالعلوم صديقه څخه ترلاسه کړ، اوس مې مطلب داده چې تاسو نه پوښتنه وکړم چې د اصول حديث په کتابونو کې کوم ډېرزيات گټور او ارزښمن دي، له

څه غور وروسته مفتي صاحب و ويل "اصول البزدوي" چې حنفي هم ده، ما ورته و ويل "اصول السرخسي" څرنگه ده هغه هم راسره شته ده، مفتي صاحب و ويل هغه هم ښه ده، بيا مې ورڅخه وپوښتل چې ترمذي، سنن دارمي او همدارنگه تفسير قرطبي او نورو کتابونو چې کوم حديث راوړی دی: (داهم له فتنوڅخه ده چې قاريان او د قرآن حافظان به ډېر وي، فقهاء به کم وي، وړوکی وي که غټ، ليدونکی وي که پوند، نارينه وي که ښځينه قرآن به يادوي خو عمل به نه وي) نو په اوسني حالت اورجحان که نظر واچول شي دا د امت لپاره څرنگه ده، او که څوک خپل اولاد يانورخپلوان د قرآن حافظان جوړ ول غواړي دا څرنگه ده؟ مفتي صاحب له يوڅه چوپتيا وروسته و ويل فتنه خوده!، ما ورته و ويل يعني دا غوره ده چې هغوی ته مسائل ور وښودلای شي او د علم په زده کړه کې يې بوخت کړي؟ مفتي صاحب و ويل هوکې.

د ۱۴۲۷ هـ کال د ربيع الثاني په ۱۲ چې د ۲۰۰۶ ميلادي کال د مئي له ۹ نېټې سره سمون خوري د سه شنبې په ورځ زه د مفتي صاحب له څه شاگردانو او عقيدت منوعلمان او طالبانوسره د مفتي صاحب د ليدولپاره زړوبۍ ته لارم هلته چې ورسېدو له مولانا حسين احمد صاحب نه مو معلومه کړه چې په مفتي صاحب باندې بيا د گوزن ناروغي راگرځېدلې ده، په پېښور کې څلور ورځې په روغتون کې له بستر ېدا وروسته بېرته کورته راغلی ده، خو اوس خبرې نه شي کولای، مفتي صاحب هغه وخت په جومات کې وو، د ماسپښين له لمانځه وروسته موله مفتي صاحب سره وليدل مفتي صاحب په گوته د ژبې لورته اشاره وکړه او لاس يې په نفې باندې وښوراه چې خبرې بندې شوي دي، په دې مونږ ډېرزيات غمجن شولو، ما مفتي صاحب ته و ويل داسې ښکاري چې الله تعالی تاسوته ډېره لويه بدله او ثواب ليکلی ده او هغه ستاسولپاره پوره کېږي، مفتي

صاحب اول مسكى غوندي شو بيايې حالت د ژړاغوندي شو.

اوس به د يوڅو خوبونو يادونه وكړم چې ماپكې خپل ځان اونور علماء كرام له مفتي صاحب سره ليدلي دي.

د ۱۴۲۹ هـ كال د ربيع الاول د مياشتې په ۱۰ نېټه چې د ۲۰۰۸ ميلادي كال د مارچ له ۱۷ سره سمون خوري د دوشنبې په ورځ مې قيلوله كوله چې خوب مې وليد مفتي صاحب او د هغه ځينې شاگردان علماء دي، مفتي صاحب له هغوى سره خوش طبعي كوي، مفتي صاحب يوكس په دا څنگ (په تشي) كې د گوتې په څوكه چوخ كړي او ورته وايي چې څنگه يې؟ هغه كس په خندا ورته و وايي چې حال خراب ده، مونږ ټول خاندو مفتي صاحب هم خاندي، بيا بل كس په داتشي كې همداسې د گوتې په څوكه چوخ كړي او ورته وايي څنگه يې، هغه هم همدغه جواب وركړي، مفتي صاحب اومونږ ټول خاندو، د ډېرې خندا له وجې زه راوينې غوندي شوم بيا گورم چې مونږ له چاى سره بادام خورو زه له مفتي صاحب سره نژدې ناست يم قاب هم نژدې راسره ايښى وي اوځينولرې ناستوخلكوته له دې قاب نه لږلر نور بادام وركوم اوپه هغوى كې دوه كسه داسې وي لكه په كټونوچې پراته وي زه هريوه ته نور بادام وركوم، بيا له خوبه راوينې شوم. سبحان الله والحمد لله.

د ۱۴۳۰ هـ كال د روژې مباركې په ۲۱ چې د ۲۰۰۹ ميلادي كال د ستمبر له ۱۱ سره سمون خوري د جمعې مباركې ورځ وه د پېشلمي په مهال مې تهجد، صلاة تسبيح اويوه پاره تلاوت وكړ (الله تعالى دې قبول كړي) بيا د سهار له لمانځه وروسته پرېوتم په داسې حال كې چې ډېر پرېشان وم چې مسلمانان په څومره مشكلو حالاتوكې دي، د كفارو او د هغوى د ملگرو د ظلمونولاندې راغلي دي

اوهمدارنگه ځينې نورې پرېشانۍ هم وې، خوب مې وليد چې د اختر د لمانځه په څېر په د نېټه اوپټوكې په اوږدوالي خوره يوه لويه غونډه او اجتماع وي، غالبا چې ټول علماء وي، داسې برېښي چې يو كار اونظام چلېږي اوزه د هغه له خاصو اراكينوڅخه يم، او اوس د دې كار اونظام لپاره په دې اجتماع كې د مركزي اميرټاكنه كېږي، زه د دې اجتماع په غاړه غاړه روان يم د اجتماع د سرلوري ته ځم، زما په لاس كې د رنگ دوه بوتلونه وي چې غالبا يو سپين او بل تور وي كله چې د غونډې او اجتماع سرته ورسېږم هلته يولاوې سپيكرلرېږدلى وي اويوعالم ورسره ولاړوي، داسې ښكاري چې مفتي صاحب مبارك ده، وروسته بيا داسې ښكاري چې زمونږ بل استاذ ده، په دې اجتماع كې ډېر معتبر، مخور او سپينږيري علماء موجود وي، زه چې كله د اجتماع سرته راوړسېږم نوجناب مفتي صاحب او په اجتماع كې موجود نور علماء كرام د بنده په اړه وايي چې د ده په څېرې څوك كولای شي! بس همدې د دې كارلپاره متعين ده، نو ټولوپه اتفاق سره زه مركزي امير وټاكلم اومسؤوليت يې را له غاړې كړ، زه دغو علماء كراموته د رنگ دا دواړه بوتلونه ور وښيم چې مادا را اخيستي وو ما ويل كېداى شي پكار شي، بيازه هغه وخت له خوبه رابيدار شوم. سبحان الله والله اكبر

په پاى كې دعاء كوم چې الله تعالى دې حضرت مفتي صاحب رحمه الله تعالى عليه همېشه په لوړو درجو او مرتبو فائز ولري او رب كريم دې د دوى ټول كړي علمي او روحاني خدمتونه په قبول حسن سره قبول كړي او مونږ ته دې د دوى له هداياتو، علومو او فتاواوو څخه د پوره استفادې كولو توفيق رانصيب كړي. آمين

اداري د كال ۲۰۱۵ كلنۍ راپور

دملكي تلفاتو په اړه دملكي تلفاتو دمخنيوي

لكه څرنگه چې ټولو ته معلومه ده له كله نه چې د افغانستان د اسلامي امارت د مشرتابه لخوا د رهبري شورا له حكم سره سم د نظامي چارو په كميسيون كې د ملكي تلفاتو اداره جوړه او تاسيس شوه او په شپاړسو مادو كې د دوى لپاره يوه كاري لائحه تصويب او دې محترم كميسيون ته وروسپارل شوه له هغه وخت څخه تر اوسه پورې د تصويب شوې لائحه په بنسټ خپلو كارونو ته په ډېر جدت سره دوام وركړى دى او تر اوسه پورې يې په مربوطه ولايتونو كې د ملكي تلفاتو اړوند راپورونه راټول كړي دي او كوښښ يې كړى دى چې د ملكيانو د تلفاتو په بشپړه توگه مخ نيوى وشي او يا تر نهايي حده پورې كمې شي. او د دغه خپلواكه ادارې په ذريعه خپلو ټولو مجاهدينو ته توصيه كړې ده چې بايد په خپلو عملياتو كې د ملكيانو د تلفاتو مخنوى وكړي. چې الله الحمد د امارت ټولو مجاهدينو ورته پوره توجه كړې ده اما په دې اړه چې كومې پيښې شوي دي تقريباً ټولې يې د امريكايانو او يا د مزدورې ادارې د اجيرو ځواكونو لخوا شوي دي چې بعضې يې وخت په وخت په ميډيا كې هم نشر شوي دي.

د افغانستان اسلامي امارت د مشر تابه او د ټولو مسؤلينو او مجاهدينو مهمه موخه او مقصد هم دا دى چې مسلمانانو او عامو وگړو ته ضرر ونه رسېږي او د همدغه مقصد په خاطر يې دغه اداره جوړه كړه او دغه مهمه دنده يې وروسپارله او په ډير جدت سره دې ادارې ته وويل شول چې په هيڅ صورت د ملكي وگړو مرگ او ژوبله د افغانستان اسلامي امارت ته د منلو وړ نده لكه همدا مضمون د نوموړي كميسيون په دوهمه ماده كې داسې بيان شوى دى

دوهمه ماده: دغه اداره مكلفيت لري چې ټول مجاهدين په ټولو ممكنه لارو پدې وپوهوي چې د اسلامي ارشاداتو له مخې د اسلامي امارت مشرتابه ته د عامو اولسي خلكو مرگ ژوبله په هيڅ صورت د منلو او زغملو وړ نده نو جداً دې د عملياتو پر وخت ورسره احتياط وشي.

د همدغې مادې په اساس د افغانستان اسلامي امارت په كراتو مراتو او په ډير جدت سره خپلو ملگرو او مجاهدينو ته توصيه كړې ده چې په هره ممكنه طريقه چې وي بايد د ملكيانو د تلف او ضرر مخه ونیول شي. او د همدغه مقصد لپاره په مختلفو وختونو كې مختلفو ځايونو ته هيئتان هم ليږل شوي دي. او په خپلو اعلامو او پيغامونو كې يې په

خصوصي توگه دې مقصد ته خصوصي توجه کړې ده.

همداراز د نوموړي کميسيون د مهمو دندو څخه يوه دنده د ملکي تلفاتو د پېښو هر اړخيزه څېړنه او تحقيق دی. په همدغه اساس هره وړه او غټه پېښه چې د ملکي تلفاتو په رابطه پېښه شوې ده او نوموړي کميسيون ته يې راپور ورکړل شوی دی نو تر اخري حده پورې يې د هغې پېښې بشپړه څېړنه کړې ده. او عاملين يې په گوته کړيدي او د امکان په صورت کې يې لازمه سزا ورکړې ده. او متضررو وگړو سره يې خپله خواخوگي له نږدې څخه شريکه کړې ده.

لکه سر کال د جوزجان ولايت دخام آب په ولسوالۍ کې ملکي تلفاتو په اړه د اسلامي امارت د نوموړي کميسيون هر اړخيزه څېړنه وشوه. په نتيجه کې دا جوتنه شوه چې له کله نه چې د مزدورې ادارې د اول مرستيال په مشرۍ د جوزجان په ځينو ولسواليو کې عمليات شروع شول نو په همدغه بهانه يې مظلوم او عام وگړو ته سخت تلفات ورسول او خپل پخوانۍ عادت يې تکرار کړ چې له کبله يې له (۲۶) څخه زيات د مظلومو مسلمانانو کورنه چور او وسوزول شول. چې د ملکي تلفاتو د مخنيوي ادارې سره يې مکمل ليست او د کورونو د خاوندانو شهرت موجود دی.

تر ۳۰۰ (درې سوه) پورې موټرسايکلان او او تر ۴۰ پورې موټران د مزدورې ادارې د معاون رشيد دوستم د ځواکونو لخوا چور شول. علاوه له دې څخه ۶ ملکي وگړي هم د دوستم د مليشو لخوا په شهادت ورسېدل. د دې عملياتو مشري خپله دوستم کوله په منطقه کې يې سخت وحشت او بربريت پيل کړی وو چې خلک د سخت مشکل سره مخ وو او اوس هم مخ دي.

د افغانستان اسلامي امارت په هم هغه وخت کې له نږدې څخه د عامو او متضررو خلکو سره تماس ونيوه او د پېښې ټول جزيات يې تر لاسه کړل او له ځان سره يې راجستر کړل. او ټکي په ټکي يې دغه پېښه د ملل متحد د مربوطه څانگې سره شريکه کړه. چې هغوی يې د حل پوره اطمینان ورکړ. همداراز د دغه پېښې د متضررينو سره د تماسونو او د جگ پورو مسئولينو په شمول يو هيئت وليږه او د دوی په ذريعه خپله خواخوگي ابراز کړه. ځکه د عامو خلکو او مسلمانانو کړاو او رنځ د افغانستان اسلامي امارت خپل کړاو او رنځ گڼي.

همداراز کله چې په کندوز کې د بې سرحده ډاکترانو د جراحي په روغتون د امريکايانو هوايي بريدونه وشول نو د ملکي تلفاتو د مخنيوي ادارې له هم هغه وخت څخه دغه پېښه تعقيب کړه او د نورو پېښو په څير يې هره ورځ څيړله چې جزيات يې په لاندې ډول دي.

د تلې په لسمه کال ۱۳۹۴ ل (۳۰ اکتوبر ۲۰۱۵م) د افغانستان په وخت د سهار د دوه بجو او اتو دقيقو څخه د دريو بجو او پنځلس دقيقو پورې په کندوز کې د بې سرحده ډاکترانو د جراحي په روغتون باندې امريکايانو پرله پسې هوايي بريدونه وکړل چې د راپورونو له مخې او د بي بي سي د فارسي شبکې يو خبريال وويل چې کندوز کې د بې پولي ډاکترانو پر روغتون حمله کي پنځه نوي تنه د روغتون عمله او ملکي وگړي شهيدان شوي چي د اکثرو جسدونه يې پيژندل شوي او د يو شمير مړو پيژندنه لا نه ده تر سره شوې.

د بې پولې ډاکټرانو ادارې د امريکايانو دغه هوايي بريد وغاند او وويل چې د تلې په لسمه د افغانستان په وخت د سهار د دوه بجو او اتو دقيقو څخه د دريو بجو او پنځلس دقيقو پورې په کندوز کې د بې سرحده ډاکټرانو د جراحي په روغتون پرله پسې هوايي بريدونه وشول چې په هرو پنځلس دقيقو کې دا بريدونه تکراريدل.

د دغې ادارې د بيان له مخې په دغو بمباريو کې دروغتون اصلي ودانۍ، د روغتون د جدي څارنې، عاجل اطاق او د فزيوتراپي خونو باندې سخته بمباري وشوه د بې پولې ډاکټرانو عمومي مشر وايي چې د بريد په مهال د دوی ۷۰ تنه کارکوونکې او تر ۱۰۰ ډېر ناروغان په روغتون کې وو، ايم ايس ايف وايي چې دغې ادارې په خپل روغتون د بريدونو د مخنيوي لپاره له بريد څخه ۳ ورځې وړاندې په کندوز کې د خپل روغتون جي پي ايس په وسيله خپل موقعيت په باب معلومات ائيتلافي ځواکونه ته ورکړي وو

د کندوز د ځايي اوسېدونکو له قوله په دوه اوونۍ کې داسې وخت هم راغلی چې پرلپسې څلورويشت ساعته بمباري روانه وه.

د دوی په خبره بهرنيو هوايي ځواکونو دې ته نه کتل چې ښار دی، کور دی، باغ دی يا هم د وسله والو طالبانو کوم مرکز، له يوې مخې يې بمونه وروول.

د کندوز د عامې روغتيا رييس ډاکټر سعد مختار وايي چې په دې جگړه کې ۱۵۲۰ تنه ملکيان ټپيان د دوی تر روغتون په رسول شوي چې ۱۳۰۰ يې مېرمنې او ماشومان دي.

بيا د سه شنبه د تلې (ميزان) ۱۴ مه، ۱۳۹۴ل په افغانستان کې د امريکايي ځواکونو قومندان، جنرال کمبل يوې خبري غونډې ته په خبرو کې په کندز کې د بې پولې ډاکټرانو پر روغتون هوايي بريدونه تائيد او پرې يې په اصطلاح د گډ حکومت پر ادارې واچوله او زياته يې کره چې افغان ځواکونو له امريکايانو څخه غوښتي و چې پر روغتون دې بمونه ووروي.

له دې څخه يوه ورځ وروسته يعنې چهارشنبې د تلې (ميزان) په ۱۵مه، ۱۳۹۴ل د مزدورې ادارې د دفاع وزارت وياند، جنرال دولت وزير هم ومنله چې امريکايي الوتکو د دوی په غوښتنه په کندز کې روغتون په نښه کړ.

د امريکايانو په نسبت د اسلامي امارت مجاهدين چې کندز ته داخل شول نو کومه داسې جدي پيښه د دوی لخوا نډه پيښه شوې چې ملکيانو ته يې زيان اړولی وي او يا مجاهدينو په خپله عام وگړي شهيدان يا ټپيان کړي وي. دا ځکه چې د اسلامي امارت او د ملکي تلفاتو د مخنيوي د ادارې د مهمو دندو څخه يوه مهمه دنده د عام وگړو د ضرر څخه اجتناب دي.

له دې څخه علاوه

د اسلامي امارت د ملکي تلفاتو د مخنيوي ادارې په تير شوي زېږديز کال ۲۰۱۵ کې د ملکي وگړو د تلفاتو جمله (۱۳۷) پيښې له ځان سره راجستر کړي دي. چې جمله شهيدان او ټپيان (۲۱۰۶) دي په دې کې (۴۷۴) شهيدان او جمله (۱۶۳۲) ټپيان دي. چې په سلو کې ۹۸ سلنه د امريکايانو اشغالگرو او د مزدورې ادارې لخوا ترسره شوي دي.

د افغانستان اسلامي امارت د ملکي تلفاتو د مخنيوي د ادارې لخوا

که غواړي چې لیکنه مو جالبه شي

راوړه کيږي مثلاً ()، وعلی هذا القیاس، داځکه چې ده اشاراتو مراعات اولحاظ کول دلیکنې په فهمولو کې ډیرستر حیثیت لري،

دریم، جالب عنوان کینودل،

د څیړنکو په وینا هر هغه لیکنه چې عنوان یا په بله اصطلاح د سرتکي، ولري هغه لیکنه جالبیت ترلاسه کولای سي او ترڅنگ به یې لیکونکي ډاکوښښ هم کوي چې عنوان په مهم لباس کې راوړي،

څلورم، دمضمون نادر والي،

څیړنو دا ثابتې کړي ده چې هر څومره چې دلیکنې مضمون دکتونکو دذهانو څخه لیري وي هغومره یې جالبیت زیاتیري،

پنځم، دمضمون تمثیل،

یعني که چیري لیکنه داسي لیکنه وه چې په ژوندي بڼه یې په عکس یعني په تصویر کې تمثیل ممکن وو لازم ده چې تصویر به ورسره نشرته سپارل کیږي،

شپږم، سیاسي لیکنه،

څیړنوالو دا ثابتې کړي ده چې په شریکو رسنیو کې دسیاسي لیکنو کتونکي په زیاته کچه لیدل کیږي،

یوي عربي پانې لیکلي دي، که غواړي چې لیکنه مو جالبه شي او ده کتونکو دپام وړ وگرځي نو لاندیني عوامل په نظر کې ونیسي او دا هغه عوامل دي چې د لیکنې په جالبیتیا کې ډیر مؤثر اومهم رول لري،

أول، صحت یعني سم والي او څه جوړښت داملاء،

د شنونکو په اند په هغه لیکنې کې چې داملاء لحاظ سوي وي دا لیکنه کولای سي چې دکتونکو توجه را جلب کړي او په زړونو کې یې قرار ونیسي، او په مقابل کې یې هغه لیکنه چې د املاء مراعات نه وي پکښې سوي هرڅومره که یې مضمون مهم او دقدر وړ وي مگر بیا هم خپل قدر او ارزښت دلاسه ورکوي او کتونکي ته د ذهن ستړیا پیداکوي،

دوهم، مراعات اولحاظ داشاراتو دلیکنې،

مثلاً که جمله مستأنفه وه یعني بله خبره شروع کیدله نو لازم دي چې هلته د تفریق اشاره راوړه سي مثلاً/یا |، او که جمله استفهامیه وه یعني دمخاطب څخه یې پوښتنه کوله نو لازم دي چې هلته باید داستفهام اشاره راوړه سي مثلاً؟، او که جمله معترضه وه یعني د ماقبل او مابعد سره یې ربط نه درلود نو هلته لازم ده چې دغه جمله به دقوسینو په مینځ کې

خپږنه: جورج بوش

دامريکايي ولسمشرانو ترمنځ ډېر ناپوهه وو

په امريکا کې نوې ترسره شوې خپږنه، چې له څلويښتو کلونو راهسې ترسره کېږي وايي: دامريکا پخوانی ولسمشر- جورج ډبيلو بوش دامريکايي ولسمشرانو ترمنځ ډېر ناپوهه وو، خو ولسمشر نيکسون په تېرو پنځوسو کلونو کې تر ډېرو بيا زيرکه او پوه وو.

دسلوک او چلند په اړه ځېنې وړاندوينې که څه هم اټکلي هغه وي هغه څه باوري کوي، چې ديو چا په اړه عمومي مالومات او انگيرنه وي. په بنسلوانيا ايالت کې د لوونستين في سکرانت، انستيتوت تېره دوشنبه دخپل ډول يو بېساری راپور خپور، چې ليکلو يې څلور مياشتې وخت نيولې دي او په دې وخت کې يې دامريکا دپخواني ولسمشر جورج بوش د زيرکتيا او پوهې کچه ارزولې ده.

له ۱۹۷۳ ز راهسې ياد انستيتوت د روزنيزو موخو لپاره دامريکا دهر ولسمشر- په اړه خپل راپور خپروي، چې په دې کې بيا زيرکتيا او پوهه غوښنه برخه جوړوي.

له تېرو پنځوسو کلونو راهسې له اف - ډي روزولت څخه نيولې تر جورج ډبيلو بوش ۱۲ ولسمشرانو په اړه ځېنې شوې دي او دڅيړنو اساس او بنسټ دهغوي فکري پنځونې په پام کې نيولې دي.

۱- هغه کتابونه، چې پخوانيو ولسمشرانو د خپلو کارمندانو له مرستې پرته ليکلي دي.

۲- دخبرو او وينا وړتياوې، رواني لاملونه، چې په پرلپسې توگه د زيرکتيا او پوهې دمالومولو سيستم څارلي او ثبت کړي دي.

د زيرکتيا دکچې دمالومولو څيړنې دهر ولسمشر هغه په ډېره باريکۍ سره څارلې ده، تېروتنې احتمال يې ۵٪ کی او امريکايي ولسمشران په لاندې توگه دي.

په تېرو پنځوسو کلونو کې د شپږو جمهوري غوښتونکو ولسمشرانو د زيرکتيا او پوهې کچه ۱۱۵.۵۵ وه، په دې کې د ولسمشر نيکوسن دزيرکتيا کچه ۱۵۵ ټاکل شوې وه او دولسمشر- جورج بوش ۹۱.

د ديموکرات گوند دولسمشرانو د زيرکتيا او پوهې کچه ۱۲۶ ښودل شوې ده، ولسمشر لينډن جونسون د ديموکرات ولسمشرانو تر منځ د لږ پوهې څښتن بللې شوې دی، دزيرکتيا کچه يې ۱۲۶ وه.

دجورج بوش بله ستونزه داوه، چې پر انگليسي يې پوره لاسبري نه درلوده، دوياويزيمه ۶۵۰۰ لغته اټکل شوې وه خو په منځنۍ کچه د نورو ولسمشرانو د وياويزيمه بيا ۱۱ زره لغته ښودل شوې ده، پردې سربېره جورج بوش کوم اکاډيمیک اثر نه لري، يوازې په اداره او منجمنت کې يې ماسټري ترلاسه کړې ده، داسې کوم اثر نه لري، چې اکاډيمیک ارزښت ولري.

له بوش پرته نورو ټولو امريکايي ولسمشرانو لږ تر لږه يو کتاب ليکلی دی، چې ددوی دمسلكي ژوند په اړه دی، ځکه د نوموړي په ارزونه کې د بوش له ويناوو گټه پورته شوې ده.

وهم، دټولني ده آدابو

لحاظ،

يعني بايد په ليکنه کي داسي الفاظ شتون ونلري چي د آدابو خلاف وي او نازيبا کلماتي وي،

آتم،

د ليکني اختتام به په داسي جملو کوي چي مخاطب هم په دي پوه شي کلام ختميدونکي ده چي په اصطلاح دبلغاو بي،حسن الاختتام،بولي،

نهم، مثل ياضررب المثل

راوړل،

شنونکو دا ثابته کړي ده چي ضرب المثل هم وه ليکني ته جالبيت ورکوي،

لسم، سهل الفهمه

ليکنه،

يعني ليکنه بايد نه غايه اختصار او نه هم غايه تطويل پکښي وي،

الفوز الأكبر

في شرح

لفقه الأكبر

الفوز الأكبر في شرح الفقه الأكبر

عبد تنوير

(العقيدة الطحاوية شرح ، الدرہ الناجیہ فی شرح العقیدہ الطحاویہ) بل دعلم نحوه دمشقہ کتَاب الکافیہ ، شرح (المقاصد الشافیہ فی شرح الکافیہ) ہمدارنگہ پہ علم التفسیر کی مدارک شریف شرح (فتح الجلیل فی تسہیل مدارک التنزیل) چہ زیاترہ یی چاپ او خہ یی چاپ تہ چمتو دی

اللہ تعالیٰ دی د ممتاز عالم محترم قاری صاحب لہ نبوغ خخہ دک تول دینی او علمي خدمتونه اوشاہکاری پہ خپل دربار کی قبولی او دنورو هڅو او تالیفاتو دچمتو کولو توفیق ورپہ برخہ کری

امین

خود گنه کاریم و از دنیا شکایت می کنیم
غافل از خود، دیگری را هم قضاوت می کنیم
کودکی جان می دهد از درد فقر و ما هنوز
چشم می بندیم و هرشب خواب راحت می کنیم

دامام اعظم ابوحنیفہ رحمہ اللہ دعقایدو دمشقہ کتَاب (فقہ الاکبر شرحہ ، الفوز الاکبر) چہ دھیواد مشہور محقق او جید عالم ، قاری مولوی عزت اللہ تالیف دی ، پہ بنکلی قطع اوصحافت ، د۴۰۰ سوو مخونو پہ زخامت لہ چاپ خخہ راووت

دیادی شرحی ځانگړتیا داده چہ محترم مولف، دعلم التوحید او علم التصوف امتزاج اوگډون پہ بنکلی تشریح اواسانہ ډول راوړی ، دیلگي پہ توگه ، علم التوحید دالله تعالیٰ ذات اوصفاتو خخہ بحث کوي، خو علم تصوف پہ هغه سربیره بیا ددی لته او کوشش کوي چہ څنگه دالله تعالیٰ دسپیڅلي ذات اوصفاتو حقیقت او تقرر پہ زړونو اوجوارحو کی ځای ونیسي ، لکه مونږ عقیده لرو چہ جنت حق دی ، داچہ دغه عقیده په څه ډول زړه ته کوزه شي او مقام درجا یعنی انتظار دخیر پیداشي ، په دغه کتاب کې د هغو په وجوهاتو اومراتبو بحث شوی ، یالکه مومنان عقیده لري چہ جهنم اواور شته اوحق دی ، داچہ زړونه ته په څه ډول دغه عقیده ولویږي اومقام دخوف من الله ورته پیداشي ، په الفوز الاکبر کې پرې بحث او په زړه پورې تشریح شوي ، همداسې نور.....

یاددې وي ، چہ دمحترم مولوي صاحب نور قیمتي تالیفات هم شته ، لکه دامام طحاوي رحمہ اللہ دکتَاب

SRAK

afghanistan

د اسلامي بصیرت او خلوص ددنگ منار درحلت

اوفراق په ویر کې !!!

مرحوم مولوي سيد محمد حقاني، هغه پرافتخاره اوباقاره هستی وه چې خپل عمر ټولې لحظې او شپې ورځې يې د اسلام دمقدس دين د لور او اود محمدی شریعت د نفاذ په غم او هڅه کې صرف او تیر کړل.

شاوخوا یو ویش کاله دمخه کله چې په افغانستان کې د فساد او بربریت په ضد د طالبانو اسلامي حرکت پیل شو له هماغه ورځې بیا د مرگ تر سلګیو پورې دعزت او معنویت دغه نومیالی سالار یو ساعت او یوه لحظه هم پرته لدې چې د اسلام او هیواد په سرشاره خدمت بوخت ووسي بل شغل او بنیادي بوختیا یې نلرله.

مستعد اوسرلوری حقاني صاحب، د اسلامي امارت په لیکو کې له فرهنگي مورچله نیولي، بیا تر لورو سیاسي او ټولنیزو خدمتونو او دندو پورې، چې کومه یوه به هم ورلغاړې شوه، دهغه دمخلصانه اومدبرانه قیادي هلوځلو ورسته به هغه اساس او اداره په ډیر لږ وخت دنظم، شفافیت او ترقی یوه نه هیریدونکي نمونه اومثال وگرځیده.

منلي حقاني صاحب، دخپلو حسنیواخلاقو او خاصو کمالاتو په مټ ذهنتونه جوړول، دملګرو ترمنځ به یې درینستیني اخوت فضا حاکموله، دنفرت، کرکي او تعصب دجوړو بیخکني به یې کوله اودهرمسلمان په غم به غمجن او په خوشحالی به یې خوشاله وو.

دپاک ضمیر ه حقاني صاحب، تقوا صرف دهغه په وینا کې نه وه خلاصه، بلکې څه به یې چې ویل هغه ته به یې دعمل جامه هم ور اغوستله، دبیت المال په حسابونو او شتمنیو کې به نهایی حساس او محتاط وو، زیات کوشش یې داکاوه چې دجهاد مال په شخصي حاجتونو کې ونه لګیږي.

په نورو اوبې شمیره ځانګړتیاوو سربیره، مجاهد حقاني صاحب دجامع او خواخوږي فکر خښتن وو، تل به یې مجاهدینو او ملګرو ته ددې خبرې توصیه اوتلقین کاوه چې له ولس سره نیک اونرم چلند وشي، همیشه به یې په مجالسو اومشورو کې هغه طرحه اوپریکړه تائیدوله اوترجیح به یې ورکوله چې ګټه او نفع به یې مخامخ عام ولس ته رسیدله.

خو الله تعالی ته نوره همدا منظوره اومقدره یې وه چې زمونږ له منځ نه به دا نازولې اومتبرکه هستی اخلي او خپل لور ته به یې بولي...

یاالله مونږ خو دحقاني صاحب په رحلت او وفات سخت ودریدلو، په فراق یې زمونږ زړونه قلم شول، هغه یو دریش صفته قاید، بې ریا مجاهد، د اخلاقو معلم، دخواخوږی اومیني مرجع اودځوریدلو پر ګڼو لوی غمخوار وو، ته یې ټول خدمتونه، جهادونه اوسعبي په خپل دربار کې قبولي اومنظوري کړي، کورنۍ، دوستانو اومجاهدینو ته دجمیل صبر اواجر ترڅنګ ته پرې دنعم البدل انعام ولوروه. امین ثم امین

په تلوټلوکې، دنبایسته حقاني صاحب، حسيني ځوانی او پاکو ولولو ته دغه پښتو لنډۍ دالی کوم اودخاصي مینې احساس پرې اوبووم چې: مرګیه صبر راته وکړه.....مادیار ی بندونه اوس ترلې دینه!